

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัย นางสาวณัฐวดี ชุศรี ปริญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิวรรณ

ตันติธนาวงศ์ (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระฉัตร สุปัญญา ปีการศึกษา 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัวและ (2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยง .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ เมื่อพิจารณาจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ผู้ปกครองที่มีช่วงอายุระหว่าง 45-59 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าช่วงอายุอื่น ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับการศึกษากลุ่มอื่น ๆ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่าอาชีพอื่น และผู้ปกครองที่มีรายได้ระหว่าง 10,000-50,000 บาทและ 100,000-150,000 บาทต่อปี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่าช่วงรายได้อื่น และ(2) ปัญหาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเข้ารับบริการการศึกษา การให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนของเจ้าหน้าที่ และเสนอแนะให้จัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ปัญหาด้านการดูแลนักเรียนในเรื่องความสะอาดและการเป็นอยู่ที่ไม่ทั่วถึง โดยได้เสนอแนะให้จัดครูและพี่เลี้ยงดูแลนักเรียนในสัดส่วนที่เหมาะสม และปัญหาด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีมารยาทต่อผู้มาติดต่อและการปฏิบัติและพูดถึงนักเรียนที่เหมาะสม และปัญหาด้านการพิจารณาปรับนักเรียนเข้าเรียนที่ยังขาดการประเมินศักยภาพนักเรียนและการประชาสัมพันธ์รับสมัครนักเรียนโดยเสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์การรับนักเรียนทางสื่อต่าง ๆ และให้ความละเอียดรอบคอบกับการพิจารณาให้มาก

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การจัดการศึกษา นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

Thesis title: PARENTAL PARTICIPATION IN ORGANIZING EDUCATION FOR MENTALLY HANDICAPPED STUDENTS AT SONGKHLAPHATTHANAPANYA SCHOOL IN SONGKHLA PROVINCE

Researcher: Miss Nattawadee Chusri; **Degree:** Master of Education (Nonformal Education); **Thesis advisors:** (1) Dr. Sasikarn Tawisuwan, Associate Professor; (2) Dr. Suttiwan Tuntirojanawong, Associate Professor; (3) Dr. Weerachat Soopunyo, Assistant Professor; **Academic year:** 2005

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) study the participation level of parents in organizing education for mentally handicapped students at Songkhlapaththanapanya School in Songkhla province classified by gender, age, educational level, occupation, and family income; and (2) study problems and recommendations concerning parental participation in organizing education for mentally handicapped students at Songkhlapaththanapanya School.

The research population consisted of 230 parents of mentally handicapped students of Songkhlapaththanapanya School in the 2004 academic year. The employed research instrument was a rating scale questionnaire developed by the researcher with reliability of .98. Employed statistics for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings were as follows : (1) The overall participation level of parents in organizing education for mentally handicapped students at Songkhlapaththanapanya school in Songkhla province was at the moderate level, that is, at the information sharing and collaboration levels. When parental participation was considered according to parents' gender, age, educational level, occupation, and income, it was found that parents of both genders had overall participation at the moderate level, that is, at the information sharing and collaboration levels. Regarding age, it was found that parents with the age range between 45-59 years had participation rating mean higher than counterpart means of those with other age ranges. Parents with primary and secondary educational levels had participation level in organizing education for mentally handicapped students higher rating means than those in other educational level groups. Parents who were government officials or state enterprise employees had higher participation level than those of parents with other occupation categories. Also, parents whose incomes were in the 10,000-50,000 baht, and 100,000-150,000 baht ranges had higher participation level than those of parents whose incomes were in other ranges. (2) Regarding problems, it was found that the majority of parents had problems on receiving educational services, and provision of unclear information on the part of the school personnel. They recommended for having some staff members responsible for providing advices and information. There were also problems on insufficient cares for cleanliness and living conditions of students. The recommendation on this matter was for provision of supervising teachers in appropriate ratios to take care of students. Other problems were those concerning improper treatment of those who came to contact with the school and improper uses of words for and treatment of students, problems on admission of students and students potencial evaluation and public relations on student admission. The recommendations on those matters were for having public relations via various media and putting emphasis on careful consideration of details for student admission.

Keywords: Parental participation, Organizing education, Mentally handicapped students

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	13
ความหมายของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา	13
สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา	15
ระดับเชาว์ปัญญาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	19
ลักษณะพัฒนาการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	25
การศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	26
ความหมายของการศึกษาพิเศษ	26
แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ	27
รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษและการให้บริการ	31
การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	36
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	39
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	39
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	40
ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม.....	41
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ.....	43
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ.....	43
ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ.....	44
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	50
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	50
ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	51
การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาใน โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา.....	55
วิสัยทัศน์โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา 2543-2545.....	55
นโยบายของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา.....	56
แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา.....	56
การจัดสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้.....	60
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา.....	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากร.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	73
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา	76
ตอนที่ 3 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียน สงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา	107
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
สรุปการวิจัย	109
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	133
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)	135
ข แบบสอบถาม	136
ประวัติผู้วิจัย	155

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	19
ตารางที่ 4.1	74
ตารางที่ 4.2	77
ตารางที่ 4.3	78
ตารางที่ 4.4	80
ตารางที่ 4.5	82
ตารางที่ 4.6	83
ตารางที่ 4.7	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา	87
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากับพฤติกรรมที่ไม่ถึงประสงค์ของผู้เรียน	88
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้.....	90
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	92
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี.....	94
ตารางที่ 4.13	ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามเพศ	96
ตารางที่ 4.14	ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามอายุ	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามระดับการศึกษา	99
ตารางที่ 4.16 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามอาชีพหลัก	102
ตารางที่ 4.17 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามรายได้ของครอบครัว	104

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคม หากได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพพึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งการช่วยสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นคนพิการประเภทหนึ่ง ที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติ และสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ซึ่งลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาจะแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี (คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 2543 : 4-6) บุคคลเหล่านี้แต่ละคนมีศักยภาพ และความต้องการความช่วยเหลือ การบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติหลายหมวดหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ได้กล่าวถึงสิทธิทางการศึกษาของคนพิการไว้ดังนี้ มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การพัฒนามนุษย์ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาให้แก่บุคคลกลุ่มนี้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยเน้นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และความพร้อมด้านการฝึกอาชีพ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข การพัฒนามนุษย์ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะประสบ

ผลสำเร็จได้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษา พ่อแม่ บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและชุมชนที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดำเนินชีวิตอยู่ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเหล่านี้จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติ ที่ถูกต้องต่อตนเอง ต่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และต่อการศึกษาที่จะพัฒนาบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้ตามสมรรถนะที่มีอยู่ สามารถปรับตัวและ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้เฉกเช่นคนปกติ โดยเป็นภาระต่อผู้อื่นและต่อสังคมน้อยที่สุด ในบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พ่อแม่ ผู้ปกครอง นับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมให้แก่บุคคล เหล่านี้ให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 11 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้ว่า ” บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว” การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง อาจกล่าวได้ว่า เป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มคนหรือบุคคลให้การสนับสนุน ช่วยเหลือร่วมมือกับโรงเรียน การที่ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอาจทำได้โดยการเป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู จากการเลือกตั้ง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนหลายประการ เช่น การบริหารโรงเรียน การจัดหาเงินทุกการศึกษาให้กับนักเรียนที่ยากจน การให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความประพฤติของนักเรียน และเป็นที่ยอมรับกันว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน-บ้าน-ชุมชน เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะการศึกษาที่ดีต้องจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการนักเรียน การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะเห็นวิธีหนึ่งที่จะทราบถึงความต้องการในการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ก็เช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งนับว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงและเสริมสร้างการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ถ้าผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากเท่าไรก็ยิ่งมีความเข้าใจในปัญหาของโรงเรียนและบทบาทของโรงเรียนมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและจะกระตุ้นให้ภารกิจในการจัดการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาแก่ผู้เรียนในทุกเวลาและทุกสถานที่ ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง

นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ผู้ปกครองนักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่บ้านได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเลือกศึกษากับผู้ปกครองของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นโรงเรียนการศึกษาพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่อยู่ในเขตการศึกษา 2 คือ สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี และสตูล ตลอดจนในจังหวัดใกล้เคียง โดยมีจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและประกอบอาชีพแบบง่าย ๆ สำหรับการดำรงชีวิต โดยไม่เป็นภาระต่อครอบครัว และสังคม รวมทั้งส่งเสริมเผยแพร่ให้ผู้ปกครอง และประชาชนมีความเข้าใจสามารถดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลเหล่านี้ วางแผนการจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการพัฒนาเต็มศักยภาพและสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัว

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา และกำหนดเป็นกรอบความคิด ดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ได้ใช้แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545 : 53) ดังนี้

- (1) การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน
- (2) การกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน
- (3) การส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน
- (4) การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- (5) การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน
- (6) การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (7) การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ประพิ้งประสงค์ของนักเรียน
- (8) การปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
- (9) การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน
- (10) การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

และวิธีการและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกะระห่างจากแนวคิดของอาร์น สไตน์ (Arnstein, 1969) ซึ่งแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นบันได 8 ขั้น โดยอาร์นสไตน์ใช้อำนาจในการตัดสินใจของประชาชนเป็นเกณฑ์ในการจำแนกระดับของการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดคือ ประชาชนไม่มีอำนาจในการตัดสินใจใด ๆ ไปจนถึงขั้นสูงสุดคืออำนาจเป็นของประชาชน แล้วกำหนดเป็นวิธีการและระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

(1) ร่วมรับรู้ หมายถึง มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมคิด / มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

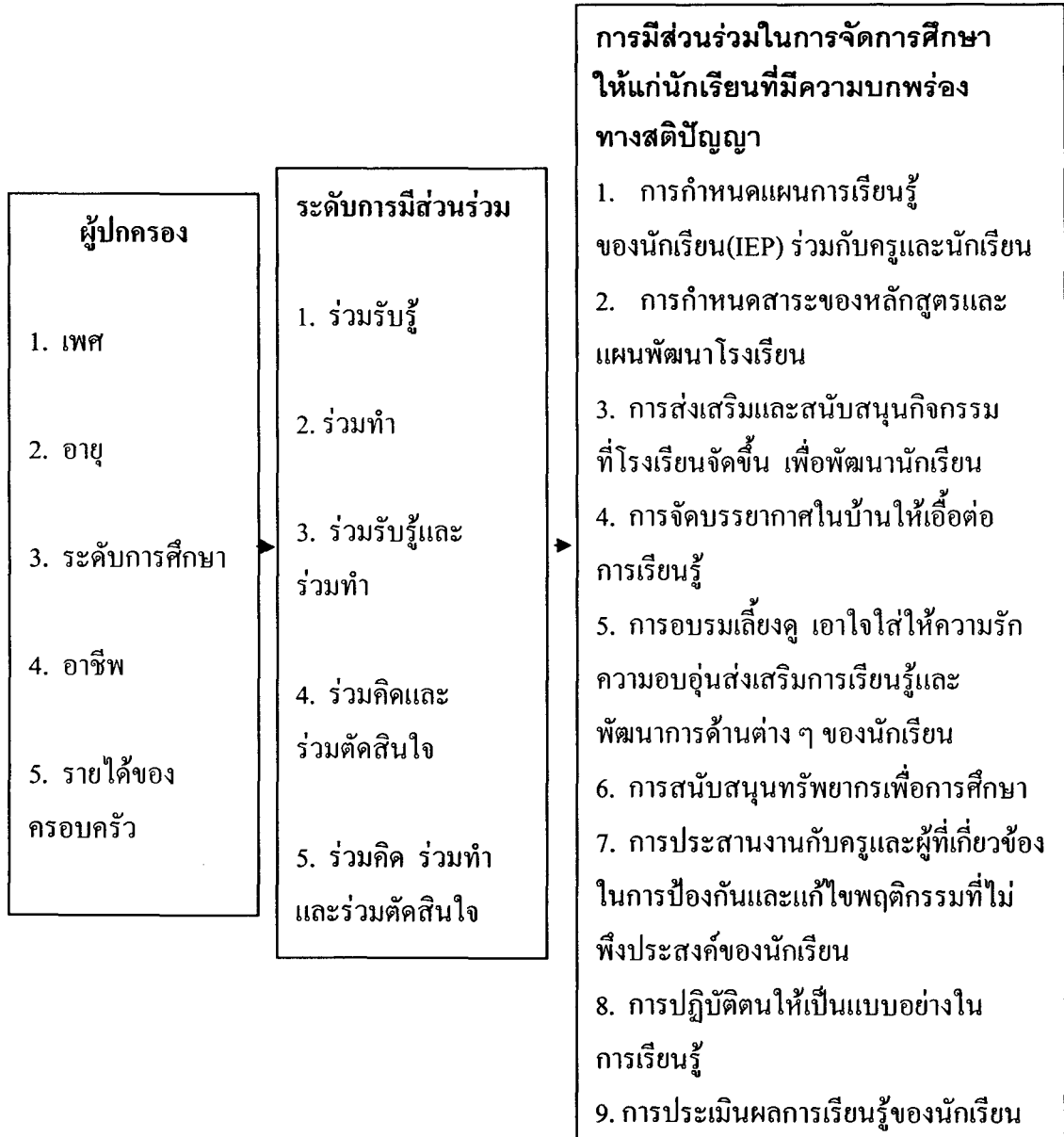
(2) ร่วมทำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมทำตามคำแนะนำหรือตามที่ได้รับมอบหมายในการทำกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา / มีส่วนร่วมระดับน้อย

(3) ร่วมรับรู้และร่วมทำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ และร่วมทำ กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา / มีส่วนร่วมระดับปานกลาง

(4) ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะและร่วมตัดสินใจ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ไม่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน / มีส่วนร่วมระดับมาก

(5) ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ และร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา / มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ดังแสดงในภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

4.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 230 คน (ฝ่ายทะเบียนและวัดผล โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา : 2547)

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและวิธีการมีส่วนร่วม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ในเรื่องต่อไปนี้

(1) การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครู และนักเรียน

(2) การกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน

(3) การส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนา

นักเรียน

(4) การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

(5) การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริม

การเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

(6) การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(7) การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

(8) การปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

(9) การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมิน

การจัดการศึกษาของโรงเรียน

(10) การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

- 2) วิธีการและระดับการมีส่วนร่วม คือ
- (1) ร่วมรับรู้/มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
 - (2) ร่วมทำ/มีส่วนร่วมน้อย
 - (3) ร่วมรับรู้และร่วมทำ/มีส่วนร่วมปานกลาง
 - (4) ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ/มีส่วนร่วมมาก
 - (5) ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ/มีส่วนร่วมมากที่สุด

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา อาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องและกิจกรรม โดยมีเรื่องและระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

5.1.1 การกำหนดแผนการเรียนรู้ของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน หมายถึง แผนการศึกษาซึ่งกำหนดแผนการจัดกิจกรรมการศึกษาและบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ภายในระยะเวลา 1 ปีที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาได้เหมาะสมกับตามศักยภาพและความสามารถของตนเอง

5.1.2 การกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน หมายถึง แนวทางหรือข้อกำหนดของกิจกรรมทั้ง 8 กลุ่มสาระสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด

5.1.3 การส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

5.1.4 การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดบรรยากาศภายในบ้าน สภาพแวดล้อม ให้ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม ทักษะการช่วยเหลือ

ตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามศักยภาพของแต่ละคนและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

5.1.5 การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน หมายถึง การดูแลเอาใจใส่นักเรียนที่มีบกพร่องทางสติปัญญา กระตุ้นพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน และการปรับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้านและโรงเรียน เพื่อช่วยลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้นกับเด็ก

5.1.6 การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เกิดความเข้าใจดีขึ้น รวดเร็วโดยส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้สูงสุด

5.1.7 การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหากับพฤติกรรมที่ประหิประสงค์ของนักเรียน หมายถึง การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องป้องกันและแก้ไข การกระทำที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่แสดงออกเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติ รวมไปถึงทักษะในการสื่อความหมาย ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการเข้าสังคม และระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน

5.1.8 การปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้เป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง

5.1.9 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การประเมินผลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ตลอดไปจนถึง ร่วมประเมินติดตาม ตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

5.1.10 การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี หมายถึง การให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จนจบการศึกษาภาคบังคับ

5.2 วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา กำหนดวิธีการมีส่วนร่วม ดังนี้

5.2.1 ร่วมรับรู้ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมคิด

5.2.2 ร่วมทำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมทำตามคำแนะนำหรือตามที่ได้รับมอบหมายในการทำ กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

5.2.3 ร่วมรับรู้และร่วมทำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ และร่วมทำ กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

5.2.4 ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะและร่วมตัดสินใจ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ไม่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน

5.2.5 ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ และร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

5.3 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือผู้ที่ปกครองดูแลอุปการะนักเรียนซึ่งเข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

5.4 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ไม่สามารถพัฒนาได้เต็มที่ตามความจำกัดด้านการเรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและมีการเจริญเติบโตไม่สมวัย ของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังต่อไปนี้

6.1 ได้ข้อมูลเป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้ดียิ่งขึ้น

6.2 ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะได้นำเอาข้อมูลไปปรับใช้
ในการกำหนดนโยบายและวางแผน ให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.1 ความหมายของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.3 ระดับเชาวน์ปัญญาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.4 ลักษณะพัฒนาการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. การศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 2.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ
 - 2.2 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.3 รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษและการให้บริการ
 - 2.4 การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 3.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 3.1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 3.1.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม
 - 3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ
 - 3.2.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 3.2.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 3.3.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

3.3.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

4. การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

- 4.1 วิสัยทัศน์โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ปี 2543-2545
- 4.2 นโยบายของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
- 4.3 แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
- 4.4 การจัดสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
- 4.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง

ทางสติปัญญาในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.1 ความหมายของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา

บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการใช้คำเรียกที่แตกต่างกันไปตามความคิดเห็นเช่นเรียกว่า เด็กปัญญาอ่อน เด็กสมองอ่อน เด็กระดับสติปัญญาดำ เด็กปัญญาทึบ เด็กโง่ เป็นต้น ถึงจะเรียกอย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากคำเหล่านี้แล้ว จะพบว่าความหมายที่ไม่แตกต่างกัน แต่ให้เจตคติทางลบต่อเด็ก ในปัจจุบันจึงนิยมใช้คำว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

ความหมายตามระบบ The American Academy of Mental Deficiency (AAMD) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ระดับสติปัญญาที่ด้อยหรือต่ำกว่าปกติ เนื่องจากพัฒนาการของสมองหรือจิตใจหยุดชะงักการเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ทำให้มีความสามารถจำกัดในด้านการเรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และมีการเจริญเติบโตไม่สมวัย (ศรียา นิยมธรรม. 2534: 23)

ซึ่ง สโตรแมน (Stroman.1989: 18) กล่าวว่า มีจุดเน้นที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. หน้าที่ของสติปัญญาโดยทั่วไป ซึ่งหมายถึงผลการประเมินด้านเชาว์ปัญญาโดยใช้แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา

2. ระดับของสติปัญญาที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งประมาณ 70 หรือต่ำกว่า 70

3. การปรับตัว ซึ่งประเมินจากประสิทธิภาพ หรือระดับมาตรฐานของแต่ละบุคคลในอันที่จะพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบด้านสังคม ตามอายุ และวัฒนธรรมตามบุคคลนั้น

4. ระยะพัฒนาการ หมายถึง ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี

ความหมายทางการแพทย์ เป็นการนิยามตาม International Classification of Disease (ICD 10) โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนาหรือพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความบกพร่องทางทักษะต่าง ๆ ในระยะพัฒนาการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์ปัญญาทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถด้านสติปัญญา ภาษา การเคลื่อนไหว และทักษะทางสังคม มีความบกพร่องในเรื่องการปรับตัว อาจมีหรือไม่มีความผิดปกติทางกาย หรือทางจิตร่วมด้วย (กัลยา สุตะบุตร. 2535: 25)

ความหมายตาม American Association on Mental Retardation (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. 2537: คำบรรยาย) ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดเกิดขึ้นมีผลต่อการปฏิบัติงานในขณะนั้น แสดงลักษณะที่มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าปกติปรากฏร่วมกับความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า คือ ทักษะการสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี ดังนั้นจะเห็นได้ว่า AAMR พิจารณาภาวะบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ระดับความสามารถทางสติปัญญา โดยการวัดระดับสติปัญญาไม่ต่ำกว่า 70-75
2. ลักษณะของความจำกัดในทักษะการปรับตัวต่อไปนี้อย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า ดังต่อไปนี้

- 2.1 การสื่อความหมาย (Communication)
- 2.2 การดูแลตนเอง (Self-care)
- 2.3 การดำรงชีวิตในบ้าน (Home Living)
- 2.4 ทักษะทางสังคม (Social Skills)
- 2.5 การใช้สาธารณสมบัติ (Community Use)
- 2.6 การควบคุมตนเอง (Self-Direction)
- 2.7 สุขอนามัยและความปลอดภัย (Health and Safety)

2.8 การเรียนวิชาการดำรงชีวิตประจำวัน (Functional Academic)

2.9 การใช้เวลาว่าง (Leisure)

2.10 การทำงาน (Work)

สรุปได้ว่าภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนา พัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความจำกัดทางด้านการเรียนและทักษะการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการในชีวิตประจำวัน ตามสภาพแวดล้อมของสังคมปกติอาจจะมีหรือไม่มี ความผิดปกติทางกายหรือทางจิตร่วมด้วย ทั้งนี้จะต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

1.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543:137-139 ; อ้างอิงมาจากชวลา เรือรณ. 2543) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

1. พันธุกรรมผิดปกติ (Hereditary) พบประมาณร้อยละ 5

1.1 ความผิดปกติของยีนเดี่ยว (Single gene disorders)

- ความผิดปกติแต่กำเนิดของการเผาผลาญสารอาหาร (Inborn errors of metabolism : PKU, (Phenylketonuria) Hurler Syndrome)

- กลุ่มโรคความผิดปกติของระบบประสาทและผิวหนัง (Neurocutaneous disorders)

1.2 ความผิดปกติของโครโมโซม (Chromosomal disorders)

- กลุ่มอาการดาวน์ ชนิดมีการเคลื่อนย้ายที่ของโครโมโซม (Translocation Down Syndrome)

- กลุ่มอาการโครโมโซมเอ็กซ์เปราะ (Fragile x Syndrome)

1.3 ความผิดปกติของหลายยีนร่วมกัน (Polygenic Familial Syndrome)

2. การผันแปรของการพัฒนาตัวอ่อนในครรภ์ตั้งแต่ระยะต้น ๆ (Early alternation of embryonic development) พบประมาณร้อยละ 30

2.1 การเปลี่ยนแปลงของโครโมโซม

2.1.1 กลุ่มอาการดาวน์ (Down syndrome)

2.1.1.1 ชนิดที่มีโครโมโซมคู่ที่ 21 เกินมา 1 แห่ง (Trisomy 21)

2.1.1.2 ชนิดที่มีโครโมโซมปกติร่วมกับโครโมโซมที่ผิดปกติ

(Mosaics)

2.2 การติดเชื้อไวรัส CMV (Cytomegalovirus), หัดเยอรมัน (Rubella) ทอกโซพลาสมา (Toxoplasmosis), เอชไอวี (AIDS), ซิฟิลิส (Syphilis)

2.3 สารที่ก่อให้เกิดความพิการ : เหล้า (Alcohol), รังสี (Radiation), ยาต่าง ๆ

- 2.4 ความผิดปกติของรก
- 2.5 ความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง (CNS) แต่กำเนิด โดยไม่ทราบสาเหตุ
3. ปัญหาต่างๆ ในระยะตั้งครรภ์และคลอด พบประมาณร้อยละ 10
- 3.1 ภาวะทงุพโภชนาการของทารกในครรภ์
- 3.2 คลอดก่อนกำหนด
- 3.3 การบาดเจ็บที่ทำให้สมองขาดออกซิเจน-ขาดเลือด
- 3.4 เลือดออกภายในกระโหลกศีรษะ (Intracranial Hemorrhage)
- 3.5 ความผิดปกติของเมตาบอลิซึม ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำผิดปกติ (Hypoglycemia) ภาวะตัวเหลืองผิดปกติ (Hyperbilirubinemia)
- 3.6 การติดเชื้อเริม (Herpes simplex), เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากเชื้อแบคทีเรีย (Bacterial meningitis)
4. ปัญหาต่างๆ ในระยะหลังคลอด พบประมาณร้อยละ 5
- 4.1 การติดเชื้อสมองอักเสบ (Encephalitis), เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (Meningitis)
- 4.2 การได้รับบาดเจ็บที่สมองอย่างรุนแรง
- 4.3 ภาวะขาดออกซิเจน (จมน้ำ ชัก)
- 4.4 ความผิดปกติของเมตาบอลิซึม (ภาวะน้ำตาลต่ำ โขเดียมสูง)
- 4.5 ได้รับสารพิษ (ตะกั่ว โลหะหนัก)
- 4.6 เลือดออกภายในกระโหลกศีรษะ
- 4.7 ภาวะทงุพโภชนาการ
5. ปัจจัยต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมและความผิดปกติทางจิตอื่น ๆ พบประมาณร้อยละ 15-20
- 5.1 ความยากจน และครอบครัวแตกแยก
- 5.2 ความผิดปกติในปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็ก
- 5.3 ความผิดปกติทางจิตของผู้เลี้ยงดู
- 5.4 ความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรง เช่น ออทิสติก (Autistic disorder)
- 5.5 ผู้เลี้ยงดูติดสารเสพติด
6. ไม่ทราบสาเหตุ ประมาณร้อยละ 30

แอสแมน และเอลกิน (Ashman and Elkins. 1990: 73-74) กล่าวว่าในจำนวนไม่เกินร้อยละ 20 ของผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สามารถระบุสาเหตุได้นั้น มีสาเหตุมาจาก

3 สาเหตุที่สำคัญ คือ

1. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สาเหตุนี้มีองค์ประกอบสองส่วนที่น่าพิจารณาคือ องค์ประกอบของครอบครัวเองและองค์ประกอบจากสิ่งแวดล้อมภายนอก แม้จะสรุปไม่ได้ว่าส่วนใดมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด และในส่วนตัวบ้าง แต่จากการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องพบว่า องค์ประกอบสองส่วนนี้มีความสำคัญต่อเด็กไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน สภาพแวดล้อมในที่นี้หมายถึงสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสาเหตุอาจมาจาก

1.1 ขาดการกระตุ้นทางด้านจิตใจและสังคม เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน ขาดการศึกษา พ่อแม่ทำให้ลูกเกิดมาขาดโอกาสที่ดีในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม

1.2 ขาดการกระตุ้นทางด้านสัมผัสรับรู้ตั้งแต่เล็ก เนื่องจากความบกพร่องทางด้านร่างกาย หรือด้านประสาทสัมผัส เช่น หูหนวก ตาบอด หรือพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง ประกอบกับพ่อแม่ขาดการเอาใจใส่ดูแล ทำให้เด็กไม่ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการที่ดีพอ

2. สาเหตุจากองค์ประกอบทางกรรมพันธุ์ มีหลายประเภทคือ

2.1 ดาวน์ ซินโดรม (Down Syndrome) เกิดจากโครโมโซมมีจำนวนผิดปกติในตำแหน่งคู่ที่ 21 หรือที่เรียกว่ากลุ่ม G1 โดยมีโครโมโซมเกินมาหนึ่งแท่ง ซึ่งคนปกติจะมีโครโมโซมจำนวน 22 คู่ หรือ 44 ข้าง และมีส่วนควบคุมเกี่ยวกับเพศอีก 1 คู่ รวมเป็น 23 คู่ แต่เด็กดาวน์ ซินโดรม จะมี 47 ข้าง โดยปกติโครโมโซมจะเรียงตัวกันเป็นกลุ่ม และจับกันเป็นคู่ๆ แต่เด็กดาวน์ ซินโดรมนั้นตรงคู่ที่ 21 มีโครโมโซมเป็น 3 ข้าง ซึ่งเกินมาอยู่ 1 ข้าง ลักษณะเช่นนี้จะพบประมาณ 1 ใน 600 ของอัตราการเกิด

2.2 Phenylketonuria : PKU เกิดจากการขาดเอ็นไซม์ชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่เปลี่ยนกรดอะมิโนตัวหนึ่ง คือ Phenylalanine ให้เป็น Tyrosine และ Melamin หรือสีของร่างกายทำให้มีสารสีที่ผิวหนัง ตา และผม น้อยกว่าปกติ เด็กพวกนี้มีผมสีจางกว่าปกติ มักมีผื่นตามผิวหนัง และมีผิวหนังอักเสบร่วมด้วย

2.3 Hypothyroidism คือ ต่อมไร้ท่อผิดปกติ หรือไม่สามารถสังเคราะห์ฮอร์โมนธัยรอยด์ได้ ทำให้ร่างกายชะงักการเจริญเติบโต แกระแกร็นผอมทั้งตัว จมูกแพบ ริมฝีปากหนา ลิ้นใหญ่จุกปาก ผิวหนังแห้ง ท้องโต หน้าทึบมองดูเซ่อ ผิวซีด ซีพจรเต้นช้า มีอาการทางประสาท เช่น เดินเปะปะ กล้ามเนื้อเปื่อย มีอาการเกร็ง และมีมือสั่น

3. สาเหตุจากสมองถูกทำลาย ได้แก่

3.1 การติดเชื้อ อาจเกิดขึ้นขณะเด็กอยู่ในครรภ์หรือหลังคลอด เมื่ออยู่ในวัยทารก หรือวัยเด็กเล็กก็ได้ เช่น เป็นไข้หัดเยอรมัน ชิฟิลิส เชื้อเหล่านี้เมื่อเป็นกับมารดาแล้วจะติดต่อไป

ยังทารกโดยตรง และทำลายสมองของทารกได้ เชื่อที่สามารถทำลายสมองอีกสองตัวคือ Meningitis และ Encephalitis ซึ่งอาจทำให้สมองพิการ หรือพิการในภายหลังก็ได้

3.2 สภาพแวดล้อมที่เป็นภัย ได้แก่ การถูกทุบตีที่ศีรษะหรือประสบอุบัติเหตุที่ศีรษะอย่างรุนแรง การได้รับสารพิษต่าง ๆ เข้าทางร่างกายของมารดา หรือของเด็กโดยตรง เช่น ยาเสพติดทุกชนิด สารตะกั่ว ยาบางชนิดที่รับประทานเป็นเวลานาน การฉายรังสีกับมารดาที่มีครรภ์อย่างไม่ถูกต้อง การขาดสารอาหารตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์ การคลอดก่อนกำหนด หรือการคลอดหลังกำหนด การขาดออกซิเจนเป็นเวลานาน

ผดุง อารยะวิญญู (2523: 22-23) ได้กล่าวถึงสาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาว่า ส่วนมากที่พบเป็นสาเหตุทางการแพทย์ซึ่งพอจะแยกออก ดังนี้

1. สาเหตุก่อนคลอด ในระหว่างตั้งครรภ์มารดาอาจเจ็บป่วย โรคบางอย่างทำให้เด็กในครรภ์กลายเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ เช่น โรคหัดเยอรมัน ในรายที่รุนแรงเด็กอาจมีความพิการซ้ำซ้อน (Multiple Handicap) ได้ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการรับประทานยาของมารดา เช่น ยาพวกควินิน มารดาลักลอบทำแท้งอย่างผิดกฎหมาย โดยซื่อ ยามารับประทานเอง หรือให้หมอดำแยะทำให้แต่ไม่สามารถทำลายเด็กได้ฤทธิ์ของยาที่รับประทานเข้าไป อาจทำให้เด็กมีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือมีความพิการซ้ำซ้อนได้ มารดาที่ติดยาเสพติดอาจทำให้มีผลต่อเด็กทารกในครรภ์ได้เช่นเดียวกัน

2. สาเหตุระหว่างคลอด การคลอดก็เป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาได้ การคลอดที่ผิดปกติ คลอดยาก ตกเลือด หรือได้รับบาดเจ็บระหว่างคลอดขาดออกซิเจน ล้วนเป็นสาเหตุที่สำคัญของการเกิดความบกพร่องทางสติปัญญานั้น

สาเหตุหลังคลอด ต้นเหตุที่ทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญานั้น มีมากมาย การได้รับบาดเจ็บทางสมองก็เป็นสาเหตุหนึ่ง เด็กเล็กที่ตกจากที่สูงและสมองได้รับการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรง ได้รับอุบัติเหตุศีรษะได้รับการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงล้วนเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญญาอ่อนทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็จิตวิทยาพบว่า ความปรวนแปรทางอารมณ์ขั้นรุนแรง และเป็นเวลานานติดต่อกันก็ทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาได้เช่นกัน

จากความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญานั้นมี 4 สาเหตุ คือ

1. กรรมพันธุ์ ถือเป็นความผิดปกติของโครโมโซมเอ็นไซม์หรือฮอโรโมน ที่เป็นผลมาจากบิดาหรือมารดา

2. ขณะตั้งครรภ์ของมารดา เช่น เป็นหัดเยอรมัน ติดเชื้อซิฟิลิส ครรภ์เป็นพิษขาดสารอาหาร ติดสารเสพติด กินยาบางอย่างขณะตั้งครรภ์ เป็นต้น

3. ปัญหาขณะคลอด เช่น คลอดยาก เด็กขาดออกซิเจน ขณะคลอดเด็กสำลักน้ำคร่ำ รกคลอดตัวก่อนกำหนด เป็นต้น

4. ปัญหาหลังคลอด เช่น สมองได้รับความกระทบกระเทือนจากอุบัติเหตุ เป็นโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบ เนื้องอกของสมอง แพ้สารพิษ เช่น สารตะกั่ว มีไข้มสูงมากจนชักบ่อย ๆ เป็นต้น

1.3 ระดับความรุนแรงของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การแบ่งระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ผดุง อารยะวิญญู. 2533) องค์การอนามัยโลก (World Health Organization ชื่อย่อ WHO) ได้แบ่งการจัดระดับความบกพร่องทางสติปัญญาออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. บกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย (Mild) ระดับเขาวนปัญญา 50-70
2. บกพร่องทางสติปัญญาระดับกลาง (Moderate) ระดับเขาวนปัญญา 35-49
3. บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (Severe) ระดับเขาวนปัญญา 20-34
4. บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (Profound) ระดับเขาวนปัญญา

ต่ำกว่า 20

ตาม ICD (International Classification of Disease by WHO) ปัจจุบันใช้ ICD 10 Edition 4 Revised (กัลยา สุตะบุตร. 2535) ซึ่งแบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2.1 การแบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาตาม ICD10

ระดับสติปัญญา	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
น้อย (Mental Retardation)	50-70	มีพัฒนาการด้านภาษาช้าสามารถพัฒนาความสามารถในด้านการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ และสามารถพึ่งตนเองเรื่องการดูแลตนเอง เช่น การรับประทานอาหาร การอาบน้ำ การแต่งตัว และการควบคุมการขับถ่าย รวมถึงทักษะที่ใช้ในชีวิตทั่วไป และงานบ้านมักพบปัญหาในเรื่องการศึกษาใน

ระดับสติปัญญา	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
ปานกลาง (Moderate Mental Retardation)	35-49	<p>โรงเรียน โดยเฉพาะการอ่านและการเขียน มีความสามารถในการทำงานเชิงวิชาการ สำหรับปัญหาสังคม อารมณ์ และพฤติกรรมและความต้องการในการแก้ไขและการสนับสนุนช่วยเหลือจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับบุคคลที่มีสติปัญญาปกติ</p> <p>มีพัฒนาการด้านภาษาค่อนข้างจำกัด ระดับการพัฒนาของแต่ละคนก็มีความแตกต่างกัน บางคนสามารถร่วมสนทนาและเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ ได้ บางคนทำได้แต่เพียงใช้ภาษาเพื่อสื่อความต้องการขั้นพื้นฐาน บางคนเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ เท่านั้น</p> <p>มีผลสัมฤทธิ์ในการดูแลตนเองและตนเองและทักษะด้านการเคลื่อนไหวล่าช้ามีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จำกัด แต่พอจะเรียนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านและนับจำนวนได้</p> <p>โปรแกรมทางการศึกษาสามารถจัดให้แต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้มีทักษะพื้นฐานบางอย่างที่จำเป็น บุคคลระดับปานกลางวัยผู้ใหญ่สามารถทำงานเชิงปฏิบัติงานง่าย ๆ ได้ ถ้างานนั้นมีการวางแผนทางการปฏิบัติที่รอบคอบและจัดให้มี</p>

ระดับสติปัญญา	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
รุนแรง (Sever Mental Retardation)	20-34	<p>คำปรึกษาแนะนำอย่างดี โดยทั่วไป จะไม่สามารถพัฒนาความสามารถทางสังคมในการสร้างปฏิสัมพันธ์สื่อความหมายกับผู้อื่นและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมง่าย ๆ ได้</p> <p>มีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง แต่มักพบสาเหตุทางพยาธิสภาพและมีสภาวะที่เกิดขึ้นบุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีปัญหาที่มีความบกพร่องด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมด้วย</p> <p>อย่างชัดเจนต้องการการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใกล้ชิด มีความจำกัดอย่างมากในด้านการเข้าใจหรือทำตามคำร้องขอหรือคำสั่งส่วนใหญ่ไม่เคลื่อนไหวหรือเคลื่อนไหวได้น้อยมาก ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ การดูแลตนเองในระดับพื้นฐานทำได้เพียงเล็กน้อยหรือทำไม่ได้เลย จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือให้คำปรึกษาและแนะนำ</p>
อื่น ๆ (Other Mental Retardation)	ทำการประเมินหาว่าปัญญาตามวิธีการปกติได้ยากหรือไม่สามารถทำได้	<p>มักมีความบกพร่องทางกายหรือทางประสาทรับรู้เกิดขึ้นร่วมด้วย เช่น ตาบอด หูหนวก หรือมีความผิดปกติอย่างรุนแรงหรือมีความผิดปกติพิการทางกาย</p>

ระดับสติปัญญา	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา (IQ)	ลักษณะเฉพาะ
ระบุประเภทไม่ได้ (Unspecified Mental Retardation)		มีหลักฐานว่าเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะแยกประเภทเช่นข้างต้นได้

สรุปได้ว่า การแบ่งระดับสติปัญญาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะพิจารณาจากทั้งระดับเชาวน์ปัญญาและพฤติกรรมไปพร้อม ๆ กัน จะไม่พิจารณาจากอย่างเดียวหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันใช้ของ ICD 10 สำหรับในความหมายใหม่จะเน้นระดับเชาวน์ปัญญา และพฤติกรรมเหมือนกัน แต่การแบ่งระดับความบกพร่องทางสติปัญญา จะมองความต้องการของบุคคลว่าต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง จะพัฒนาได้ถ้าบุคคลเหล่านั้นได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

1.4 ลักษณะพัฒนาการของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.4.1 ความหมายของพัฒนาการ

สุภัททา บิณฑะแพทย์ (อ้างถึงใน นภาวดี สวนกัน 2539: 28) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการว่า หมายถึง ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแต่ละช่วง ตามลำดับขั้นตอนซึ่งกำหนดขึ้นโดยธรรมชาติในรูปลักษณะเดียวกันหมดทุกคน เรียกว่า เป็นไปตามกฎเกณฑ์สากลตามธรรมชาติ

ประภาพันธุ์ กรโกสียกาจ (อ้างถึงใน นภาวดี สวนกัน 2539: 28) ได้กล่าวถึงความหมายของพัฒนาการว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งในโครงสร้าง (Structure) และแบบแผนของอินทรีย์ทุกส่วน การเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากระยะหนึ่งไปอีกระยะหนึ่ง ทำให้เด็กมีลักษณะและความสามารถใหม่ๆ เกิดขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม

ศิริโสภากย์ บุรพาเดชะ (อ้างถึงใน นภาวดี สวนกัน 2539: 28) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการว่า หมายถึง กระบวนการที่เป็นระเบียบของการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปร่างและส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมทั้งการรวมส่วนต่างๆ ของร่างกายมาทำหน้าที่เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้า ไปเรื่อย ๆ จากระยะหนึ่งไปอีกระยะหนึ่ง และอัตราการพัฒนานี้ไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปแล้วแต่บุคคล

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์อย่างมีระเบียบแบบแผนสืบเนื่องกันไป ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ การพัฒนานั้นไม่เพียงแต่เพิ่มในด้านขนาด รูปร่างหรือน้ำหนักเท่านั้น แต่รวมถึงการที่จะต้องมี ลักษณะใหม่ ๆ เกิดขึ้นและมีความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้นด้วย

1.4.2 องค์ประกอบของพัฒนาการ

องค์ประกอบของพัฒนาการ ประกอบด้วย (Breckenridge. 1986: 16-18)

1) การเจริญงอกงาม (Growth) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางขนาดของมนุษย์ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง ขนาดลำตัว อวัยวะโครงสร้างภายใน เพื่อทำหน้าที่ให้เหมาะสม ส่วนพัฒนาการด้านสมองก็แสดงให้เห็นถึงการมีค่าศัพท์เพิ่มมากขึ้น มีความสามารถในการให้ เหตุผล การจำ การรับรู้และจินตนาการ

2) วุฒิภาวะ (Maturation) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพที่เป็น ผลรวมจากอิทธิพลของยีนส์ (Genes) ซึ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน พฤติกรรมและอวัยวะต่าง ๆ

3) การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมใหม่ก่อนข้างถาวรอันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึกฝน

นอกจากนี้ สุภัททา บิณชะแพทย์ (อ้างถึงใน นภาวดี สวณกัน 2539 : 29) กล่าวว่า พัฒนาการของมนุษย์น่าจะสืบเนื่องมาจากองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้คือ

1. องค์ประกอบภายในร่างกาย (Internal Factors) เป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ได้รับมา โดยธรรมชาติ ซึ่งจะประกอบด้วย

1.1 พันธุกรรม (Heredity) เป็นสิ่งที่ได้กำหนดขึ้นจากการที่เซลล์ของร่างกาย ประกอบไปด้วยยีนจำนวนมากายที่กำหนดลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งการเจริญเติบโตและลักษณะของ พัฒนาการ ในแต่ละขั้นตอนของชีวิต ลักษณะของพัฒนาการที่ถูกกำหนดโดยพันธุกรรมนั้นมีความสำคัญมาก เพราะทำให้แต่ละบุคคลมีอัตราการเจริญงอกงาม และขั้นตอนของการพัฒนาการ ที่เป็นไปโดยธรรมชาติของเผ่าพันธุ์และประเภทของสัตว์โลกแต่ละชนิด พันธุกรรมจะเป็น เครื่องมือประกอบคำอธิบายว่าทำไมบุคคลหนึ่งจึงมีความเจริญงอกงาม และมีลักษณะของ พัฒนาการแตกต่างไปจากอีกบุคคลหนึ่งด้วย

1.2 วุฒิภาวะ (Maturation) วุฒิภาวะคือ ความพร้อมของร่างกายที่จะทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใดได้เองโดยธรรมชาติเป็นผู้กำหนด การเจริญเติบโตทางร่างกายของมนุษย์จะมีลักษณะของ การพัฒนาการที่ก้าวไปสู่ความมีวุฒิภาวะทั้งสิ้น ดังนั้นคำว่าวุฒิภาวะจึงเป็นลักษณะของการ เปลี่ยนแปลงอย่างมีรูปแบบภายในร่างกาย ในลักษณะของขนาด รูปร่าง ความสามารถในการ

การปฏิบัติภารกิจของร่างกาย และทักษะซึ่งลำดับขั้นตอนของการเกิดวุฒิภาวะนั้น จะเป็นไปตามกำหนดที่ธรรมชาติได้วางรูปแบบไว้

2. องค์ประกอบภายนอกร่างกาย (External Factors)

องค์ประกอบภายนอกร่างกายเป็นลักษณะของพัฒนาการที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการได้มีโอกาสที่จะกระทำ ซึ่งเรียกว่าเป็นประสบการณ์ซึ่งมักสืบเนื่องมาจากการได้รับการฝึกหัด เพราะสภาพความจริงแล้วมนุษย์ได้รับการเรียนรู้จากประสบการณ์หลาย ๆ ด้านมากมายนับตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดา ซึ่งการเรียนรู้อาจเกิดได้ในรูปแบบของการวางเงื่อนไข และการเลียนแบบ

3. องค์ประกอบผสมผสานระหว่างภายในและภายนอกร่างกาย (Interaction Between Internal and External Factors)

เป็นองค์ประกอบที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างภายในและภายนอกร่างกาย ซึ่งเป็นลักษณะที่จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น หรือบกพร่องไป องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้คือ

3.1 ตัวแปรทางชีวภาพที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสืบทอดทางพันธุกรรม (Nongenetic Biological Variables) ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้คุณคิดว่าได้รับการสืบทอดจากพันธุกรรมได้ เช่น อาการปัญญาอ่อนของเด็กที่สืบเนื่องจากการขาดออกซิเจนในระหว่างคลอด หรือการทำงานผิดปกติของต่อมพิทูอิทารี (Pituitary Gland) ซึ่งทำให้การเจริญเติบโตของร่างกายผิดปกติไป ซึ่งตัวแปรเหล่านี้อาจจะปรากฏให้เห็นในขั้นตอนในตอนหนึ่งของการพัฒนาการก็ได้

3.2 สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านจิตใจ (Social Psychology Environment) สภาพแวดล้อมเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านจิตใจ เพราะเป็นสภาพแวดล้อมของบุคคลในสังคมที่เด็กใกล้ชิด มีความสนิทสนมด้วย เช่น พ่อ แม่ พี่เลี้ยง กลุ่มเพื่อน ครู และบุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ด้านที่เข้ามามีส่วนร่วมสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งลักษณะขององค์ประกอบเหล่านี้ต่างมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของเด็กมาก

3.3 ลักษณะของสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม โดยส่วนรวม (General Social and Culture) สภาพทางสังคม วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทั้งก่อให้เกิดบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลที่อยู่ในสภาพของสังคม วัฒนธรรม และประเพณีนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะสังคมที่บุคคลอยู่มีเงื่อนไขและข้อกำหนด มีวัฒนธรรมและประเพณีที่บุคคลเมื่อเข้ามาอยู่ในสถานทีนั้น ๆ ได้ปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันมา

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของพัฒนาการ ประกอบด้วย พันธุกรรม วุฒิภาวะ การเจริญงอกงาม และการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาในเด็กแต่ละคนได้ ในเด็กที่มี

ความบกพร่องทางสติปัญญานั้น พัฒนาการในทุกด้านเจริญได้เหมือนเด็กปกติ แต่จะล่าช้ากว่า ควรใช้กิจกรรมต่าง ๆ หลาย ๆ กิจกรรมเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้และฝึกฝนเด็กจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู จำเป็นต้องเรียนรู้พัฒนาการของบุคคลปกติและบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างละเอียด และอบรมเลี้ยงดูให้ถูกแบบ เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกับเด็กปกติ

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พอสรุปได้ดังนี้

บราวน์ วิลเลียม และคราวเนอร์ (Brown, Williams and Crowner. 1974: 274) ได้ศึกษาทดลองโดยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจัดคำ เสียง หรือภาพ โดยแสดงสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นให้แก่เด็กประมาณ 2-3 วินาที จากการศึกษาทดลองพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำได้น้อยกว่าเด็กปกติ แต่ถ้าให้จำวัตถุสิ่งของโดยใช้เวลานาน ๆ ก็จะจำได้ดีเป็นเวลานาน อาจเป็นชั่วโมง วัน หรือสัปดาห์ แสดงว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขาดความสามารถในความจำระยะสั้น แต่ความจำระยะยาวไม่ผิดปกติ

คูเกลแมส (Kugelmass.1944 อ้างถึงใน ฉลวย จตุกุล. 2531: 37) ได้ศึกษาพบว่า ในกลุ่มบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีการรักษาระดับของภาวะโภชนาการให้เหนือกว่าอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้ควบคุมภาวะโภชนาการ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ปรากฏว่ากลุ่มแรกมีการพัฒนาระดับเชาวน์ปัญญาสูงขึ้นกว่าอีกกลุ่มหนึ่งถึง 10 % และยังพบว่าการเสริมอาหารที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะสามารถเอาชนะช่วงของความบกพร่องต่าง ๆ

เฟ (Fay. n.d. อ้างถึงใน ฉลวย จตุกุล. 2531: 38) ได้ศึกษาพบว่า การลดปริมาณของของเหลวในอาหารจะสามารถบรรเทาอาการปวดศีรษะของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ โดยอาหารที่กำหนดให้จะต้องมีปริมาณของแคลอรีเพียงพอต่อการเจริญเติบโต โดยจะต้องมีจำนวนโปรตีน 1-2 กรัม ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม นอกจากนี้ปริมาณของคาร์โบไฮเดรต และไขมันควรจะมีอัตราส่วน 1 : 1 หรือ 1.5 : 1 ควรลดอาหารที่ประกอบด้วยน้ำมาก หรือใช้น้ำในปริมาณน้อยมาก และควรหลีกเลี่ยงอาหารที่เต็มไปด้วยไขมันและใส่เครื่องชูรสมาก

แร (Rae. 1983 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. :14) ได้ศึกษาทัศนคติของเด็กปกติที่มีต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในมลรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า เด็กปกติมีทัศนคติทางบวกต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และมีความต้องการจะปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ยิ่งไปกว่านั้นการศึกษายังพบอีกว่าหากเด็กปกติมีโอกาสเรียนรู้

เกี่ยวกับความเป็นไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแล้วข้อมูลที่เด็กปกติได้รับจะมีส่วนช่วยให้เด็กปกติมีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญายิ่งขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญายังเป็นที่ยอมรับของบุคคลปกติทั่วไป การให้การกระตุ้นด้านพัฒนาการและการจัดโภชนาการให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเหมาะสมจะสามารถช่วยเหลือบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถพัฒนาตนเองได้ ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความสามารถในการเรียนรู้และจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับบุคคลปกติ

2. การจัดการศึกษาพิเศษและการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การจัดการศึกษาพิเศษ เป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน องค์กรคนพิการและผู้ปกครองคนพิการและองค์กรเอกชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการทุกระบบและครบวงจร จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาระบบการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ มุ่งปลูกจิตสำนึกและสร้างเจตคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยให้สังคม ชุมชน ผู้จัดบริการและประชาชน ตระหนักถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงสิทธิเท่าเทียมของบุคคลทุกคน

2.1 ความหมายของการศึกษาพิเศษ

การศึกษาที่จะจัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีลักษณะเป็น “การศึกษาพิเศษ” ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาปกติ ดังที่ ผดุง อารยะวิญญู (2523 : 2) กล่าวไว้ว่า การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึง การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษทุกประเภทเป็นการจัดการศึกษาที่แตกต่างหรือนอกเหนือไปจากการศึกษาที่จัดให้เด็กปกติ ซึ่งถือว่าเป็นความหมายกว้าง ๆ ของการศึกษาพิเศษ ในความหมายที่เป็นการขยายความหรือลงลึกในรายละเอียดมากยิ่งขึ้น ได้แก่ความหมายที่ ปรีดา จันทบุบผา (ม.ป.ป. 8 ; อ้างถึงใน บุญสม นาวานุเคราะห์ . 2542: 2) ให้อธิบายว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึงการให้การศึกษพิเศษและบริการพิเศษ ซึ่งรัฐและหน่วยงานเอกชนได้ให้แก่เด็กที่มีลักษณะเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์เฉลี่ยของเด็กปกติ หรือให้แก่เด็กที่มีลักษณะทั้งทาง ด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม จนไม่อาจได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการศึกษาปกติได้

สุชา จันทเอม (2525 : 1) ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษว่า หมายถึง การให้ศึกษาแก่บุคคลที่มีความเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ แตกต่างไปจากบุคคลปกติอย่างเห็นได้ชัด ด้านที่แตกต่างมีดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา

ในส่วนของบริการพิเศษ หมายถึง บริการที่ปวงที่คนปกติสามารถใช้ได้ เช่น รถยนต์โดยสารสำหรับคนพิการทางร่างกายที่ไม่สามารถเดินได้ การบำบัดความพิการต่าง ๆ โดยวิธีกายภาพบำบัด การรักษาทางยา การทดสอบสุขภาพจิต ตลอดจนการให้คำปรึกษาหารือต่าง ๆ เป็นต้น (ชูชีพ อ่อน โคนสูง, 2527 : 5)

ในด้านการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษหมายถึง ลักษณะพิเศษทั้งโดยวิธีการสอนและการจัดดำเนินการวิธีการสอน (ศรียา นิยมธรรม, 2535 ก. : 161) ทั้งในด้านขบวนการเทคนิคการสอนเฉพาะบุคคลเนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นที่จะช่วยการสอนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สื่อการศึกษา เช่น ตำราเฉพาะ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนที่จัดให้เป็นการเฉพาะ เพื่อสนองความต้องการและความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล (เกษร ทมทิศชงศ์. ป.ป.ป., : 9; อรอนงค์ สุวรรณกุล. 2524 : 1; ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 3)

วาริ ธีระจิตร (2541 : 1) กล่าวว่าการศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาทั้งด้านการเรียนการสอนและบริการที่จัดให้แก่บุคคลพิเศษที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลพิการทางกายและสุขภาพ บุคคลพิการทางตา ทางหู บุคคลที่มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม และบุคคลที่มีปัญหาทางการพูด ให้ได้รับความรู้เพิ่มในส่วนที่ขาดไปตัดทอนความรู้ที่ที่ไม่จำเป็น

จากความหมายของการศึกษาพิเศษ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย อารมณ์ และความสามารถของแต่ละบุคคล จึงมีลักษณะที่เป็นพิเศษทั้งในแง่ปัจจัยการให้การศึกษา และกระบวนการให้การศึกษาที่แตกต่างไปจากการศึกษาปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาพิเศษให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลค่อนข้างมาก

2.2 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ

ในการจัดการศึกษาพิเศษมีปรัชญาแนวคิด และหลักการที่สำคัญหลายประการด้วยกัน

วาริ ธีระจิตร (2541: 10-11) เสนอว่า การจัดการศึกษาพิเศษโดยทั่วไป ตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อและปรัชญาดังต่อไปนี้

1. คนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือคนปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษด้วย หากเด็กพิเศษไม่สามารถเรียนในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ ก็ถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษ

2. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้านโดยเร็วที่สุด ในทันทีที่ทราบว่าเด็กมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไป และมีการพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการศึกษาพิเศษ ควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนเด็กเหล่านี้จึงควรให้มีการเรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เว้นแต่เด็กพิเศษผู้นั้นมีสภาพความพิการหรือความบกพร่องในขั้นรุนแรง จนไม่อาจเรียนร่วมได้ อย่างไรก็ตาม ควรให้เด็กพิเศษได้สัมผัสกับสังคมคนปกติ

4. การจัดการศึกษาพิเศษ ต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวทางการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษ และการฟื้นฟูบำบัดทุกด้าน ควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคลในการจัดกิจกรรมการสอนบางอย่าง อาจจัดเป็นกลุ่มเล็กสำหรับเด็กที่บกพร่อง หรือมีความต้องการคล้ายคลึงกัน และอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของเด็กและให้เด็กมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการ หรือความบกพร่อง เพื่อให้เด็กที่มีความมั่นใจว่า แม้ตนจะมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเท่ากับหรือดีกว่าคนปกติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจ ขอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจการแห่งตน และมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

8. การศึกษาพิเศษ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป ขาดตอนไม่ได้ และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

ในด้านหลักการเบื้องต้นในการจัดการศึกษาพิเศษที่จะทำให้การศึกษาพิเศษที่จะทำให้การศึกษาพิเศษบรรลุผลสำเร็จ เบญจมา ชลธารันนท์ (2524: 52-53) ได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

1. เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนสามารถที่จะเรียนหรือฝึกตนเองให้ทำประโยชน์ได้มากขึ้น

2. สมรรถภาพในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพความพิการ

3. ความพิการของเด็กบางคน ไม่จำเป็นต้องเป็นความพิการตลอดไปในหลายกรณี การศึกษาพิเศษอาจจะเป็นเพียงบริการทางการศึกษาชั่วคราวเท่านั้น
 4. บุคลากรจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการฝึกงานตลอดทั้งมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานของตน
 5. ผู้ให้การศึกษาควรสนใจเป็นพิเศษในเรื่องพัฒนาการของเด็กพิการ เพื่อให้เด็กมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และยอมรับสภาพความจริงของตน
 6. การศึกษาพิเศษ ควรใช้วิธีสอนแบบส่งเสริมเอกลักษณ์ของบุคคลคือ สอนให้เหมาะสมกับความสามารถ และความพิการของแต่ละคน
 7. การศึกษาพิเศษ ควรจัดตั้งแต่ชั้นอนุบาล โดยมีจุดประสงค์ในการป้องกันลดปัญหาความพิการ และทำให้เด็กมีสติการแห่งตน
 8. การศึกษาพิเศษต้องรวมวิชาพลศึกษา นันทนาการ และสุนทรียศาสตร์ เพื่อเตรียมเด็กพิการให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสมบูรณ์
 9. อาชีวศึกษาและการอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญในการพิเศษจัดการศึกษาแก่เด็กพิการ
 10. ในการจัดเด็กพิการเข้าเรียนในโรงเรียนปกตินั้น จะถือเป็นแนวปฏิบัติเมื่อเด็กไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคอื่นใด โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538: 13) ได้ยึดหลักการจัดการศึกษาพิเศษ ดังนี้
1. คนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือคนปกติ เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน และผู้ใหญ่ปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่บุคคลพิการด้วย และหากบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถเรียนในโรงเรียนปกติได้ก็เป็นหน้าที่ของ รัฐที่จะจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการด้วย
 2. ให้ผู้พิการได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้าน โดยเร็วที่สุด เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้เกิดความพร้อมเพื่อการเรียนและการพัฒนาการศึกษาทุกด้านถึงขีดสูงสุด
 3. ต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมปกติกับคนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้พิการควรจะได้เรียนร่วมกับคนปกติให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ และควรได้มีโอกาสสัมผัสกับสังคมปกติ
 4. ต้องมีรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้พิการ โดยควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคลให้มากที่สุดหรืออาจจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องหรือมีความต้องการคล้ายคลึงกัน และมีระดับความสามารถใกล้เคียงกัน

5. เน้นให้ผู้พิการได้มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการหรือความบกพร่อง เพื่อการสร้างความมั่นใจและการปรับตัวให้ดีขึ้น

6. มุ่งให้ผู้พิการมีความเข้าใจยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจธรรมแห่งตน และมุ่งให้ช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

7. ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อการเรียนรู้ต่อไปในขั้นที่สูงขึ้น การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิต ตลอดจนการฝึกอาชีพ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพช่วยเหลือตนเองได้

พัฒน ภาสบุตร (2531: 583) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษไว้ดังนี้คือ

1. จัดให้เด็กพิเศษได้ผลจากการเรียนสอดคล้องกับหลักการ เป้าหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร เช่นเดียวกับเด็กปกติ

2. ใช้วิธีสอนและจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ และสภาพของเด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท

3. จัดสื่อการเรียนการสอนให้พอเพียง เพื่อให้เด็กพิเศษเรียนได้สะดวกรวดเร็วทันกันหรือพร้อมกันกับเด็กปกติ ครูจะต้องมีสื่อที่ใช้สอน แบบเรียน คู่มือครู วัสดุ ฝึกพอเพียงที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ซึ่งอาจมีบางอย่างที่แตกต่างไปจากที่ใช้กับเด็กปกติ

4. วัดผลการเรียนของเด็กพิเศษ โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปจากเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่ขีดความสามารถของเด็กพิเศษจะทำได้

ผดุง อารยะวิญญู (2541: 6) ได้อธิบายถึงลักษณะของการจัดการศึกษาพิเศษว่า ย่อมตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษานั้น ซึ่งความเชื่อในที่นี้ก็คือปรัชญานั้นเอง กล่าวคือ

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่ได้รับบริการทางการศึกษา ในประเทศที่ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการศึกษาไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นคนพิการหรือปกติก็ตาม เมื่อรัฐจัดการศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้ว ก็ควรจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษด้วย

2. ในสังคมมนุษย์นั้น เราไม่สามารถแยกคนพิการออกจากสังคมได้ เพราะคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในการศึกษาสำหรับเด็กพิการก็เช่นกัน ในเมื่อเราต้องการให้เด็กพิการดำรงชีพอยู่ในสังคมร่วมกับคนปกติได้อย่างสงบสุข การเรียนการสอนเด็กเหล่านี้ ก็ไม่ควรแยกออกไปต่างหาก ควรให้มีโอกาสได้สัมผัสกับสังคมของเด็กปกติบ้างไม่มากก็น้อย

3. ในการจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษนั้น ควรมุ่งเน้นที่ความสามารถ ความสำเร็จ ความดีเด่นของเด็กพิเศษ มากกว่าที่จะพุ่งเล็งไปที่ความพิการของเด็กแต่ละประเภท

4. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาโดยรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อในชั้นสูงขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ความบกพร่องนั้นเลวร้ายลงไปกว่าเดิม และเพื่อจะได้หาทางฟื้นฟูสมรรถภาพ บำบัด รักษา และให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ให้เด็กสามารถปรับตัวได้ อันจะเป็นผลให้เขาสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

5. การศึกษาพิเศษควรจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของเด็กพิเศษแต่ละประเภทเพื่อเด็กพิเศษแต่ละคน เนื่องจากความพิการมีมากน้อยไม่เท่ากัน เป็นการยากที่จะจัดการศึกษาให้ได้ดี ดังนั้น การศึกษาพิเศษควรเป็นไปในลักษณะของการศึกษาส่วนบุคคล (individualization) และจำนวนเด็กพิการในชั้นเรียนหนึ่ง ๆ ควรมีน้อย เพื่อให้เด็กสามารถเรียนได้เต็มที่ และมีครูดูแลอย่างทั่วถึง

6. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีสัจการแห่งตน มีการควบคุมตนเอง และมุ่งให้ช่วยตนเองได้เพื่อจะไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม มุ่งให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

7. การจัดการศึกษาพิเศษ ควรมีการฝึกอาชีพด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กพิเศษสามารถออกไปประกอบสัมมาอาชีพ หาเลี้ยงตนเอง

จะเห็นได้หลักการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละประเภทแต่ละคน จะต้องจัดให้เหมาะสมกับสภาพและความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล โดยการวางแผนการศึกษา แผนการดำเนินชีวิต เพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาทางสังคม พัฒนาความสามารถให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมเช่นคนปกติ พัฒนาตนเองตามศักยภาพ มีชีวิตอย่างมีความสุข โครงการศึกษาหรือสภาพการเรียนการสอนที่จัดขึ้นต้องส่งเสริมให้เด็กได้เรียนตามความสามารถ และรับประโยชน์จากการศึกษาอย่างสูงสุด เพื่อพัฒนาตนเองให้ได้เร็วและมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

2.3 รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ และการให้บริการ

การจัดการศึกษาพิเศษและการให้บริการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ อาจจัดได้หลายรูปแบบตามที่ ศรียา นิยมธรรม (2535 ก. : 163-164) ได้เสนอไว้ 5 รูปแบบ รวมทั้งการบริการอื่น ๆ ที่ควรจัดให้เด็ก ได้แก่

2.3.1 รูปแบบที่ 1 การเรียนร่วมในชั้นปกติเต็มเวลา

การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษลักษณะนี้ เป็นการจัดให้กับเด็กที่มีสภาพความพิการไม่มากนัก หลังจากเด็กได้รับการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านที่จำเป็นแล้ว ก็สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนปกติได้ ทั้งนี้อาจมีอุปกรณ์และเครื่องมือช่วยทางการศึกษาพิเศษรวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่ครูปกติด้วย ในกรณีเด็กปัญญาเลิศ และเด็กที่มี

ความสามารถพิเศษ เฉพาะทาง และมีความคิดสร้างสรรค์ ก็จะเรียนร่วมในลักษณะนี้ได้ นอกเสียจากว่าเด็กเหล่านี้มีความสามารถสูงมาก ๆ ก็ไม่ควรรับการศึกษาในรูปแบบนี้

2.3.2 รูปแบบที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ

โดยได้รับการบริการต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ได้รับการสอนเสริมบางวิชาจากครู การศึกษาพิเศษได้รับการฝึกพูดและแก้ไขการพูด ได้รับการฝึกให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว และโปรแกรมพิเศษสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เป็นต้น โดยที่เด็กเหล่านี้อาจได้รับบริการเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้

2.3.3 รูปแบบที่ 3 การเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ ควรจัดให้เด็กที่มีความบกพร่องมากหรือเด็กที่พิการซ้ำซ้อน รวมทั้งเด็กที่มีความสามารถสูงเป็นพิเศษจนไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ นอกจากนี้เด็กเหล่านี้ยังจำเป็นต้องได้รับการพิเศษด้านต่าง ๆ เช่น กายภาพบำบัด อาชีวศึกษา การแก้ไขการพูด การฝึกฟัง โปรแกรมพิเศษ เป็นต้น บุคลากรในโรงเรียนต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถ และเข้าใจเกี่ยวกับเด็กในสาขาที่รับผิดชอบ

2.3.4 รูปแบบที่ 4 การจัดโรงเรียนพิเศษ

เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องหรือเด็กที่มีความสามารถสูงเกินกว่าที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ควรได้รับการบริการประเภทนี้ ครูที่อยู่ในโรงเรียนพิเศษดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีความรู้พิเศษในแต่ละสาขาที่จะไปสอนซ่อมเสริม และพัฒนาสมรรถภาพให้เด็กเหล่านี้ ลักษณะของโรงเรียนพิเศษนี้จะจัดแบบประจำ หรือไป-กลับก็ได้

2.3.5 รูปแบบที่ 5 การจัดการศึกษาพิเศษนอกโรงเรียน

การจัดบริการในลักษณะนี้ ได้แก่ การจัดการศึกษาพิเศษในโรงพยาบาล สถานพักฟื้น สถานรับเลี้ยงดูเด็ก และที่บ้าน เป็นต้น รูปแบบนี้สำหรับเด็กพิการทางร่างกายและที่มีความบกพร่องทางสุขภาพหรือสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต้องเข้ารับการรักษา ฟันฟุบำบัด พักฟื้น และเลี้ยงดูตามสถานที่ดังกล่าวเป็นระยะเวลานาน เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาโดยไม่ขาดตอน การจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบนี้ เป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นมาก เนื่องจากเด็กที่รับบริการจากรูปแบบนี้是孩子ที่มีสภาพความพิการและความต้องการแตกต่างกันมาก

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ หรือการให้บริการแก่เด็กที่มีลักษณะพิเศษในปัจจุบันมีหลายแบบที่น่าสนใจอีกแนวคิดหนึ่ง ได้แก่รูปแบบที่ ปริดา จันทรเบกษา (ม.ป.ป. : 7-8) ได้เสนอไว้ 8 รูปแบบคือ

1. จัดเป็นสถาบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นโรงเรียนประจำที่มีบริการให้การศึกษอบรม และรักษาพยาบาลอยู่ด้วยกันโดยเฉพาะ จัดสำหรับเด็กที่มีลักษณะพิการประเภทอาการหนัก เช่น

หูหนวก ตาบอด หรือเด็กที่พิการซ้ำซ้อน

2. บริการสอนพิเศษตามบ้านหรือเตียงผู้ป่วยในโรงพยาบาล สำหรับผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือต้องได้รับการรักษาพยาบาลอย่างใกล้ชิดอยู่เกือบตลอดเวลา

3. จัดเป็นโรงเรียนพิเศษแบบประจำ

4. จัดเป็นโรงเรียนพิเศษแบบไป-กลับ ในสถานที่ศูนย์กลางหมู่บ้าน หรือเมือง หรือ อาจจัดเป็นชั้นพิเศษ อยู่ในโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน

5. จัดเป็นชั้นพิเศษอยู่ในโรงเรียนแบบไป-กลับทั่วไป โดยอาจให้อยู่ในชั้นพิเศษ ตลอดเวลาหรือจัดแบ่งให้ไปร่วมกิจกรรมกับชั้นอื่น ๆ ในบางเวลา ตามสัดส่วนและรายวิชาหรือ กิจกรรมที่กำหนด

6. จัดให้เรียนอยู่ในชั้นธรรมดา แต่จัดตารางเวลาให้ไปเรียนซ่อมเสริมกับครูพิเศษ ในชั้นพิเศษ หรือศูนย์สอนซ่อมเสริมประจำโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน

7. จัดให้เรียนในชั้นธรรมดา แต่จัดบริการสอนพิเศษใช้สื่อการเรียนการสอนพิเศษ โดยครูประจำชั้นที่ได้รับการแนะนำพิเศษ หรือช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครูพิเศษ หรือท้องถิ่น รวมทั้งบุคลากรพิเศษเฉพาะทาง

8. ให้เรียนในชั้นธรรมดา แต่ครูประจำชั้นทุกคนผ่านการอบรมจนสามารถให้บริการ การศึกษาพิเศษหรือช่วยเหลือเด็กได้ตามสมควร

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2544 : 27-34) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษา เพื่อคนพิการสามารถได้รับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีรูปแบบการจัดและการให้บริการที่สำคัญ ได้เสนอไว้ 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนร่วม หมายถึง การจัดเตรียมความพร้อมให้กับเด็กพิการจนถึงระดับหนึ่ง แล้วส่งเด็กพิการไปเรียนร่วมในระบบโรงเรียนปกติ โดยอาจจัดได้หลายรูปแบบและมีลักษณะ การจัดที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถเลื่อนไหลได้ตามความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละบุคคล

2. โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของ โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะประเภทความพิการแต่ละประเภท โดยจัดในทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้น เตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีทั้งการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะประเภทความพิการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละกลุ่ม มีการจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล การมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญ รวมทั้งสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการที่เพียงพอและมีคุณภาพ

3. การจัดในครอบครัว ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542 มาตรา 12 ได้ให้สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นด้วย โดยจัดในลักษณะศูนย์การเรียนรู้ได้ ซึ่งอาจจัดเป็นกลุ่มการเรียนรู้ สถานที่เรียน หรือในลักษณะโรงเรียนบ้าน (home school)

แนวทางการจัดการศึกษาในครอบครัว

การให้สิทธิแก่บุคคลและครอบครัวจัดการศึกษา นับเป็นทางเลือกสำหรับครอบครัวที่ต้องการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ค่านิยม ทักษะคติ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละครอบครัว ในต่างประเทศถือว่าสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในการเลือก (right to choose) ซึ่งทำได้ดังนี้

1. เด็กลงทะเบียนกับโรงเรียนแม่ข่ายในพื้นที่ หรือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เพื่อรับสิทธิและการอุดหนุนต่าง ๆ ตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด หรือ
2. จัดกลุ่มการเรียนรู้แบบชั้นเรียน หรือเรียนทางไกล หรือเรียนด้วยตนเองตามความเหมาะสมกับสภาพความพิการ

4. การจัดโดยชุมชน เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรเอกชน หรือสถาบันทางสังคมมีสิทธิในการจัดการศึกษา เกิดจากแนวคิดประชาธิปไตยหรือเสรีภาพในการจัดการศึกษาที่เปิดให้ชุมชนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมรับประโยชน์

สำหรับในชุมชนหรือองค์กรที่มีคนพิการอยู่จำนวนหนึ่ง อาจตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับกลุ่มคนพิการ หรือร่วมกับหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่คนพิการ หรือจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมเด็กพิการในชุมชน ในรูปแบบกลุ่มช่วยเหลือหรือศูนย์เด็กเล็ก หรือศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ โดยมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วม หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

5. การจัดในสถานพยาบาล ในเด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ และเจ็บป่วยเรื้อรัง ซึ่งต้องได้รับการรักษาในสถานพยาบาลเป็นระยะเวลาหนึ่ง อาจจัดการศึกษาในสถานพยาบาลไปพร้อมกับการฟื้นฟูทางการแพทย์ ซึ่งอาจจัดได้ในรูปแบบดังนี้

5.1 สอนเป็นรายบุคคลตามเตียงผู้ป่วย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ป่วยที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวจากเตียงผู้ป่วยได้

5.2 สอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ 2-3 คน

5.3 สอนในห้องเรียน เป็นการจัดการศึกษาพิเศษที่ผู้เรียนเรียนร่วมกันในห้อง ประมาณ 5-10 คน ในชั้นเรียนพิเศษ ในสถานพยาบาล โดยมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สอน และประสานงานกับโรงเรียนปกติที่เด็กเคยเรียนเข้ารับการรักษา

5.4 แนะนำผู้ปกครอง เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจากผู้ปกครองให้ถูกวิธี เมื่อเด็กได้รับอนุญาตให้กลับไปพักที่บ้าน

6. การจัดในศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นการจัดให้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการและครอบครัว และเตรียมความพร้อมแก่เด็กพิการวัยก่อนเข้าเรียนหรือผู้พิการภายหลังก่อนส่งกลับไปเรียนร่วม โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสถาบันราชภัฏ และกรมสามัญศึกษา

7. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อคนพิการ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไข การสำเร็จการศึกษาของผู้ที่มีความต้องการทางการศึกษาที่แตกต่างกับคนปกติ ได้แก่ คนพิการ ประเภทต่าง ๆ ความสามารถของแต่ละบุคคล เนื้อหาหรือหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนพิการ

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อคนพิการ เป็นการศึกษาที่จัดให้คนพิการ ได้เรียนรู้ ด้วยตนเองตามความสนใจ หรือตามศักยภาพ ความพร้อม และโอกาสของคนพิการเอง หรือ คนพิการที่ไม่อาจเรียนรู้หรือได้รับประโยชน์จากวิธีการเรียนด้วยระบบอื่นใด โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งความรู้ต่าง ๆ การจัดทั้ง 2 รูปแบบนั้นมี หลักการร่วมกันคือ

1. ไม่กำหนดอายุ
 2. หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลาย เหมาะสมกับความแตกต่างของคนพิการ
 3. ส่งเสริมระบบเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
- การจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย มีวัตถุประสงค์คือ
1. เพื่อให้คนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
 2. เพื่อให้คนพิการสามารถปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและท้องถิ่น
 3. เพื่อให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน และสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- เพื่อคนพิการ

รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดเป็น 3 แนวทาง คือ

1. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

2. แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

3. แนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

โดยแยกการจัดเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. หน่วยงาน/องค์กรเอกชน

2. ครอบครัว/ชุมชน

3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนของคนพิการได้ เมื่อผ่านการประเมินจาก คณะกรรมการ ประเมินโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จากการประสานงานระหว่าง

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ

2. หน่วยงาน/องค์กร ครอบครัว/ชุมชน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ที่จะจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ

3. หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน)

จากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษและการให้บริการ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษสามารถจัดได้ทั้งในรูปแบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยผู้จัดอาจจะเป็นสถานศึกษาทั่วไป สถานศึกษาเฉพาะ ครอบครัว หรือชุมชน

2.4 การจัดการศึกษาพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.4.1 ประวัติการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2503 พร้อมกับการก่อตั้งโรงพยาบาลราชานุกูล เดิมชื่อว่า “โรงพยาบาลปัญญาอ่อน” บุคคลที่ริเริ่มโครงการตั้งโรงพยาบาลสำหรับบุคคลปัญญาอ่อน คือ ศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองโรงพยาบาลโรคจิต ปัจจุบันคือ กองสุขภาพจิต

2.4.2 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล (2528: 34) กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า เป็นการให้การศึกษแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษด้านหลักสูตร วิธีการสอนเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน โดยใช้แนวการศึกษาของเด็กปกติเป็นหลัก จะจัดในสถานศึกษาทั่วไปหรือจัดเป็น โรงเรียนพิเศษเฉพาะก็ได้

สุมิตรา เจณณวาสน (2530: 17) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยเฉพาะ

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต เช่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การช่วยเหลือตนเอง การรักษาความปลอดภัย การทำงานให้เกิดประโยชน์ การหารายได้ใน การดำรงชีวิตเบื้องต้น

3. มุ่งที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และสติปัญญา เพื่อให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถใช้ศักยภาพของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังนี้

3.1 ระดับประถมศึกษา สามปีแรกของระดับประถมศึกษาเป็นระยะเริ่มต้นของการเรียนของเด็ก และเป็นการเตรียมเด็กให้มีความพร้อมในการเรียนระดับที่สูงขึ้น จึงควรฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เมื่อเด็กมีทักษะเบื้องต้นดีแล้วจึงให้เรียนต่อไปในขั้นสูงขึ้น

3.2 ระดับที่สูงขึ้น การให้การศึกษาในระดับนี้มุ่งเพื่อให้เด็กมีทักษะเพิ่มขึ้น ให้เด็กสามารถปรับตัวและนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมได้ เช่น ในด้านคณิตศาสตร์นั้น นอกจากให้เด็กสามารถรู้ความหมายของจำนวนบวก ลบ คูณ หาร ได้แล้ว ยังสอนให้รู้จักเงินตรา ค่าจ้าง การกู้ยืม การถอนเงิน และรู้จักดอคอม อีกด้วย สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสอนให้เด็กรู้จักการดำรงชีพอยู่ในสังคม สอนให้รู้จักขนมรรยาดี ประเพณีอันดีงามของสังคมที่จำเป็น การเข้ากับคนอื่น การผูกมิตร การเสียสละ การคบเพื่อน การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู การครองเรือน เป็นต้นและมุ่งฝึกอาชีพเพื่อให้เด็กมีสัมมาชีพในอนาคต

3.3 การฝึกอาชีพ การฝึกอาชีพเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การฝึกอาชีพสำหรับเด็กอาจทำได้หลายลักษณะ โรงงานในอารักขาก็เป็นลักษณะการฝึกอาชีพแบบหนึ่งที่ได้ผลมาแล้วในหลายประเทศ เด็กก็จะเข้ารับการฝึกอาชีพในโรงงานผลิตผลที่ได้จะถูกนำไปขายและกำไรส่วนหนึ่งจะนำมาแบ่งให้กับคนงานในโรงงานเอง ทำให้ผู้ฝึกอาชีพมีรายได้

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 39) กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

1. ระดับวัยก่อนเรียน เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเตรียมความพร้อมของเด็กในด้านความคิด ความจำ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับประถมศึกษา

2. ระดับประถมศึกษา เน้นเกี่ยวกับการใช้ภาษา (การฟัง-การพูด-การอ่าน-การเขียน) คณิตศาสตร์ โดยปรับปรุงเนื้อหาให้แตกต่างจากเด็กปกติ

3. ระดับมัธยมศึกษา เน้นความต้องการ และความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ ถ้าสามารถเรียนได้ก็ควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนวิชาที่เหมาะสม ถ้าไม่สามารถเรียนได้ก็ควรให้เด็กเรียนด้านอาชีพ และฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีพ เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้ตามสภาพของสิ่งแวดล้อม และสังคมของเด็ก

คารณิ ษนะภูมิ (2535: 2) กล่าวถึง การจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรประกอบด้วย

1. หลักสูตรหรือโปรแกรมการสอน จะต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ปรับปรุงเนื้อหาให้น้อยกว่าและง่ายกว่าหลักสูตรของเด็กปกติมาก และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

2. กระบวนการสอน จะต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่พิเศษกว่าเด็กปกติมาก เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถเข้าใจและเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ได้

3. การปรับพฤติกรรม สำหรับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น การปรับพฤติกรรมเป็นสิ่งจำเป็นมาก

พรทิพย์ เสมงกต์ (2544: คำบรรยาย) กล่าวถึง หลักการจัดการศึกษาของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

1. เน้นทักษะพื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตจริง
2. แทรกการพัฒนาภาษาเข้าไปในการเรียนการสอนและการมีปฏิสัมพันธ์
ทุกครั้ง

3. ใช้วัสดุอุปกรณ์และประสบการณ์ที่เป็นลักษณะนามในการสอนความรู้ต่าง ๆ

4. ในแต่ละบทเรียนขยายกิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้ยืดออกไปเน้นการสร้างบุรพทักษะและความรู้พื้นฐาน

5. สอนแต่ละเรื่องช้า ๆ ทบทวนบ่อย ๆ และให้ฝึกเพิ่มเป็นพิเศษ

6. แบ่งความรู้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เป็นขั้นตอนและแบ่งประโยคโดยยึดหน่วยความคิดเพื่อให้เข้าใจง่าย

7. จัดวางรูปแบบและชี้แนะโอกาสให้เกิดการถ่ายเทความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นและสรุปอย่างเข้าใจได้

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นการจัดการศึกษาที่

เน้นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และความพร้อมในด้านการฝึกอาชีพ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามศักยภาพของแต่ละคน

ดังนั้น จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ทางด้านวิชาการ มีทักษะในการช่วยเหลือตนเอง มีทักษะวิชาชีพ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

3.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2531: 6-7) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริมชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนและชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การ อาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน

ยาดาฟ (Yadav, 1980: 87) ได้ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับซึ่งกระบวนการความร่วมมือของประชาชนนั้น ต้องมีความรู้สึกต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมในการตัดสินใจ
2. การเข้าร่วมในการดำเนินการของแผนและโครงการพัฒนา
3. การเข้าร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการและแผนงานของ

การพัฒนา

4. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

ประยูร ศรีประสาธน์ และคณะ (2537-2539: 3) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดและบริหารการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสหรือจัดให้ประชาชนได้เข้าร่วมเป็นกรรมการของหน่วยงานหรือเข้าร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงานหรือเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัด

และบริหารการศึกษาในระดับกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอและสถานศึกษา

สุภาพ จันทรมณี (2536: 68) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ร่วมกันพิจารณา ตัดสินใจ กำหนดการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนให้มากที่สุดด้วยความรับผิดชอบ เพื่อให้ผลของการจัดการมีคุณภาพ

ธีระวุฒิ คำรักษ์ (2541: 20) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการการทำกิจกรรมเป็นระบบกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ รับผิดชอบต่องานของกลุ่ม

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977: 7-9) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควบคู่กับเรื่องของผลประโยชน์ และการประเมินผลในกิจกรรมของประชาชน

ไวท์ (White อ้างถึงใน จูฮาร์ตัน จีนประชา 2539: 9) ได้ให้คำจำกัด ความว่า การมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 4 มิติด้วยกัน มิติที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจว่าจะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สอง คือ การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สาม คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลประโยชน์ ที่เกิดจากการดำเนินงาน และมิติที่สี่ คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยสรุป ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่เกิด จากความร่วมมือระหว่างบุคคล กลุ่ม และสังคม ที่จะประกอบกิจกรรมหรือปฏิบัติงานร่วมกันด้วย ความสมัครใจโดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ เสียสละ ลงมือปฏิบัติ และประเมินผลงานร่วมกัน เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ก่อให้เกิดการยอมรับและการร่วมมือกันของทุกฝ่าย

3.1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้หลายทรรศนะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

อวยชัย ชบา (2530: 143) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้สะท้อนปัญหาของตนเอง ให้มีการระดม ความคิดเพื่อแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่ ซึ่งเป็นวิธีการควบคุมการทำงานของรัฐบาลให้สนอง ความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดการพึ่งพาตนเอง เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยพัฒนาประชาธิปไตย

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531: 24-32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ดังนี้คือ ช่วยทำให้ประชาชนยอมรับโครงการ มีความรู้สึกผูกพัน

รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ ซึ่งทำให้การดำเนินโครงการราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชน และมีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนา ซึ่งจะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

สมยศ หุ่นหว้า (2534 : 219) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้คือ เป็นการเสริมสร้างการพึ่งพาตนเอง ทำให้อำนาจในการต่อรองเพิ่มขึ้น เป็นวิธีการหนึ่งในการทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของตน เป็นการระดมความคิดความริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตน และเป็นวิธีการที่จะช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

จากทรรศนะของนักวิชาการพอจะสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการดำเนินหลายประการ โดยเฉพาะการทำให้ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลง ยอมรับโครงการและดำเนินการพัฒนาโครงการให้บรรลุเป้าหมายตรงกับความต้องการ ช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น เพื่อให้มีการช่วยเหลือตนเองอันนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

3.1.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้หลายทรรศนะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ยิววัฒน์ วุฒิเมธี (2526: 20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้คือ มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม พิจารณาตัดสินใจ และร่วมในการปฏิบัติ

อकिन รพีพัฒน์ (2527: 100-101) และเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527: 272-273) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ว่าประกอบด้วย 4 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้คือ มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการและติดตามผลและประเมินผล

โคเฮนและอัทซอพฟ์ (อ้างถึงใน บุญชัย เกิดปัญญาวัฒน์ 2535 : 42) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย การตัดสินใจของปัจเจกชน 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ สนับสนุนทรัพยากร การบริหาร และการประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลทางวัตถุหรือทางจิตใจมี 2 ลักษณะ คือ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

อรพินท์ สุทธิพันธ์ (2533: 13-14) ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในปัญหา และกำหนดกิจกรรม วิธีการดำเนินงาน เพื่อให้กิจกรรมได้ผลตามวัตถุประสงค์
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมในการตัดสินใจ เลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกิจกรรม คือ เข้าร่วมกิจกรรมตามวิถีทางและแนวทางให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ร่วมในการรับผลประโยชน์ อันเกิดจากผลของกิจกรรม หรือการดำเนินงานของสมาชิกเอง
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ เข้าร่วมในการประเมินผลการทำงานของตนเอง กลุ่ม และประเมินสถานการณ์ภายนอกด้วย

จัวร์ตัน ภารา (2539: 33) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 3 ลักษณะคือ

1. ร่วมคิดวางแผน (Planning Participation) โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
 - ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 - ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญห
 - ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน
 - ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหที่เหมาะสม
 - ร่วมเสนอโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม
2. ร่วมดำเนินการ (Implementing Participation) ได้มีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - ร่วมแรงในการดำเนินงาน
 - ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ
 - ร่วมสนับสนุนทรัพยากร
 - ร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหาและประสานงาน

3. ร่วมประเมินผล (Evaluation Participation) โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้

- ติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จ
- สรุปผล
- รายงานผลการดำเนินงาน

อาร์นสไตน์ (Arnstein อ้างถึงใน บุญเทียม อังสวัสดิ์ 2542 : 18-19)

แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็นบันได 8 ขั้น โดยอาร์นสไตน์ใช้อำนาจในการตัดสินใจของประชาชนเป็นเกณฑ์ จำแนกระดับการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดคือ ประชาชนไม่มีอำนาจตัดสินใจใดๆ ไปจนถึงขั้นสูงสุด คือ อำนาจเป็นของประชาชน ซึ่งในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 รวมเรียกว่า เป็นขั้นที่มีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง บันไดขั้นที่ 3-5 รวมเรียกว่า เป็นการมีส่วนร่วมระดับพิธีการหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน หมายถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในบางส่วน บางเรื่องเท่านั้น เพราะบางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้แต่ก็นับว่าดีกว่าขั้นที่ 1-2 และบันไดขั้นที่ 6-8 รวมเรียกว่าการมีส่วนร่วมระดับอำนาจของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก โดยพัฒนาจากขั้นที่ 6, 7 จนถึงขั้นที่ 8 ขั้นควบคุมโดยประชาชนเป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยผ่านตัวแทน หรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจเอง

จากการศึกษาแนวคิดในเรื่อง ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้แก่ ร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการ ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการ และร่วมติดตามผลและประเมินผล

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ

3.2.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2544 : 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองบางรายและผลเสียต่อบางรายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะความจำเป็น ลำดับความสำคัญ ข้อสัญญา ความสามารถของแต่ละครอบครัว ความรู้ตามกฎหมายของนักวิชาชีพ กลไกการตัดสินใจของกลุ่มนักวิชาชีพทางการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองและนักวิชาชีพ ต้องร่วมกันเป็นคู่คิดในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งเป็นแผนการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กพิการ

เบญจา ชลธารันนท์ (อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ คณะอนุกรรมการ คัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา 2543 : 72) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประชุมเพื่อเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า พ่อแม่ต้องมีส่วนร่วม เพราะพ่อแม่เป็นศูนย์กลางในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาของลูกของเขา ต้องมีการเชิญให้พ่อแม่มาร่วมประชุม หากพ่อแม่ไม่สามารถมาได้ทั้งสองคน ก็ควรจะมีคนใดคนหนึ่งมาร่วมประชุม และหากไม่สามารถมาได้เลยทั้งสองคน ทางโรงเรียนจะต้องมีวิธีให้พ่อแม่มีส่วนร่วมโดยอาจเชิญพ่อแม่มาพบเป็นเฉพาะบุคคล หรืออาจใช้การปรึกษาหารือทางโทรศัพท์หรือจดหมาย นอกจากนี้จำเป็นต้องมีการรายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาให้พ่อแม่ทราบ และมีการพบปะกับพ่อแม่เป็นประจำ พ่อแม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจตั้งแต่ในขั้นตอนการส่งต่อ

3.2.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ชเนศ ขำเกิด (2541 ข : 28) กล่าวว่า ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ถือว่าอำนาจเกิดจากความรู้ที่แต่ละคนเรียนมาในอดีตที่เคยคิดว่าเป็นความรู้สำเร็จรู้ คิดว่าตนเป็นคนเก่งในยุคนั้น หากไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพิ่มเติมตลอดเวลา ก็จะกลายเป็นคนตกชั้นในยุคนี้อันเนื่องมาจากการเรียนรู้จึงต้องจัดกระทำขึ้น ทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะในช่วงของวัยเรียน หรือในช่วงของการปฏิบัติงานเป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) สอดคล้องกับความเห็นของ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 20) ที่กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ และทุกเวลาเกิดขึ้นได้ในหลายระดับ ทั้งในตัวผู้เรียนในห้องเรียน และนอกเหนือไปจากห้องเรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2544 : 20) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. ช่วยเหลือในด้านการจัดและปรับพฤติกรรมของเด็กของตน
2. ให้ข้อมูลทางด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก
3. บริการงานสังคมและจิตวิทยา
4. ให้ข้อมูลทางด้านเทคนิคการศึกษาพิเศษ
5. ต้องสังเกตพฤติกรรมและเหตุการณ์ในโครงการ
6. ดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติที่บ้าน
7. ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินผลแผน

ลินซ์และสไตน์ (อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2544 : 19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ไม่มีการศึกษาในด้านอื่นใดที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านความคาดหวังในบทบาทของผู้ปกครองมากไปกว่าการศึกษาพิเศษ ความเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองประเมินพัฒนาการและการประเมินผลแผนของโรงเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพิเศษ 2 ด้าน คือ กฎหมายที่บังคับให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง การวิจัยที่ต้องการให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดการศึกษาและพฤติกรรมของเด็ก

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2544 : 7-8) ได้กล่าวถึง แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คือ แผนการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับเด็กพิการ โดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และให้เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมที่ได้รับการจัดให้เหมาะสมกับความสามารถ โดยระยะเวลาที่แน่ชัดว่าให้แผนนี้เมื่อใด เป็นเวลานานเท่าใด วัตถุประสงค์ของเด็กได้อย่างไร ตลอดจนระบุบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่เด็กควรได้รับ และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไว้ดังนี้

เบญจา ชลธารินทร์ .(อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2543: 2) กล่าวว่า “เป็นแผนการศึกษาที่จัดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กแต่ละคน ที่ได้รับบ่งชี้ว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการ เป็นตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างเด็กพิการกับการศึกษาพิเศษที่เด็กต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้เฉพาะบุคคล

ผดุง อารยะวิญญู. (อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2543 : 2) กล่าวว่า เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือและยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก ประกอบด้วย เนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งเด็กต้องเรียนจัดทำขึ้นเฉพาะเด็กแต่ละคน เป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

The Florida Department of Education (อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2544 :10) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการเขียนแผนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะของนักเรียนและสิ่งที่ผู้ปกครองและทางโรงเรียนจะต้องทำเพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นพิเศษด้วย ความเข้าใจความจำเป็นที่เด็กต้องเรียนรู้ เป็นรายการที่แสดงถึงความช่วยเหลือพิเศษที่ทางโรงเรียนลงความเห็นแล้วว่าสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก

สิ่งที่ระบุในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้แก่

1. โปรแกรมและบริการที่เด็กควรจะได้รับ
2. สิ่งที่เด็กสามารถทำได้และสิ่งที่จำเป็นต้องเรียน

3. ผลสัมฤทธิ์ที่เด็กควรจะได้รับเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
4. ระยะเวลาที่เด็กต้องใช้ในการรับบริการพิเศษ เวลาปกติและเวลาในช่วงวันหยุด
5. สิ่งที่เกี่ยวข้องลงความเห็นร่วมกันว่าต้องทำเพื่อช่วยเด็ก
6. กำหนดเวลาในการเริ่มปฏิบัติตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

เมื่อเวลาสิ้นสุดโปรแกรม เวลาในการทบทวนแผนเป็นระยะ

7. วิธีการวัดความก้าวหน้าของเด็ก

กระทรวงศึกษาธิการ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 37) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า เพื่อเป็นการรับประกันว่าคนพิการได้รับสิทธิทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดให้จัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการทุกคน โดยให้ครอบครัวหรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำและเห็นชอบ ผดุง อารยะวิญญู (2539) และสุขพัชรา ชิมเจริญ.(2543) (อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2544 : 38) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. มีส่วนร่วมและเข้าประชุมในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และอนุญาตให้มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. มีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าและปรับปรุงแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเนื้อหาสาระของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2543 : 18 – 20) มีรายละเอียดต่อไปนี้

ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ต้องระบุวันเริ่มต้นให้บริการ และวันสิ้นสุดการให้บริการ หรือกำหนดระยะเวลาตามความเหมาะสมกับคนพิการแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เกิน 1 ปี ดังนั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับประเภทความพิการ รูปแบบและระดับของการศึกษา รวมทั้งนโยบายของสถานศึกษา คือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ไม่จำเป็นต้องมีเนื้อหาสาระเหมือนกันทุกประการ

รูปแบบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มี 4 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เนื้อหาส่วนนี้อาจนำจากแฟ้มประวัตินักเรียนมาเป็นข้อมูลจัดทำเป็น “แบบบันทึกข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หรือใส่รวมไว้ในแบบบันทึกแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามความเหมาะสม

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน เช่น ชื่อ – นามสกุล ศาสนา วัน เดือน ปีเกิด อายุ ที่อยู่ เป็นต้น

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ชื่อ – นามสกุล บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง อาชีพ รายได้ และที่อยู่ เป็นต้น

1.3 ข้อมูลด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ เช่น การจดทะเบียนคนพิการ การทำบัตรสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล การรับบริการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 เป็นต้น

1.4 ข้อมูลสุขภาพ หรือ ความบกพร่อง เช่น ประเภท ลักษณะ และ สาเหตุความพิการ อายุที่เริ่มพิการ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพ โรคประจำตัวและยาที่ต้องใช้ เป็นต้น

1.5 ข้อมูลด้านการศึกษา เช่น สถานศึกษาและระดับชั้นเรียนของคนพิการในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่เคยได้รับ เป็นต้น

1.6 ข้อมูลความสามารถพื้นฐาน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย ความสามารถพื้นฐาน หรือระดับผลสัมฤทธิ์แต่ละทักษะหรือวิชาการ เช่น ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะวิชาการ ทักษะพื้นฐานอาชีพ ทักษะหรือวิชาอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งประเมินโดยผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูประจำชั้น นักวิชาชีพหรือครูที่ทำหน้าที่การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการประเมินความสามารถพื้นฐานของคนพิการดังกล่าวได้ ให้ประสานงานส่งต่อคนพิการไปรับการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอยู่ใกล้สถานศึกษาหรือบ้านของคนพิการ แล้วนำผลการประเมินมากรอกใบแบบบันทึกแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 ความเห็นของคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นข้อมูล ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคนพิการ (ข้อ 1) และมีความคิดเห็นว่า คนพิการควรได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และ อาชีพ อย่างไรบ้าง

2.2 จุดมุ่งหมาย คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล นำข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับคนพิการทั้งหมดได้จากการเก็บรวบรวมในเบื้องต้นที่กล่าวมาแล้ว รวมทั้งหลักสูตรและแนวการจัดประสบการณ์ที่ควรจัดให้คนพิการได้เรียนรู้ตามความต้องการจำเป็น และนโยบายของสถานศึกษามาเป็นหลักในการร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายที่คนพิการควรได้รับบริการด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และอาชีพ พร้อมทั้งระบุผู้รับผิดชอบในการจัดบริการหรือกิจกรรมการเรียนการสอน ในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

2.3 ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เป็นรายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการ รวมทั้งวิธีการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมกันพิจารณา กำหนด

2.4 การลงนามของคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อแสดงการมีข้อตกลงร่วมกันของคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. รายงานผลการประเมินผล

เป็นผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้บันทึก ทั้งนี้ ควรประเมินผลอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อรายงานความก้าวหน้าของความสามารถหรือพัฒนาการของคนพิการแต่ละบุคคล และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. แผนปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เป็นมติของคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หลังจากได้ประเมินผลการดำเนินงาน หรือประชุมพิจารณาปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในแต่ละครั้ง ความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้แก่เด็กพิการ จะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา, 2543 : 10 – 11)

ประโยชน์ต่อคนพิการ

1. ได้รับการช่วยเหลือ บำบัด พื้นฟูสมรรถภาพและได้รับการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามที่กำหนดในกฎหมายอย่างสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล

3. ได้เรียนรู้และพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

4. ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้คนพิการอย่างเหมาะสม

ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

1. สามารถปรึกษาและขอคำแนะนำกับผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับคนพิการแต่ละคนได้

2. มีส่วนร่วมกำหนดจุดมุ่งหมาย รวมทั้งจัดทำแผนการช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพและจัดการศึกษาของคนพิการแต่ละคนอย่างเหมาะสม

3. สามารถขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคลที่กำหนดในกฎกระทรวงให้แก่คนพิการ

4. ได้รับรู้ เข้าใจและสามารถมีส่วนร่วมในการฝึกและส่งเสริม การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาการศึกษาของคนพิการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5. ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้คนพิการได้

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2544 : 13) ได้กล่าวถึงหลักการของส่วนร่วมของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ดังนี้

1. เด็กพิการแต่ละคนจะมีแผนการศึกษาที่ไม่เหมือนกันและอาจจะเปลี่ยนแปลงไม่คงอยู่ตลอดไป เพราะเด็กมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

2. การจัดทำแผนนั้นจะมีเป้าหมายประจำปี โดยกำหนดจุดประสงค์ระยะยาวและระยะสั้น ซึ่งจะไม่บอกถึงสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ครูจะต้องใช้ฝึกกับเด็ก

3. ในแผนการศึกษาจะเชื่อมโยงการบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น บริการทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การบริการทางการศึกษา

4. จะต้องมามีวิธีการประเมินผลประจำปี เพื่อพิจารณาความก้าวหน้า

5. ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะต้องระบุระดับความสามารถทางการศึกษาและพฤติกรรมของเด็ก โดยการประเมินผลทุก ๆ ด้าน

6. จะมีการแสดงกำหนดระยะเวลาที่เริ่มและสิ้นสุดการให้บริการ

7. แสดงเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการประเมินผลอย่างเหมาะสมตามแผน 1 ปี ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

8. จะทำหน้าที่เป็นเอกสารที่พิสูจน์การยินยอมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก

9. เป็นเครื่องมือสื่อสารในการกำหนดการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กโดยเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและนักการศึกษา

3.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.3.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาไว้หลายทฤษฎี ซึ่งพอจะประมวลได้ ดังนี้

ตีปพนท์ เกตุทัต (2541 : 9) กล่าวว่า คนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิด โดยพ่อแม่ครอบครัวเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ และทุกหน่วยของสังคมมีส่วนช่วยการเรียนรู้จะเริ่มมาจากพ่อแม่ ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและสามารถจัดการศึกษาด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 25) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย และองค์กรท้องถิ่น เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพโดยจัดการเรียนการสอนให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในด้านวิชาควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทางสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2545 : 52-53) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ว่าเป็นสิ่งที่ได้รับความสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาโดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพ่อแม่หรือผู้ปกครองจัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาต่อ นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

สุรเชา (2544 : 30) ให้ความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้มีบทบาทเพียงแค่การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนหรือในการบริหาร และกำหนดแนวทางของโรงเรียนเท่านั้น แต่ต้องมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของครูและลูกในฐานะผู้เรียนด้วย การให้การบ้านหรือมอบหมายงานให้ผู้เรียนกลับไปทำที่บ้าน เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

ให้พัฒนายิ่ง ๆ ขึ้น โดยนำความรู้จากห้องเรียนไปขยายทำความเข้าใจต่อ ฝึกให้เด็กรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นช่องทางให้ครูและผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการหรือข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของเด็ก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542 : 3) ให้ความหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า คือ การศึกษาระดับก่อนอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 15) ให้ความหมายการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า เป็นการจัดประสบการณ์ที่จำเป็นต่อชีวิต ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทักษะในการสื่อสารด้านการพูด การเขียน ตลอดจนมีความรู้ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการดำรงชีวิตทั้งเชิงธรรมชาติและเชิงวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ ส่วนด้านคุณค่า นั้นหมายถึง ความมีจิตใจอันงดงาม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจริยธรรมตามหลักศาสนา การอนุรักษ์สืบสานเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น วิจัย ต้นศิริ (2542 : 52-55) กล่าวถึง ความหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายข้อห้าของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนนั้นหมายถึง การศึกษาที่เป็นพื้นฐานให้ปวงชนชาวไทยได้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตลอดช่วงชีวิตของเขา ซึ่งประกอบด้วยพื้นฐานการศึกษาสี่ประการ คือ ประการแรก ทักษะความรู้พื้นฐานทางชีวิต ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ คำนวณได้ ทักษะความรู้ทางสังคม การเมือง ซึ่งมีส่วนสำคัญทำให้ปวงชนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย ความรู้ทางวัฒนธรรมไทย ความรู้ทางศาสนา ประการที่สอง การหล่อหลอมบุคลิกภาพ ค่านิยม และจริยธรรมของปวงชนชาวไทยให้เป็นประชากรโลกที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นผู้นำ มีวินัยเข้มแข็ง และมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ ตลอดจนดำรงตนอยู่ในกรอบของจริยธรรมที่ดีงาม ประการที่สาม ความรู้ทักษะพื้นฐานที่เป็นพื้นฐานที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้แก่ ความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง การใช้เหตุผล การคิดและอธิบายอย่างมีเหตุผล สามารถแยกแยะความถูก ความผิดของแนวคิดต่าง ๆ และรู้วิธีการที่จะค้นหาข้อเท็จจริง วิธีการเรื่องต่างๆ ตลอดจนมีความอยากรู้อยากเห็นที่จะศึกษาด้วยตนเอง และประการที่สี่ ความรู้ทักษะพื้นฐานที่เป็นเครื่องมือหาเลี้ยงชีพ โดยเน้นการส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัว

3.3.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองไว้หลายทฤษฎี ซึ่งพอจะประมวลได้ ดังนี้

นงรัตน์ ศรีพรหม (2544: 22-24) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถจัดเพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหารและการจัดการ ได้แก่ การที่ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีโอกาสเข้ามาให้คำปรึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาหรือกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) คณะกรรมการวางแผนนโยบาย และเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน คณะกรรมการจัดหางบประมาณ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในรูปแบบอื่น ๆ หรืออาจเชิญมาโดยตรง

2. การเข้ามามีส่วนร่วมด้านวิชาการ ได้แก่ เป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านเพื่อกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในเด็ก การเป็นวิทยากรเพื่อเก็บข้อมูลความพร้อมในการช่วยเหลือด้านวิชาการ การเป็นผู้ช่วยครูเพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ดีขึ้นและเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครอง การเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เป็นผู้ร่วมประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีต่อไปและสรุปรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบ

3. ด้านกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน ได้แก่ โครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกจากนี้โรงเรียนควรมีคณะกรรมการ-นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

ซัมซัน และยอนเน่ (Sumption and Yvonne อ้างถึงใน ประดิษฐา จันทรไทย 2532 : 10) กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา คือ การที่ผู้ปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยการสนับสนุนด้านความคิดเห็น ตัดสินใจ งบประมาณ และเวลาให้โรงเรียนในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน การแก้ปัญหาพัฒนาสนับสนุนด้านการเงิน และการประเมินผลการทำงานซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมโดยอิสระ มีส่วนร่วมโดยไม่มีกฎหมาย ระเบียบประเพณีและข้อตกลงรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการโดยปัจเจกบุคคล คือการเกี่ยวข้องเฉพาะคราว เช่น ในฐานะของผู้ชำนาญพิเศษในสาขาอาชีพ เป็นต้น ส่วนการมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ โดยกลุ่มบุคคล เป็นการรวมกลุ่มผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันเฉพาะคราวไม่ต่อเนื่อง เช่น กลุ่มผู้สนใจในการกีฬาของโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมโดยมีกฎหมาย ระเบียบประเพณีและข้อตกลงร่วมกันรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยปัจเจกบุคคล เช่น

ได้รับเลือกตั้งเป็นตัวแทนและเกี่ยวข้องโดยตรง การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยกลุ่มบุคคล เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมวิชาชีพ

จากการศึกษาแนวคิดในเรื่องลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังกล่าวสรุปเป็นแนวคิดในเรื่อง ลักษณะ และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

ระดับที่ 1 ร่วมรับรู้ หมายถึง มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน แต่ไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมคิด / มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ระดับที่ 2 ร่วมทำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียน มีส่วนร่วมทำตามคำแนะนำหรือตามที่ได้รับมอบหมายในการทำกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน / มีส่วนร่วมน้อย

ระดับที่ 3 ร่วมรับรู้และร่วมทำ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียน มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ และร่วมทำ กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน / มีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับที่ 4 ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะและร่วมตัดสินใจ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เรียน แต่ไม่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน / มีส่วนร่วมมาก

ระดับที่ 5 ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ และร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เรียน / มีส่วนร่วมมากที่สุด

และจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมได้มีการเสนอแนวคิดไว้แตกต่างกันตามภารกิจ บทบาทหรือพฤติกรรมตามที่นักวิชาการจะศึกษาสรุปเป็นภารกิจเบื้องต้นที่จะใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ดังนี้

1. การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน หมายถึง แผนการศึกษาซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่เหมาะสมกับตามศักยภาพและความสามารถของตนเอง

2. การกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน หมายถึง แนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เพื่อที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด

3. การส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดบรรยากาศภายในบ้าน สภาพแวดล้อม ให้ตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามศักยภาพของแต่ละคนและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน หมายถึง การดูแลเอาใจใส่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กระตุ้นพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน และการปรับพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้านและโรงเรียน เพื่อช่วยลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้นกับเด็ก

6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ช่วยให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เกิดความเข้าใจดีขึ้น รวดเร็ว โดยส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้สูงสุด

7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ประพิ้งประสงค์ของนักเรียน หมายถึง การกระทำที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แสดงออกเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติ รวมไปถึงทักษะในการสื่อความหมาย ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการเข้าสังคม และระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียน

8. การปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ปกครองให้เป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเอง

9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง การประเมินผลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ตลอดไปจนถึง ร่วมประเมินติดตาม ตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี หมายถึง การให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในโรงเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาแก่ผู้เรียนในทุกเวลาและทุกสถานที่ ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ผู้ปกครองนักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่บ้านได้ และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ จัดทำเนื้อหาของหลักสูตรและความช่วยเหลือพิเศษขึ้น ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กเฉพาะแต่ละคน

4. การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

4.1 วิสัยทัศน์ โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ปี 2543-2545 (สงขลาพัฒนาปัญญา 2543: 12)

โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา บริการด้านการศึกษาและฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ อยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยมีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทันต่อเหตุการณ์ ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ และสามารถทำงานร่วมกับชุมชนภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

4.2 นโยบายของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา (สงขลาพัฒนาปัญญา2544: 3) มีดังนี้

1. ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในจังหวัดใกล้เคียง และเขตการศึกษา 2 คือ สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี และสตูล
2. ส่งเสริมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้เข้ารับการศึกษามากขึ้น
3. ให้นักเรียนทุกคนมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ให้พร้อมที่จะศึกษาให้สูงขึ้น
5. ให้นักบุคลากรของโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. จัดให้โรงเรียนมีบรรยากาศที่ดี เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
7. ให้นักเรียนทุกคนมีบัตรสงเคราะห์คนพิการ
8. จัดให้มีแผนการสอนรายบุคคลทุกรายวิชา และทุกระดับชั้น

4.3 แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา (2544: 4-8) มีดังนี้

นโยบายที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบาย ขยายการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษา

เป้าหมาย ให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 30 คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน

มาตรการ เร่งรัดพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์โรงเรียน สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐานด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านบุคลากร

นโยบายที่ 2 การศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

นโยบาย สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพความพิการของนักเรียน

มาตรการ

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาการเรียนรู้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างกว้างขวาง

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้มีจิตสำนึก ร่วมกันในการดูแลธรรมชาตินั้น ๆ

3. พัฒนาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนักเรียน

นโยบายที่ 3 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

นโยบาย ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

เป้าหมาย บุคลากรของโรงเรียนได้รับการสนับสนุนผลิตสื่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนเพื่อนักเรียนพิการที่หลากหลาย

มาตรการ

1. จัดให้มีแผนการสอนเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนผู้พิการทุกระดับชั้น

2. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เหมาะสมและเอื้อต่อสภาพพิการของนักเรียนให้มากที่สุด

3. ปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าทั้งครู อาจารย์ และนักเรียนพิการ โดยอำนวยความสะดวกในการจัดการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นโยบายที่ 4 การศึกษาเพื่ออาชีพ

นโยบาย ให้การศึกษาด้านอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เป้าหมาย ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะด้านงานอาชีพ และส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน

มาตรการ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ผู้สอนงานอาชีพเข้าอบรมฝึกงานอาชีพ โดยเน้นลักษณะงานอาชีพที่เอื้อต่อบุคคลพิการเป็นกรณีพิเศษ

2. สนับสนุนให้นักเรียนรวมกลุ่มฝึกทักษะงานอาชีพที่หลากหลาย และเหมาะสมกับความพิการและฝึกปฏิบัติเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

นโยบายที่ 5 การพัฒนาสุขภาพและพลานามัย

นโยบาย ส่งเสริมพัฒนาสุขภาพและพลานามัยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยอาศัยกิจกรรมและการสร้างเสริมบรรยากาศที่เหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ

เป้าหมาย ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และประกอบกิจกรรมด้านการพัฒนาสุขภาพพลานามัย และสามารถประเมินผลได้จากความเจริญเติบโตด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

มาตรการ

1. เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและพละนันทนาการของนักเรียนและบุคลากร
 2. จัดกิจกรรมการส่งเสริมดูแลรักษาสุขภาพพละนันทนาการของนักเรียนหลากหลายและต่อเนื่อง
 3. จัดให้มีการตรวจสุขภาพของนักเรียน โดยคณะแพทย์จากโรงพยาบาลสงขลาเป็นประจำ
 4. พัฒนาโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัยจากมลพิษด้านต่าง ๆ
 5. จัดกิจกรรมพัฒนากีฬาและนันทนาการที่เหมาะสมแก่สภาพพิการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- นโยบายที่ 6 การพัฒนาศิลปวัฒนธรรม
- นโยบาย ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้และตระหนักในคุณค่าวัฒนธรรมไทยและร่วมอนุรักษ์ไปพร้อมกัน
- เป้าหมาย นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรการ

1. พัฒนาการเรียนการสอนโดยเน้นการใช้ภาษาไทยเป็นหลัก เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน
 2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- นโยบายที่ 7 การศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
- นโยบาย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความตระหนักในการปกครองแบบประชาธิปไตย
- เป้าหมาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามกิจกรรมอันแสดงถึงการปกครองแบบประชาธิปไตย

มาตรการ

1. จัดกิจกรรมการทำงานแบบรวมกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อแสดงหลักการประชาธิปไตยพื้นฐานสำหรับนักเรียน
2. ส่งเสริมให้มีสถานนักเรียนและการปฏิบัติงานในลักษณะการกระจายงานไปสู่ผู้ปฏิบัติฐานล่าง โดยคำนึงถึงสภาพบกพร่องทางสติปัญญาของนักเรียน

3. จัดให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาระเบียบวินัย และส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน โดยเอื้อต่อสภาพพิการให้มากที่สุด

นโยบายที่ 8 เครือข่ายการเรียนรู้

นโยบาย ส่งเสริมให้มีการร่วมมือช่วยเหลือกันและกันระหว่างโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เป้าหมาย ส่งเสริมการติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างโรงเรียน องค์กร ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ

1. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และบริการชุมชนด้านวิชาการ งานอนามัยและอื่น ๆ

2. จัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมร่วมกันในลักษณะต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกับชุมชนนั้น

นโยบายที่ 9 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบาย พัฒนาความรู้ ความสามารถให้บุคลากรในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เป้าหมาย ให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และสามารถเสนอผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษาในปี 2544 ได้

มาตรการ

1. จัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2. ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ ฝึกอบรม เสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

นโยบายที่ 10 การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษา

นโยบาย ปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการศึกษาและการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข่าวสาร สารสนเทศที่ถูกต้อง ชัดเจนเป็นปัจจุบัน

2. ให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องของการศึกษาพิเศษกับหน่วยงานหรือองค์กร

ที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ

1. จัดกระบวนการพัฒนาระบบข่าวสาร สารสนเทศ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

4.4 การจัดสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

(สงขลาพัฒนาปัญญา, 2544: 8-10) มีดังต่อไปนี้

1. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

1.1 จัดโครงการอบรมบุคลากรของ โรงเรียนเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจกรอบ/แผนนโยบายและกระบวนการที่สนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

1.2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร แนวการปฏิรูปการศึกษาฯ ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานหรือองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับรู้และเข้าใจร่วมกัน

1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรของ โรงเรียนร่วมประชุม/สัมมนา เพื่อการเรียนรู้เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาฯ และนำมาเผยแพร่ให้ทุกคนได้เรียนรู้กันและกันได้อย่างกว้างขวาง

2. การรองรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และการรองรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

2.1 จัดโครงการประชุมสัมมนาบุคลากรของโรงเรียน เพื่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีประสิทธิภาพ

2.2 รณรงค์การรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในเขตการศึกษา 2-3 และพื้นที่ใกล้เคียง ให้นักเรียนผู้พิการได้มีโอกาสเรียนรู้ในระบบโรงเรียนมากที่สุด

3. การปฏิบัติการเรียนรู้

3.1 พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพแต่ละบุคคลให้มากที่สุด

3.2 ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้เรียนรู้ด้วยการกระทำการรวมกลุ่ม คิดเป็น แก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยยึดคุณธรรมและจริยธรรม

3.3 มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้สัมผัสได้ปฏิบัติด้วยตนเองตามศักยภาพแห่งตน

4. การประกันคุณภาพการศึกษา

- 4.1 จัดโครงการประชุมสัมมนาให้บุคลากรของโรงเรียนได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาฯ
 - 4.2 ส่งเสริมให้มีการดำเนินการภายในสถานศึกษา
 - 4.3 มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ โรงเรียน
5. การนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.1 พัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน ให้สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน
 - 5.2 พัฒนาการใช้ข้อมูลเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่บุคลากรของโรงเรียน
 - 5.3 จัดกระบวนการเรียนการสอนให้ครู-อาจารย์และนักเรียน สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับปรุงให้เหมาะสม
6. การสร้างเสริมความแข็งแกร่งเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ
 - 6.1 จัดการนิเทศภายในเพื่อการศึกษาและเรียนรู้บทบาทการถ่ายโอนอำนาจในแต่ละระดับ ให้บุคลากรของโรงเรียนมีความเข้าใจและตระหนักร่วมกัน
 - 6.2 ส่งเสริมให้มีการประชุมสัมมนาหรืออบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร กระจายอำนาจสู่ชุมชนหรือองค์กรรับทราบร่วมกัน
 - 6.3 ปรับบทบาทของสถานศึกษาให้เป็นผู้ถ่ายโอนความรู้และเป็นสื่อกลางระหว่างหน่วยเหนือกับกรมการสถานศึกษาในการพัฒนาจัดการ โรงเรียน
7. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 7.1 มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรภายในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า โดยเน้นแนวทางการประหยัด พึ่งพาตนเอง และการประสานประโยชน์ร่วมกัน
 - 7.2 ประชาสัมพันธ์โรงเรียนกับกรมการสถานศึกษาและชุมชนหรือองค์กรภายนอก เพื่อนำทรัพยากรมาจัดสรรเอื้อประโยชน์กันและกันให้มากที่สุด
8. การส่งเสริมเครือข่ายชุมชน และการมีส่วนร่วม
 - 8.1 จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อเน้นการประสานประโยชน์และพึ่งพิงร่วมกัน
 - 8.2 จัดให้มีองค์กรร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาร่วมกัน
 - 8.3 สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรท้องถิ่น เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการ หรือบุคคลพิการอื่น ๆ ในท้องถิ่น

9. การพัฒนาบุคลากร

9.1 ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ เข้าใจและตื่นตัวในการเสนอผลงานทางวิชาการ

9.2 ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนได้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาตามโครงการต่าง ๆ ให้มากที่สุดตามความต้องการของแต่ละบุคคล

9.3 พัฒนาครู-อาจารย์ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้อย่างชำนาญ และมีประสิทธิภาพเต็มศักยภาพของตน

10. การสื่อสารเพื่อการปฏิรูป

10.1 ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการให้แก่ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

10.2 จัดกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสารและแลกเปลี่ยนข่าวสาร เพื่อความเข้าใจของ ทุก ๆ ฝ่ายได้มีความเข้าใจถูกต้อง ชัดเจนตรงกัน

10.3 ดำเนินปฏิบัติการยุทธศาสตร์เชิงรุก เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้าใจ รับรู้และตระหนักในภารกิจการปฏิรูปการศึกษาร่วมกัน

4.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาใน โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่จัดการเรียน การสอนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พิกัดชั้นและออกทิสติก ตั้งแต่ระดับ อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 (จะครบวงจรในปีการศึกษา 2547) ประเภทประจำและไป-กลับ การจัดนักเรียนเข้าชั้นจัดแบ่งตามความสามารถ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มพอฝึกได้ กลุ่มฝึกได้ และกลุ่มพอเรียนได้

กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับพอเรียนได้และฝึกได้ จัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การคิด คำนวณ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและฝึกอาชีพพื้นฐานของท้องถิ่น

กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับพอฝึกได้ จัดการเรียน การสอน โดยใช้สมุดบันทึกพัฒนาการการประเมินทักษะเพื่อสำรวจพัฒนาการ 0-7 ปี เป็นแนวทางจัดแผนการเรียนรายบุคคล ประกอบด้วย ทักษะกลไกกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะกลไก กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคมนิสัย ทักษะการพูดและการใช้ภาษา ทักษะ

การใช้ปัญญาและเตรียมความพร้อมทางวิชาการ รวมถึงทักษะการทำงานพื้นฐานอาชีพ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

การจัดการเรียนการสอนนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด และศักยภาพของนักเรียน ทุกคนจะต้องมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการศึกษาขึ้นสำหรับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งมีทักษะและความสามารถแตกต่างกันมาก การที่จะสอนนักเรียนให้เรียนรู้ไปพร้อมกันในเวลาเดียวกันทีละหลายคน จะไม่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนแต่ละคน และได้ดำเนินการจัดการจัดการเรียนการสอนนักเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ ซึ่งได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เป็น 8 กลุ่มสาระ ดังนี้ 1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ดังนั้น สรุปได้ว่า โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีจุดมุ่งหมายให้การศึกษาให้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่อยู่ในเขตการศึกษา 2 คือ สงขลา ยะลา นราธิวาส ปัตตานี และสตูล ตลอดจนจังหวัดใกล้เคียง โดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งเป็นแผนการจัดการศึกษาที่ทำขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและประกอบอาชีพแบบง่าย ๆ สำหรับการดำรงชีวิตโดยไม่เป็นภาระต่อครอบครัว และสังคม รวมทั้งส่งเสริมเผยแพร่ให้ผู้ปกครอง และประชาชนมีความเข้าใจสามารถดูแลบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้อย่างถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับกันว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน เป็นอย่างดี เพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการพัฒนาเต็มศักยภาพและสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขต เขตการศึกษา 6 (2535: 65-69) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความต้องการของการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่าสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง งานด้านวิชาการยังจัดอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย นักเรียนมีความต้องการให้ขยายการศึกษาให้ทั่วถึง ทั้งในเขตชุมชนเมือง และชุมชนชนบท สำหรับผู้ปกครองนักเรียนยังมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนค่อนข้างน้อยมาก โดยเฉพาะชุมชนในชนบท สาเหตุเนื่องมาจากการคมนาคมไม่สะดวก ในการที่จะมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนใหญ่ ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จะเป็นผู้ปกครองที่อยู่ในเขตชุมชนเมือง ความต้องการของผู้ปกครองจะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในด้านวิชาการ เนื่องจากไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองไม่ได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนอีกประการหนึ่ง คือการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีความต้องการและความคาดหวังต่อสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาค่ำกว่า

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2541: 266-268) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง สรุปดังนี้

ในส่วนของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน จำแนกออกเป็น 11 กลุ่ม คือ กรรมการศึกษา/กรรมการโรงเรียน กรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียน วัดและพระสงฆ์ ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าของโรงเรียน ผู้นำท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มโรงงานและผู้ประกอบการ ประชาชนทั่วไป บุคคลจากนอกชุมชน หน่วยราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานเอกชน ซึ่งจัดเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชน (2) กลุ่มบุคคลจากภายนอกชุมชน (3) กลุ่มหน่วยราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ (4) กลุ่มหน่วยงานจากเอกชน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดคือ กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชน และพิจารณาจากกลุ่มย่อย พบว่า กลุ่มของกรรมการศึกษาหรือกรรมการโรงเรียนในปัจจุบัน เป็นกลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด สำหรับเรื่องที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน พบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับด้วยการบริจาคเงินและวัสดุสิ่งของให้กับโรงเรียนมากที่สุด และวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ที่พบอย่างเด่นชัดคือ การมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เป็นการมี

ส่วนร่วมที่มาจากความคิดริเริ่ม ความต้องการ หรือความตั้งใจของผู้เข้ามามีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมโดยการถูกชักจูง เป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่ได้เกิดจากความคิดริเริ่มของผู้ที่มีส่วนร่วมแต่เกิดจากการถูกชักจูงจากผู้อื่น และเรื่องที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน จำแนกออกเป็น 18 เรื่อง โดยจัดเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม คือ 1. มีส่วนร่วมในการร่วมคิดและตัดสินใจ ได้แก่ การเป็นคณะกรรมการการมาร่วมประชุม การให้ความคิดเห็นและการวางแผนงาน 2. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและร่วมดำเนินการ ได้แก่ การบริจาคเงิน/วัสดุสิ่งของและการช่วยหาทรัพยากร การเข้ามาช่วยเหลือแรงงาน การช่วยประสานงานกับคนในท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ การมาร่วมกิจกรรม การมาร่วมกิจกรรมตามที่โรงเรียนมอบหมาย การรับส่งบุตรหลานและดูแลโรงเรียน การช่วยดูแลความปลอดภัย การให้ความอุปถัมภ์ การให้บริหารด้านสุขภาพอนามัยและสาธารณูปโภค การเป็นวิทยากรให้โรงเรียน 3. มีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ การให้ข่าวที่เป็นการสะท้อนภาพการทำงานของโรงเรียน การร้องเรียนต่อทางโรงเรียน การตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและครู 4. มีส่วนร่วมรับบริการและรับประโยชน์จากโรงเรียน ได้แก่ การมาใช้บริการของโรงเรียน การมาเป็นลูกจ้างของโรงเรียน

บัญชา จันทร์รักษา (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความเห็นว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและในแต่ละงาน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัยและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการศึกษาในทุกงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1 (2541: 56-57) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในกระบวนการจัดและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษาโดยทั่วไปในเขตตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในระดับเสนอข้อมูลความคิดเห็นในเรื่องการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมภายในชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการลงในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลร้อยละ 52.4 สำหรับการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดและพัฒนาแผนการศึกษาในระดับปานกลาง ในเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในระดับมาก เรื่องการเร่งเร้าให้ชุมชนส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในทุกๆระดับชั้นตามกำหนดของโรงเรียนด้านการติดตาม

ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมสูงสุดเรื่องการกำหนด แนวทางการติดตามผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนไว้ในแผนพัฒนาตำบลอย่างเด่นชัดและในเรื่อง ทิศนคติการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีทัศนคติด้านการมี ส่วนร่วมในด้านบวกและด้านลบ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แน่ใจ ส่วนที่สมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลเห็นด้วยได้แก่ การที่ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะช่วยลด ค่าใช้จ่ายของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างจริงจัง จะทำให้ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนมี ความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ด้านการศึกษา

คำสอน แพทย์หลวง (อ้างถึงใน ชาติชาย นุชนารถ 2539 : 64) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขณะประกวด ได้รับรางวัลที่ 1 ระดับเขต : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กวัดป่าคลองกุ้ง ตำบลบางกะจะ อำเภอเมืองจันทบุรี พบว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือใน กิจกรรมเป็นอย่างดี มีความเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถาบัน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีของบุตรหลาน และผู้ปกครองมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่นมาให้ความ ร่วมมือกับศูนย์อีกด้วย ชาวบ้านและผู้ปกครองเสียสละเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างที่ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กจัดขึ้น เช่น การสมทบทุนก่อสร้างอาคารศูนย์ การเข้าร่วมประกอบอาหารเลี้ยงเด็กและการ ประชาสัมพันธ์ งานของศูนย์เด็กเล็ก

อุษา ภูมิ (2535 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ประถมศึกษากับชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของ ชุมชนมีส่วนกำหนดความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนต่อการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน ประถมศึกษา โดยสมาชิกในชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าชุมชน อุตสาหกรรม ซึ่งเพศ วัยของบุคคล รายได้ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับ ความร่วมมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00, 0.00, 0.03 และ 0.02 ตามลำดับ

บาร์นส์ (Barnes. 1995 : 3152-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของ ผู้ปกครองนักเรียนพบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้ว ผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริงๆ แล้ว การมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาค้นคว้าได้หลักฐานเพิ่มเติมว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน- อัฟริกันมีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งบ่งชี้ว่า

บิดา-มารดาชาวอเมริกัน-แอฟริกันเห็นคุณค่าของการศึกษาและเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครอง

อีแวน (Evan. 1981) ทำการศึกษาเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกาและพบว่าผู้ปกครองเด็กมีความเห็นว่าโครงการเรียนร่วมเป็นโครงการที่อำนวยความสะดวกทางการศึกษาให้แก่เด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีเจตคติในทางบวกต่อเด็กพิเศษ ตัวแปรสำคัญที่ทำให้เจตคติของผู้ปกครองเด็กแตกต่างกันได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อายุของเด็กพิเศษ เพศของเด็กพิเศษ และความรู้ของผู้ปกครองของเด็กพิเศษ ส่วนเจตคติต่อการเรียนร่วมนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเรียนร่วมและเห็นว่าการจัดการศึกษาแบบนี้เป็นผลดีต่อเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 230 คน (ฝ่ายทะเบียนและวัดผล โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา : 2547)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มีเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก ระดับรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา และวิธีการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยคำถาม 10 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดแผนการเรียนรู้อายุบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน จำนวน 9 ข้อ

2. การกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
3. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน
จำนวน 7 ข้อ
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และ
พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน จำนวน 9 ข้อ
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึง
ประสงค์ของนักเรียน จำนวน 9 ข้อ
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินการจัดการศึกษาของ
โรงเรียน จำนวน 7 ข้อ
10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จำนวน 10 ข้อ
ในแต่ละด้านได้กำหนดน้ำหนักการมีส่วนร่วม ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้
 1. **ร่วมรับรู้** หมายถึง มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัด
การศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติและ
ร่วมคิด / มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด
 2. **ร่วมทำ** หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียน
สงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมทำตามคำแนะนำหรือตามที่ได้รับมอบหมายในการทำกิจกรรมการจัด
การศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา / มีส่วนร่วมระดับน้อย
 3. **ร่วมรับรู้และร่วมทำ** หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา มีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ และร่วมทำ กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัด
ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา / มีส่วนร่วมระดับปานกลาง
 4. **ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ** หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะและร่วมตัดสินใจ เกี่ยวกับ
กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ไม่มีส่วน
ร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน / มีส่วนร่วมระดับมาก
 5. **ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ** หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ
และร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

/ มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

3. นำแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำชี้แนะตรวจสอบภาษา ความตรง และวิเคราะห์ข้อคำถามแก้ไขให้เหมาะสมของแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน

4. นำผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน (รายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์ข้อคำถามแก้ไขให้เหมาะสมของแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน

5. นำผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามความเหมาะสม ให้ถูกต้องอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนชุมชนปัญญาอนุกุล อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 30 ชุด

7. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ แล้วนำข้อมูลเข้าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ปรากฏค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

7.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .9813

7.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน ดังนี้

7.2.1 การกำหนดแผนการเรียนรู้อาชีพบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียนเท่ากับ .9261

7.2.2 การกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน เท่ากับ .9215

7.2.3 การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนา นักเรียน เท่ากับ .8033

- 7.2.4 การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่ากับ .9182
- 7.2.5 การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เท่ากับ .9182
- 7.2.6 การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา เท่ากับ .8778
- 7.2.7 การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เท่ากับ .8668
- 7.2.8 การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ เท่ากับ .8975
- 7.2.9 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินการจัดการศึกษา ของโรงเรียน เท่ากับ .876
- 7.2.10 การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เท่ากับ .9124

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านผู้บริหาร โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล
- 3.2 กำหนดวันจัดเก็บข้อมูล จัดทำปฏิทินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยชี้แจงการเก็บข้อมูล ให้ผู้บริหาร โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญาทราบ และขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วจึงส่งกลับมาให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
- 3.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบทั้งหมดแล้ว จำนวน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.65 เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำเอาฉบับที่สมบูรณ์ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติตามลำดับ ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและรายข้อ ซึ่งการแปลความหมายของค่าคะแนน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 : 9)

ช่วงคะแนน		ความหมาย
4.50 – 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา โดยการแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียนในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ครั้งนี้ วิเคราะห์จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรซึ่งเป็นผู้ปกครอง ของนักเรียนโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ปีการศึกษา 2547 ที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 220 คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 220 คน วิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ จำนวนตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ของครอบครัว นำเสนอ ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ของครอบครัว

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	79	35.9
หญิง	141	64.1
รวม	220	100.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	29	13.2
25 – 44 ปี	110	50.0
45 – 59 ปี	75	34.1
60 ปี ขึ้นไป	6	2.7
รวม	220	100.0
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	5	2.3
ประถมศึกษา	55	25.0
มัธยมศึกษา	72	32.7
ปริญญาตรี	74	33.6
สูงกว่าปริญญาตรี	14	6.4
รวม	220	100.0
4. อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	58	26.4
ค้าขาย	50	22.7
เกษตรกร	46	20.9
รับจ้าง	63	28.6
อื่นๆ (ไม่ระบุ)	3	1.4
รวม	220	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้ของครอบครัว		
ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี	19	8.7
10,000 – 50,000 บาท/ปี	54	24.5
50,001 – 100,000 บาท/ปี	67	30.5
100,001 – 150,000 บาท/ปี	65	29.5
150,000 ขึ้นไป	15	6.8
รวม	220	100.0

จากตารางที่ 4.1 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 220 คน เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 และเพศชาย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9

เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า ผู้ที่มีอายุ 25-44 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุ 45-49 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 คน และผู้ที่มีการศึกษาด้านต่ำกว่าประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

เมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่า ประกอบอาชีพรับจ้าง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาเป็นกลุ่ม ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ประกอบอาชีพเกษตรกร มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9

เมื่อจำแนกตามระดับรายได้ของครอบครัวต่อปีพบว่า รายได้ระหว่าง 50,001-100,000/ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาเป็นกลุ่ม รายได้ระหว่าง 100,001-150,000 บาท/ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 รายได้ 10,001-50,000 บาท/ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และรายได้ 150,000 ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

**ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนา
ปัญญา จังหวัดสงขลา**

ข้อมูลในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา
ซึ่งจำแนกเป็น 10 ด้านประกอบด้วย

1. การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน
2. การกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน
3. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และ
พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึง
ประสงค์ของนักเรียน
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินการจัดการศึกษาของ
โรงเรียน
10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่
มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ดังกล่าว วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในภาพรวมทั้ง 10 ด้านในตารางที่ 4.2 และจำแนกเป็นรายด้าน
ตั้งแต่ตารางที่ 4.3 -4.17

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคล ของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน	2.94	.86	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. การกำหนดสาระของหลักสูตรและ แผนพัฒนาโรงเรียน	3.01	.99	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน	3.27	.96	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อ การเรียนรู้	3.27	.98	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน	3.38	.96	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.16	.92	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์ของนักเรียน	3.24	.97	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง ในการเรียนรู้	3.05	.89	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	3.14	.09	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษา ภาคบังคับ 9 ปี	3.16	1.03	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.16	.80	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.16$) โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ด้านการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ($\mu = 3.38$) รองลงมาตามลำดับคือ ด้านการจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu = 3.27$) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน ($\mu = 3.27$) ด้านการประสาน งานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ($\mu = 3.24$) ด้านการจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ($\mu = 3.16$) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\mu = 3.16$) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\mu = 3.14$) ด้านการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ ($\mu = 3.05$) ด้านการกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน ($\mu = 3.05$) ด้านการกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน ($\mu = 3.01$) และด้านการกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน ($\mu = 2.94$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ให้ข้อมูลประวัติของบุตรหลานของท่าน เพื่อใช้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	2.97	1.16	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. ประชุมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะ บุคคล สำหรับบุตรหลานของท่าน	2.95	1.13	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. กำหนดแผนการบริการด้านการฟื้นฟู สมรรถภาพของบุตรหลานของท่าน	3.00	1.07	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของ การจัดกิจกรรมการศึกษาและบริการที่ บุตรหลานของท่านควรได้รับ	2.89	1.08	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
5. กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือที่บุตรหลาน ของท่านควรได้รับ	2.88	1.12	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. การกำหนดระยะเวลาที่เริ่มต้นและ สิ้นสุดในการจัดกิจกรรมการศึกษา ในแต่ละปีให้แก่บุตรหลานของท่าน	2.82	1.14	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. หาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลาน ของท่านและหาวิธีการจัดการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหานั้น	3.04	1.05	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. ประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการ ประจำปีของบุตรหลานของท่าน	2.97	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
9. ปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการ เฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับบุตรหลาน ของท่านยิ่งขึ้น	2.97	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	2.94	.86	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการกำหนดแผนการเรียนรู้อย่างบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 2.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลานของท่านและหาวิธีการจัดการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ($\mu = 3.04$) รองลงมาตามลำดับ คือ ร่วมกำหนดแผนการบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.00$) ร่วมปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับบุตรหลานยิ่งขึ้น ($\mu = 2.97$) ร่วมให้ข้อมูลประวัติของบุตรหลาน เพื่อใช้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ($\mu = 2.97$) ร่วมประชุมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับบุตรหลาน ($\mu = 2.95$) ร่วมประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการประจำปีของบุตรหลาน ($\mu = 2.93$) ร่วมกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการศึกษาและบริการที่

บุตรหลานควรได้รับ ($\mu = 2.89$) ร่วมกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ
 ความช่วยเหลือที่บุตรหลานควรได้รับ ($\mu = 2.88$) และผู้ปกครองร่วมกำหนดระยะเวลาที่เริ่มต้น
 และสิ้นสุดในการจัดกิจกรรมการศึกษาในแต่ละปีให้แก่บุตรหลาน ($\mu = 2.82$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
 ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการกำหนดสาระของหลักสูตรและ
 แผนพัฒนาโรงเรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. จัดกิจกรรมที่ทำให้บุตรหลานของท่านนำ ทักษะทางภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	2.95	1.23	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. จัดกิจกรรมที่ทำให้บุตรหลานของท่าน นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิต ประจำวัน	2.98	1.20	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมที่บุตรหลานของท่านนำไป ใช้ในชีวิตประจำวัน	2.98	1.20	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุตรหลานของ ท่านนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.05	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพและ อนามัยที่เหมาะสมกับบุตรหลานของท่าน	3.21	1.25	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสังคม ศาสนา และ วัฒนธรรมที่เหมาะสมกับบุตรหลานของท่าน	3.15	1.18	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาด้านอาชีพ พื้นฐานที่เหมาะสมกับบุตรหลานของท่าน	3.12	1.15	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา ต่างประเทศ ที่เหมาะสมกับบุตรหลานของท่าน	2.84	1.24	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
9. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา ด้านพัฒนาผู้เรียน ที่เหมาะสมกับบุตรหลาน ของท่าน	2.99	1.23	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
10. ผลิต ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบุตรหลานของท่าน	2.83	1.30	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.01	.99	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ด้านการกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองร่วมสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยที่เหมาะสมกับบุตรหลาน ($\mu = 3.21$) รองลงมาตามลำดับคือ ร่วมจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่เหมาะสมกับบุตรหลาน ($\mu = 3.15$) ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาด้านอาชีพพื้นฐานที่เหมาะสมกับบุตรหลาน ($\mu = 3.12$) ร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้บุตรหลานนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu = 3.05$) ร่วมจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาด้านพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับบุตรหลาน ($\mu = 2.99$) ร่วมจัดกิจกรรมที่ทำให้บุตรหลานนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu = 2.98$) ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่บุตรหลานนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu = 2.98$) ร่วมจัดกิจกรรมที่ทำให้บุตรหลานนำทักษะทางภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu = 2.95$) ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับบุตรหลาน ($\mu = 2.84$) และผู้ปกครองร่วมผลิตปรับปรุงสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบุตรหลาน ($\mu = 2.83$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของ
สถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ร่วมประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของ บุตรหลานของท่าน	3.27	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. ร่วมเป็นกรรมการของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.12	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. ร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันครู กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรม เข้าค่ายผู้ปกครอง ฯลฯ ร่วมส่งเสริมให้ บุตรหลานของท่าน ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง	3.04	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ร่วมส่งเสริม ให้บุตรหลานของท่าน ร่วมแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดขึ้นตามความสามารถของตนเอง	3.32	1.16	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. สนับสนุนบุตรหลานของท่าน ปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.30	1.13	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ร่วมให้การสนับสนุนการฝึกอาชีพ (ทอพรหมเช็ดเต้า ดอกไม้เกล็ดปลา ฯลฯ) ให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องทาง สติปัญญาของบุตรหลานของท่าน	3.21	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ร่วมมือกับทางโรงเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลานของท่าน	3.25	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.27	.96	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันครู กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมเข้าค่ายผู้ปกครอง ฯลฯ ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลาน ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง ($\mu = 3.40$) รองลงมาตามลำดับคือ ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานร่วมแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความสามารถของตนเอง ($\mu = 3.32$) ร่วมสนับสนุนบุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\mu = 3.30$) ร่วมประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\mu = 3.27$) ร่วมมือกับทางโรงเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลาน ($\mu = 3.25$) ร่วมให้การสนับสนุนการฝึกอาชีพ (ทอพรหมเช็ดทำ ดอกไม้เก็ล็ดปลา ฯลฯ ให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องทางสติปัญญาของบุตรหลาน ($\mu = 3.21$) และร่วมเป็นกรรมการของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\mu = 3.12$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ส่งเสริมและสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนกับบุตรหลานของท่าน เช่น วัสดุอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ	3.04	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. ฝึกให้บุตรหลานของท่าน เรียนรู้จากสถานที่จริง เช่น การซื้อของ การข้ามถนน การไปวัด ฯลฯ	3.23	1.23	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. ฝึกให้บุตรหลานของท่าน รู้จักดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย และฝึกให้แต่งตัวด้วยตนเอง	3.31	1.08	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ฝึกให้บุตรหลานของท่าน รู้จักคุณค่าของสิ่งของและบำรุงรักษาสิ่งของของตนเอง	3.21	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และผู้อื่น	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
5. ฝึกให้บุตรหลานของท่านช่วยเหลืองานบ้าน เช่น กวาดขยะ ถูบ้าน จัดและเก็บของให้เป็น ระเบียบ ฯลฯ	3.31	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ฝึกให้บุตรหลานของท่านมีมารยาท ทางสังคม เช่น การไหว้ ทักทายผู้ใหญ่ การกล่าวขอบคุณและขอโทษ ฯลฯ	3.33	1.28	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ฝึกให้บุตรหลานของท่านรู้จักคุณค่าของ เงินในการใช้จ่ายนอกบ้าน	3.32	1.08	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. ฝึกให้บุตรหลานของท่าน รู้จักอันตราย จากสิ่งต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น จากเตาแก๊ส จากเครื่องไฟฟ้า	3.37	1.15	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.27	.98	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ด้านการจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ฝึกให้บุตรหลาน รู้จักอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น จากเตาแก๊ส จากเครื่องใช้ไฟฟ้า ($\mu = 3.37$) รองลงมาตามลำดับ คือ ฝึกให้บุตรหลานมีมารยาททางสังคม เช่น การไหว้ทักทายผู้ใหญ่ การกล่าวขอบคุณและขอโทษ ฯลฯ ($\mu = 3.33$) ฝึกให้บุตรหลานรู้จักคุณค่าของเงินในการใช้จ่ายนอกบ้าน ($\mu = 3.32$) ฝึกให้บุตรหลานช่วยเหลืองานบ้าน เช่น กวาดขยะ ถูบ้าน จัดและเก็บของให้เป็นระเบียบ ($\mu = 3.31$) ฝึกให้บุตรหลานเรียนรู้จากสถานที่จริง เช่น การซื้อของ การข้ามถนน การไปวัด ฯลฯ ($\mu = 3.23$) ฝึกให้บุตรหลานรู้จักคุณค่าของสิ่งของและบำรุงรักษาสิ่งของ ของตนเองและผู้อื่น ($\mu = 3.21$) และส่งเสริมและสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนกับบุตรหลาน เช่น วัสดุอุปกรณ์การเรียน ($\mu = 3.04$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก
ความอบอุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. คุณแลดูสุขภาพร่างกายของบุตรหลานของท่าน ให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ	3.40	1.08	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. คุณแลดูสุขภาพจิตของบุตรหลานของท่าน ให้เป็นคนร่าเริง แจ่มใสอยู่เสมอ	3.35	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผ้ากันเปื้อน ชุดที่จะเปลี่ยนในระหว่างวัน ยาประจำตัว ฯลฯ	3.34	1.15	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองให้แก่ บุตรหลานของท่าน เช่น การรับประทานอาหาร อาหาร การแต่งตัว การขับถ่าย ฯลฯ	3.45	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. ฝึกทักษะการเข้าสังคมให้แก่บุตรหลาน ของท่าน เช่น การทักทายผู้ใหญ่ การทำ ความเคารพ ฯลฯ	3.41	1.11	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ฝึกทักษะการพูดและการใช้ภาษาให้แก่ บุตรหลานของท่าน เช่น การรับรู้เสียงและคำ การแสดงสีหน้าท่าทางและคำพูด ฯลฯ	3.38	1.08	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้แก่ บุตรหลานของท่าน เช่น การเดิน การนั่ง การยืน การกระโดด ฯลฯ	3.41	1.15	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้แก่ บุตรหลานของท่าน เช่น การใช้สายตาและ มือ การขีดเขียน การวาดภาพและระบายสี	3.37	1.20	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
9. ฝึกทักษะการใช้สติปัญญาให้แก่บุตรหลาน ของท่าน เช่น การรับรู้ร่างกาย การรับรู้ที่ตั้ง ของวัตถุ การรับรู้เวลา ฯลฯ	3.37	1.20	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.38	.96	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองให้แก่บุตรหลาน เช่นการรับประทานอาหาร การแต่งตัว การขับถ่าย ฯลฯ ($\mu = 3.45$) รองลงมาตามลำดับคือ ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้แก่บุตรหลาน เช่น การเดิน การนั่ง การยืน การกระโดด ฯลฯ ($\mu = 3.41$) ฝึกทักษะการเข้าสังคมให้แก่บุตรหลาน เช่น การทักทายผู้ใหญ่ การทำความเคารพ ฯลฯ ($\mu = 3.41$) คุณลักษณะภาพร่างกายของบุตรหลานให้สมบูรณ์และแข็งแรงอยู่เสมอ ($\mu = 3.40$) ฝึกทักษะการพูดและการใช้ภาษาให้แก่บุตรหลาน เช่น การรับรู้เสียงและคำ การแสดงสีหน้าท่าทางและคำพูด ฯลฯ ($\mu = 3.38$) ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้แก่บุตรหลาน เช่น การใช้สายตาและมือ การขีดเขียน การวาดภาพและระบายสี ฯลฯ ($\mu = 3.37$) คุณลักษณะจิตใจของบุตรหลานให้เป็นคนร่าเริง แจ่มใสอยู่เสมอ ($\mu = 3.35$) ฝึกทักษะการใช้สติปัญญาให้แก่บุตรหลาน เช่น การรับรู้ร่างกาย การรับรู้ที่ตั้งของวัตถุ การรับรู้เวลา ฯลฯ ($\mu = 3.35$) และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผ้ากันเปื้อน ชุดที่จะเปลี่ยนในระหว่างวัน ยาประจำตัว ฯลฯ ($\mu = 3.34$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ชักชวนเพื่อนบ้านให้เสียดสละเงิน วัสดุ สิ่งของ ฯลฯ ให้กับทางโรงเรียน	3.08	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. จัดซื้อ และจัดทำอุปกรณ์การจัดการศึกษา ให้กับทางโรงเรียน	3.00	1.23	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. จัดหาสื่อและอุปกรณ์ฟื้นฟู สมรรถภาพ ในการจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน	2.95	1.13	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. บริจาคเงินให้กับทางโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพี่เลี้ยงนักเรียน ฯลฯ	3.33	1.13	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. บริจาคเงินให้กับทางโรงเรียน เพื่อใช้ใน กิจการของโรงเรียน	3.30	1.10	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เมื่อมี การร้องขอจากโรงเรียน	3.25	1.14	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เพื่อกระตุ้น พัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานของท่าน	3.21	1.13	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.16	.92	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการสนับสนุน
ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.16$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บริจาคเงินให้กับทางโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการจ้าง
พี่เลี้ยงนักเรียน ($\mu = 3.33$) รองลงมาตามลำดับคือ บริจาคเงินให้กับทางโรงเรียน เพื่อใช้ใน
กิจการของโรงเรียน ($\mu = 3.30$) ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เมื่อมีการร้องขอจากโรงเรียน
($\mu = 3.25$) ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เพื่อกระตุ้นพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน
($\mu = 3.21$) ชักชวนเพื่อนบ้านให้เสียดสละเงิน วัสดุ สิ่งของ ฯลฯ ให้กับทางโรงเรียน ($\mu = 3.08$)

จัดซื้อและจัดทำอุปกรณ์การจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน ($\mu = 3.00$) และ จัดซื้อหาและ
อุปกรณ์ฟื้นฟูสมรรถภาพในการจัดการศึกษา ให้กับทางโรงเรียน ($\mu = 2.95$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ให้ความคิดเห็นและติดตามตรวจสอบ ความประพฤติของบุตรหลานของท่าน	3.19	1.16	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. ประสานงานกับครู ฝึกทักษะสังคมนิสัย เช่น การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเล่นกับเพื่อน การปฏิบัติตนในสังคม ฯลฯ	3.23	1.12	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. ประสานงานกับครู ฝึกทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง เช่น การใส่รองเท้า การใส่เสื้อผ้า การเข้าห้องน้ำ ฯลฯ	3.29	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ประสานงานกับครู ฝึกทักษะการพูดและ การใช้ภาษา เช่น การบอกชื่อตนเอง ชื่อพ่อแม่พี่น้อง การพูดคำสุภาพ (ขอขอบคุณ/ค่ะ ขอโทษครับ/ค่ะ) ฯลฯ	3.32	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. ประสานงานกับครู ฝึกทักษะกล้ามเนื้อ มัดใหญ่ เช่น การเดิน การยืน การขึ้นลง บันได การวิ่ง การกระโดด ฯลฯ	3.29	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ประสานงานกับครู ฝึกทักษะกล้ามเนื้อ มัดเล็ก เช่น การขีดเขียน การวาดภาพ ระบายสี การจัดภาพตัดต่อ	3.25	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ประสานงานกับครู ฝึกทักษะการใช้ปัญญา เช่น การรับรู้ร่างกาย บอกความแตกต่างของ	3.21	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
ร่างกาย ฯลฯ			
8. พบปะครู เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับความประพฤติของบุตรหลานของท่าน	3.23	1.16	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
9. ร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับบุตรหลานของท่าน อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง	3.19	1.16	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.24	.97	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประสานงานกับครูฝึกทักษะการพูดและการใช้ภาษา เช่น การบอกชื่อตนเอง ชื่อพ่อแม่พี่น้อง การพูดคำสุภาพ (ขอขอบคุณรับ/ค่ะ ขอโทษรับ/ค่ะ) ฯลฯ ($\mu = 3.32$) รองลงมาตามลำดับคือ ประสานงานกับครูฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น การใส่รองเท้า การใส่เสื้อผ้า การเข้าห้องน้ำ ฯลฯ ($\mu = 3.29$) ประสานงานกับครูฝึกทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การเดิน การขึ้นลงบันได การวิ่ง การกระโดด ฯลฯ ($\mu = 3.29$) ประสานงานกับครูฝึกทักษะกล้ามเนื้อเล็ก เช่น การขีดเขียน การวาดภาพระบายสี การจัดภาพตัดต่อ ฯลฯ ($\mu = 3.25$) พบปะครู เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความประพฤติของบุตรหลาน ($\mu = 3.23$) ประสานงานกับครู ฝึกทักษะสังคมนิสัย เช่น การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเล่นกับเพื่อน การปฏิบัติตนในสังคม ($\mu = 3.23$) ประสานงานกับครูฝึก ทักษะการใช้ปัญญา เช่น การรับรู้ร่างกาย บอกความแตกต่างของร่างกาย ($\mu = 3.21$) ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับบุตรหลาน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ($\mu = 3.19$) และให้ความคิดเห็นและติดตามตรวจสอบความประพฤติของบุตรหลาน ($\mu = 3.19$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ประชาสัมพันธ์เรื่องของโรงเรียนและ กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	2.93	1.04	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.90	1.06	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. ให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุตรหลานของท่าน นอกเหนือจากบทเรียนที่บุตรหลานได้	2.95	1.14	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ศึกษาหาข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับ การศึกษาพิเศษ เช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ	3.04	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. นำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาใช้ในการพัฒนา บุตรหลานของท่าน	3.00	1.12	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษา กับโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุตรหลานของท่าน ตามศักยภาพ	3.03	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของบุตรหลาน ของท่านร่วมกับครู เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นกับบุตรหลาน ของท่าน	3.01	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. วิเคราะห์ติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นกับ บุตรหลานของท่าน เพื่อหาแนวทางแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	3.26	.95	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
9. หาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของท่าน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างถาวร	3.36	1.00	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
รวม	3.05	.89	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการปฏิบัติตน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หาแนวทางในการพัฒนาบุคลากร เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างถาวร ($\mu = 3.36$) รองลงมาตามลำดับ คือ วิเคราะห์ติดตามปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรของท่าน เพื่อหาแนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ($\mu = 3.26$) ศึกษาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ เช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ($\mu = 3.04$) เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษากับโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคลากรตามศักยภาพ ($\mu = 3.03$) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของบุคลากรร่วมกับครู เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นกับบุคลากร ($\mu = 3.01$) นำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร ($\mu = 3.00$) ให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุคลากรนอกเหนือจากบทเรียนที่บุคลากรได้ ($\mu = 2.95$) ประชาสัมพันธ์เรื่องของโรงเรียนกิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ($\mu = 2.93$) และเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\mu = 2.90$)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.30	.98	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านสติปัญญาร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.34	1.00	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่กับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.26	1.05	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.03	1.14	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านการพูดและการใช้ภาษาร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.06	1.12	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าในการเรียนแต่ละวิชาร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.01	1.21	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ลูกเสือ	2.97	1.24	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
เนตรนารี ชุมนุม ฯลฯ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของบุตรหลานของท่าน			
รวม	3.14	.90	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านสติปัญญา ร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.34$) รองลงมาตามลำดับคือ ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมนิสัย ร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.30$) ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านกล้ามเนื้อ มัดใหญ่ ร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.26$) ร่วมประเมิน ความพร้อมและความก้าวหน้าด้านการพูดและการใช้ภาษาร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของนักเรียนฯ ($\mu = 3.06$) ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าด้านกล้ามเนื้อมัด เล็กพร้อมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.03$) ร่วมประเมิน ความพร้อมและความก้าวหน้าในแต่ละวิชา ร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของ บุตรหลาน ($\mu = 3.01$) และร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าในการทำกิจกรรม เสริมหลักสูตร เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ชุมนุม ฯลฯ เพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกับทางโรงเรียน ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 2.97$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าตัวกลางเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วม
ของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ
9 ปี

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
1. ดูแลรับฟังปัญหาและแก้ไขปัญหาด้าน การเรียนของบุตรหลานของท่านร่วมกับ ทางโรงเรียน	3.21	1.22	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
2. ร่วมช่วยเหลือบุตรหลานของท่าน แก้ปัญหในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่โรงเรียน	3.18	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
3. รับฟังปัญหาของบุตรหลานของท่านและ ให้คำแนะนำด้วยความห่วงใย	3.21	1.18	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
4. ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคมนิสัย ตามศักยภาพของบุตรหลาน ของท่าน	3.22	1.23	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
5. ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการพูดและการใช้ ภาษา ตามศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.16	1.24	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
6. ร่วมดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ตามศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.13	1.23	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
7. ร่วมดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตามศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.18	1.09	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
8. ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการใช้ปัญญา ตามศักยภาพของบุตรหลานของท่าน	3.15	1.20	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
9. ร่วมดูแลพัฒนาการด้านวิชาการของ ท่านให้พัฒนาการตามศักยภาพของตนเอง	3.04	1.19	ร่วมรับรู้และร่วมทำ
10. จัดหาสถานที่เรียนที่เหมาะสมให้กับ บุตรหลานของท่านได้เรียนตามการศึกษา	3.16	1.24	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		แปลผล
	μ	σ	
ภาคบังคับ			
รวม	3.16	1.03	ร่วมรับรู้และร่วมทำ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ด้านการจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ($\mu = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมนิสัย ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.22$) รองลงมาตามลำดับคือ ดูแลรับฟังปัญหาและแก้ปัญหาด้านการเรียนของบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน ($\mu = 3.21$) รับฟังปัญหาของบุตรหลานและให้คำแนะนำด้วยความห่วงใย ($\mu = 3.21$) ร่วมช่วยเหลือบุตรหลาน แก้ปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่โรงเรียน ($\mu = 3.18$) ร่วมดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.18$) จัดหาสถานที่เรียนที่เหมาะสมให้กับบุตรหลานได้เรียนตามการศึกษาภาคบังคับ ($\mu = 3.16$) ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการพูดและการใช้ภาษา ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.16$) ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการใช้ปัญญา ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.15$) ร่วมดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.13$) และร่วมดูแลพัฒนาการด้านวิชาการของบุตรหลาน ให้พัฒนาตามศักยภาพของตนเอง ($\mu = 3.04$) ยกเว้นในเรื่องร่วมช่วยเหลือบุตรหลาน แก้ปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่โรงเรียน ($\mu = 3.18$) ร่วมดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.18$) และจัดหาสถานที่เรียนที่เหมาะสมให้กับบุตรหลาน ได้เรียนตามการศึกษาภาคบังคับ ($\mu = 3.16$) ร่วมดูแลพัฒนาการด้านการพูดและการใช้ภาษา ตามศักยภาพของบุตรหลาน ($\mu = 3.16$)

ตารางที่ 4.13 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จําแนกตามเพศ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ชาย N = 79		หญิง N = 141	
	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้ของ นักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน	3.09	.85	2.85	.86
2. การกำหนดสาระของหลักสูตรและ แผนพัฒนาโรงเรียน	3.12	.96	2.95	1.00
3. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่ โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน	3.45	1.01	3.16	.92
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อ การเรียนรู้	3.26	.98	3.27	.98
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน	3.41	.88	3.27	1.00
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.18	.92	3.15	.92
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.28	.96	3.22	.98
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างใน การเรียนรู้	3.18	.85	2.98	.90
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	3.18	.93	3.12	.89
10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษา ภาคบังคับ 9 ปี	3.24	1.07	3.12	.08
รวม	3.24	.81	3.12	.80

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ

ตารางที่ 4.14. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามอายุ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แปลผล							
	ต่ำกว่า 20 ปี		25-44 ปี		45-59 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้ของ นักเรียน(IEP) ร่วมกับครูและ นักเรียน	3.05	.62	2.86	.90	3.05	.90	2.54	.77
2. การกำหนดสาระของหลักสูตร และแผนพัฒนาโรงเรียน	3.12	.71	2.94	1.02	3.09	1.05	2.75	.88
3. การส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อ พัฒนานักเรียน	3.21	.76	3.24	.97	3.35	1.03	2.92	1.09
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้ เอื้อต่อการเรียนรู้	3.26	.71	3.25	1.01	3.34	1.03	2.67	.62
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาการด้าน ต่าง ๆ ของนักเรียน	3.16	.78	3.39	1.00	3.50	1.00	3.18	.59
6. การสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษา	3.19	.50	3.14	.97	3.18	1.00	3.09	.50
7. การประสานงานกับครูและ แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์ของนักเรียน	3.15	.78	3.22	.99	3.30	1.05	3.33	.36

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แปลผล							
	ต่ำกว่า 20 ปี		25-44 ปี		45-59 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง ในการเรียนรู้	3.02	.61	3.04	.88	3.12	.98	2.59	.87
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียนและการประเมินการจัด การศึกษาของโรงเรียน	3.26	.77	3.14	.92	3.14	.94	2.57	.67
10. การจัดให้นักเรียนได้รับ การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	3.16	.75	3.15	1.03	3.22	1.15	2.67	.69
รวม	3.16	.53	3.14	.84	3.23	.87	2.83	.49

จากตาราง 4.14 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ อายุที่มีค่าเฉลี่ยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด คือ 45-59 ปี ($\mu = 3.23$) ซึ่งส่วนใหญ่จะร่วมในกิจกรรมด้านการกำหนดแผนการเรียนรู้ของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน ($\mu = 3.05$) กิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียน ($\mu = 3.35$) กิจกรรมการจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu = 3.34$) กิจกรรมการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ($\mu = 3.50$) กิจกรรมการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ ($\mu = 3.12$) และการจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ($\mu = 3.22$)

ตารางที่ 4.15 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	จำแนกตามระดับการศึกษา											
	ต่ำกว่าประถมศึกษา						แปลผล					
	ต่ำกว่าประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี		ต่ำกว่าประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้ ของนักเรียน (IEP) ร่วมกับ ครูและนักเรียน	2.47	.65	2.95	.82	3.01	.94	2.90	.83	2.76	.88		
2. การกำหนดสาระของหลักสูตร ของแผนพัฒนาโรงเรียน	2.40	.92	3.07	.87	3.13	1.00	2.89	1.04	2.92	1.13		
3. การส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียน	2.66	.56	3.35	.83	3.42	1.03	3.12	.96	3.16	1.21		99
4. การจัดบรรยายภายในให้ เฝ้าต่อการเรียนรู้	2.92	.89	3.26	.90	3.44	1.05	3.14	.95	3.16	1.07		
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน	3.49	.80	3.43	.90	3.14	1.00	3.30	1.00	3.47	.96		

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แปลผล														
	ต่ำกว่าประถมศึกษา			ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	μ	σ		μ	σ		μ	σ		μ	σ		μ	σ	
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา	2.77	.58		3.20	.76		3.18	.93		3.12	.96		3.18	1.35	
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.27	.53		3.38	.98		3.25	.91		3.14	1.03		3.13	1.09	
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้	2.53	.69		3.07	.83		3.07	.84		3.05	.98		3.00	.91	
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.94	.40		3.15	.82		3.27	.93		3.10	.95		2.71	1.00	
10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	2.74	.58		3.37	.91		3.08	1.11		3.11	1.03		3.10	1.23	
รวม	2.82	.11		3.22	.71		3.23	.84		3.10	.83		3.06	.98	

จากตาราง 4.15 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุดคือ ระดับประถมศึกษา ($\mu = 3.22$) และระดับมัธยมศึกษา $\mu = 3.23$)

ตารางที่ 4.16 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามอาชีพหลัก

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	แปลผล									
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย		เกษตรกร		รับจ้าง		อื่น ๆ	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้ ของนักเรียน (IEP) ร่วมกับ ครูและนักเรียน	3.14	.80	2.83	.81	2.68	.93	3.04	.87	2.74	.83
2. การกำหนดสาระของ หลักสูตรของแผนพัฒนา โรงเรียน	3.18	1.07	2.81	.91	2.84	.95	3.15	1.00	2.73	.38
3. การส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียน	3.38	1.03	3.27	.93	3.05	1.03	3.35	.90	2.71	.24
4. การจัดบรรยากาศในบ้าน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.32	1.00	3.25	1.02	3.11	1.01	3.36	.93	3.00	.57
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน	3.61	.95	3.32	.97	3.14	.93	3.44	.97	2.55	.48
6. การสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษา	3.37	1.02	3.11	.97	2.86	.90	3.26	.74	2.62	.58
7. การประสานงานกับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องใน การป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของนักเรียน	3.40	1.01	3.34	.94	2.88	.95	3.31	.95	2.78	.19

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	แปลผล									
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย		เกษตรกร		รับจ้าง		อื่น ๆ	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
8. การปฏิบัติตนให้เป็น แบบอย่างในการเรียนรู้	3.32	.89	2.97	.87	2.73	.99	3.12	.75	2.62	.52
9. การประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนและการประเมิน การจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.27	.98	3.00	.85	2.96	.94	3.27	.85	3.09	.46
10. การจัดให้นักเรียนได้รับ การศึกษาภาคบังคับ 9	3.32	1.10	3.18	1.12	2.80	1.03	3.30	.87	2.83	.55
รวม	3.33	.85	3.11	.79	2.91	.81	3.26	.76	2.77	.39

จากตาราง 4.16 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามอาชีพหลักโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยค่าเฉลี่ยอาชีพที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด คือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.33$) และอาชีพที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด คือ อาชีพอื่น ๆ ($\mu = 2.77$)

ตารางที่ 4.17 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	แปดผล											
	ต่ำกว่า 10,000		10,000-50,000		50,001-100,000		100,000-150,000		150,000ขึ้นไป			
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้ของนักเรียน(IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน และแผนพัฒนาโรงเรียน	2.69	.56	2.97	.87	2.88	.95	3.08	.84	2.81	.83		
2. การกำหนดตารางของหลักสูตร และแผนพัฒนาโรงเรียน	2.62	.67	3.15	.93	2.99	1.04	3.03	1.11	2.96	.70		
3. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียน	2.90	.65	3.35	.94	3.27	.96	3.27	1.04	3.35	1.07		
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้	2.94	.73	3.37	.94	3.31	1.05	3.38	1.00	2.65	.78		
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน	3.01	.66	3.54	.96	3.26	1.05	3.51	.93	3.33	.83		

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	แปลผล											
	ต่ำกว่า 10,000		10,000-50,000		50,001-100,000		100,000-150,000		150,000ขึ้นไป		μ	σ
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
	3.00	.56	3.23	.86	3.13	.91	3.23	1.04	2.99	1.00		
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	2.94	.73	3.36	.94	3.26	.93	3.30	1.09	2.86	.87		
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้	2.95	.63	2.97	.81	3.06	.93	3.13	.95	3.12	.99		
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.92	.56	3.26	.84	3.06	.92	3.25	1.02	2.87	.83		
10. การจัดให้นักเรียนให้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	3.04	.73	3.27	.98	3.17	1.05	3.23	1.06	2.62	1.25		
รวม	2.90	.48	3.25	.75	3.14	.86	3.24	.88	2.96	.67		

จากตาราง 4.17 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามรายได้ของครอบครัว อยู่ในระดับเดียวกัน คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยค่าเฉลี่ยของครอบครัวที่มีระดับรายได้ 10,000 – 50,000 บาท/ปี ($\mu = 3.25$) และรายได้ 100,00-150,000 บาท/ปี ($\mu = 3.24$) มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด และครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี ($\mu = 2.90$) มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4.3 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลา พัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

4.3.1 ด้านการเข้ารับบริการการศึกษา

1) การบริการยังไม่ประทับใจ สำหรับที่คนที่มาติดต่อขอรับบริการ เนื่องจากผู้ที่มารับบริการมีระดับความเป็นอยู่ไม่เหมือนกัน และนักเรียนที่เข้ามาติดต่อขอรับบริการยังไม่ได้รับการกระตุ้นมาก่อนเป็นจำนวนมาก ครู-อาจารย์บางท่านให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ($f=10$)

2) ของเล่นกลางแจ้งสำหรับนักเรียน เช่น กระบะทราย สนามเด็กเล่นไม่ค่อยมี ทำให้พัฒนาการของเด็กทำได้ไม่ทั่วถึง ($f=5$)

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้สำหรับผู้ที่มาติดต่อให้มีความชัดเจนมากกว่าเดิม การเรียนการสอนควรเน้นเรื่อง การอ่าน การคิด และมารยาทในการอยู่ร่วมในสังคมของนักเรียน และควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น สนามกีฬา เช่น ฟุตบอล สนามเปตอง ที่ได้มาตรฐาน สำหรับนักเรียน ($f=7$)

4.3.2 ด้านการพิจารณาการรับนักเรียนเข้าเรียน

ก่อนรับนักเรียนเข้าเรียน ขาดการประเมินศักยภาพนักเรียน พิจารณาไม่ละเอียด ทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน ($f=6$)

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประกาศการรับสมัครนักเรียนทางสื่อ มีข่าวสารในการรับสมัครนักเรียน และในการพิจารณารับนักเรียนควรพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบมากกว่านี้ ($f=6$)

4.3.3 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาในหลักสูตรมากเกินไปและไม่ชัดเจน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ต้องใช้ระยะเวลาเรียนนานกว่าเด็กปกติ ทำให้เรียนไม่ทันหลักสูตร ($f=3$)

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดหลักสูตรเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีความชัดเจนและแตกต่างกว่ากลุ่มสาระในปัจจุบัน ควรเน้นในด้านการช่วยเหลือตนเองและด้านอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ ตามศักยภาพของตนเอง ($f=5$)

4.3.4 ด้านการดูแลนักเรียน

การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ในเรื่องความสะอาด การแต่งตัว นักเรียนในหอพักมีมากขึ้นไป และบุคลากรน้อย ($f=10$)

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดนักเรียนที่พักประจำหอพักนักเรียนให้เหมาะสมกับการอยู่หอพัก สอนให้นักเรียนรู้จักการดูแลตนเองในเรื่องความสะอาดร่างกาย การแต่งตัว และควรให้ครู พี่เลี้ยงดูแลนักเรียนด้วยความรัก ความจริงใจ ถ้ามีปัญหาควรจะบอกให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหานั้น ($f=7$)

4.3.5 ด้านการช่วยเหลือและการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้

ห้องสมุดมีเครื่องเล่นน้อย ($f=2$)

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้มีห้องสมุด เครื่องเล่น สำหรับเด็กเล็กและเด็กอนุบาล โดยเฉพาะจัดมุมการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมหมอบ มุมแต่งตัว มุมพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก มุมพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ ฯลฯ และ ควรส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ($f=3$)

4.3.6 ด้านการฝึกพื้นฐานอาชีพ

การฝึกการงานพื้นฐานอาชีพยังมีน้อย ไม่หลากหลายและจริงจัง จำกัดด้านสถานที่และเวลา ส่วนใหญ่เน้นการเรียนการสอนมากกว่าการฝึกการงานพื้นฐานอาชีพ ($f=5$)

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้มีการฝึกงานอาชีพสำหรับนักเรียนให้หลากหลาย ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนและตามความถนัดของนักเรียน ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ควรให้ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูประจำชั้น และผู้บริหารก็ควรสนใจดูแลกำกับเอาใจใส่ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ($f=2$)

4.3.7 ด้านอื่น ๆ

บุคลากรของโรงเรียนบางคน พูดยาไม่สุภาพกับผู้ที่มาติดต่อ และไม่สอนในสิ่งที่ป็นอยู่ในชีวิตในการดำรงชีวิตประจำวัน ($f=9$)

ข้อเสนอแนะ

ไม่ควรนำนักเรียนมาวิพากษ์วิจารณ์ และควรให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติสุข ($f=5$)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ของครอบครัว

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

1.2.1 ประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 230 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเลือกตอบประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และระดับรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมตัดสินใจ ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ร่วมทำ และร่วมรับรู้ จำนวน 85 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 10 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับครูและผู้เรียน (IEP)
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา
3. การส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
7. การประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหากับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน
8. การปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
9. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการประเมินผลจัดการศึกษาของสถานศึกษา
10. การจัดให้บุตร ธิดา หรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เครื่องมือชุดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและวิเคราะห์หาค่าสถิติความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบทั้งฉบับ เท่ากับ .9813 และค่าความเชื่อมั่นจำแนกรายด้าน ดังนี้

1. การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียนเท่ากับ .9261
2. การกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน เท่ากับ .9215

3. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนา
นักเรียน เท่ากับ .8033
4. การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่ากับ .9182
5. การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้
และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เท่ากับ .9182
6. การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา เท่ากับ .8778
7. การประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไข
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน เท่ากับ .8668
8. การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ เท่ากับ .8975
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการประเมินการจัดการศึกษา
ของโรงเรียน เท่ากับ .8760
10. การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เท่ากับ .9124

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษาวิจัย โดยชี้แจงให้ผู้บริหาร
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญาทราบ และขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองของ
นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวนทั้งสิ้น 230 ฉบับ
สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 95.65

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติตามลำดับ
ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ดำเนินการจัดกระทำดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา
อาชีพหลัก และระดับรายได้ของครอบครัว
 3. แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมี
ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้
การแจกแจงความถี่

1.3 ผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.3.1 สถานภาพของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.1 อายุระหว่าง 25-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.6 ประกอบอาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 28.6 และรายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 50,000-100,000.- บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 30.5

1.3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า ผู้ปกครองร่วมฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองให้แก่บุตรหลาน เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การขับถ่าย มากที่สุด และกิจกรรมการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผ้ากันเปื้อน ชุดที่จะเปลี่ยนในระหว่างวัน ยาประจำตัว ฯลฯ น้อยที่สุด

ส่วนด้านที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน และเมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ร่วมหาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลานและหาวิธีการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหามากที่สุด และในด้านการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดในการจัดกิจกรรมการศึกษาในแต่ละปีของบุตรหลานน้อยที่สุด

1.3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามเพศ คือ เพศชายและเพศหญิง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านการจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย

1.3.4 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ที่มีอายุ 45-59 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สูงกว่าช่วงอายุอื่น ๆ

1.3.5 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สูงกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ

1.3.6 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา เมื่อจำแนกตามอาชีพหลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ

1.3.7 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา เมื่อจำแนกตามรายได้ของครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับรายได้ 10,000 – 50,000 บาท/ปี และ 100,000-150,000 บาท/ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สูงกว่าระดับรายได้อื่น ๆ

1.3.8 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

1) ด้านการเข้ารับบริการการศึกษา

(1) การบริการของโรงเรียน ยังไม่ประทับใจ สำหรับที่คนที่มาติดต่อขอรับบริการ เนื่องจากผู้ที่มารับบริการมีระดับความเป็นอยู่ไม่เหมือนกัน และนักเรียนที่เข้ามาติดต่อขอรับบริการยังไม่ได้รับการกระตุ้นมาก่อนเป็นจำนวนมาก ครู-อาจารย์บางท่านให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน

(2) ของเล่นกลางแจ้งสำหรับนักเรียน เช่น กระบะทราย สนามเด็กเล่นไม่ค่อยมี ทำให้พัฒนาการของเด็กทำได้ไม่ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความรู้สำหรับผู้ที่มาติดต่อให้มีความชัดเจนมากกว่าเดิม การเรียนการสอนควรเน้นเรื่อง การอ่าน การคิด และมารยาท

ในการอยู่ร่วมในสังคมของนักเรียน และควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น สนามกีฬา เช่น ฟุตบอล สนามเปตองที่ได้มาตรฐาน สำหรับนักเรียน

2) ด้านการพิจารณาการรับนักเรียนเข้าเรียน

ก่อนรับนักเรียนเข้าเรียน ยังขาดการประชาสัมพันธ์ และการประเมินศักยภาพนักเรียนพิจารณาไม่ละเอียด ทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับนักเรียน
ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประกาศการรับสมัครนักเรียนทางสื่อ มีข่าวสารในการรับสมัครนักเรียน และในการพิจารณารับนักเรียนควรพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบมากกว่านี้

3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

หลักสูตรมีเนื้อหาสาระที่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาในหลักสูตรมากเกินไปและไม่ชัดเจน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ต้องใช้ระยะเวลาเรียนนานกว่าเด็กปกติ ทำให้เรียนไม่ทันหลักสูตร
ข้อเสนอแนะ

ควรจัดหลักสูตรเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มี ความชัดเจนและแตกต่างกว่ากลุ่มสาระในปัจจุบัน ควรเน้นในด้านการช่วยเหลือตนเองและด้านอาชีพ เพื่อให้นักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ ตามศักยภาพของตนเอง

4) ด้านการดูแลนักเรียน

การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ในเรื่องความสะอาด การแต่งตัว นักเรียนในหอพักมีมากเกินไป และบุคลากรน้อย
ข้อเสนอแนะ

ควรจัดนักเรียนที่พักประจำหอพักนักเรียนให้เหมาะสมกับการอยู่หอพัก สอนให้นักเรียนรู้จัดการดูแลตนเองในเรื่องความสะอาดร่างกาย การแต่งตัว และควรให้ครู พี่เลี้ยงดูแลนักเรียนด้วยความรัก ความจริงใจ ถ้ามีปัญหาควรบอกให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหานั้น

5) ด้านการช่วยเหลือและการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อ

ห้องสมุดมีเครื่องเล่นน้อย

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้มีห้องสมุด เครื่องเล่น สำหรับเด็กเล็กและเด็กอนุบาล โดยเฉพาะจัดมุมการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมหมอบ มุมแต่งตัว

มุมพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก มุมพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ ฯลฯ และ ควรส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาส ได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

6) ด้านการฝึกพื้นฐานอาชีพ

การฝึกการทำงานพื้นฐานอาชีพยังมีน้อย ไม่หลากหลายและจริงจัง จำกัด ด้านสถานที่และเวลา ส่วนใหญ่เน้นการเรียนการสอนมากกว่าการฝึกการทำงานพื้นฐานอาชีพ ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้มีการฝึกงานอาชีพสำหรับนักเรียนให้หลากหลาย ตามศักยภาพ ของนักเรียนแต่ละคนและตามความถนัดของนักเรียน ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ควรให้ มีความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูประจำชั้น และผู้บริหารที่ควรสนใจดูแลกำกับ เอาใจใส่ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน

7) ด้านอื่น ๆ

บุคลากรของโรงเรียนบางคน พูดจาไม่สุภาพกับผู้ที่มาติดต่อ และ ไม่สอนในสิ่งที่ป็นอยู่ในชีวิตในการดำรงชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

ไม่ควรนำนักเรียนมาวิพากษ์วิจารณ์ และควรให้นักเรียนรู้จักการใช้ ชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติสุข

2. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา มีประเด็น ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา พบว่า มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนในการดำเนินการจัดการศึกษา ไม่คิดว่า เป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอบรม เลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับที่สุภัทรา บิณฑะแพทย์ (2527 : 24-29) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผล ต่อการพัฒนาการทางด้านจิตใจ (Social Psychology Environment) สภาพแวดล้อมของสังคมของ

บุคคลในสังคมที่เด็กใกล้ชิด มีความสนิทสนมด้วย เช่น พ่อแม่ พี่เลี้ยง กลุ่มเพื่อน ครู และบุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ด้านที่เข้ามามีส่วนสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งลักษณะขององค์ประกอบเหล่านี้มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของเด็กมาก และสอดคล้องกับพรหมิ แสงชูโต (2545 : 13-14) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นด้วยความรักเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ดีขึ้น เด็กจะรวบรวมข้อมูลและฝึกทักษะจากสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันเด็กก็เรียนรู้ทัศนคติ และมาตรฐานกฎเกณฑ์ของสังคมจากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวโดยไม่รู้ตัว โดยการสังเกตสิ่งแวดล้อม สม่่าเสมอ และถ้อยคำ และ เลียนแบบผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ตัว ซึ่งการได้รับกำลังใจจากบิดามารดาเป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อพัฒนาการ และระดับสติปัญญาของเด็กก็คือ สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ทั้งทางกายภาพ ซึ่งได้แก่ เหตุการณ์ วัตถุ และเครื่องเล่นต่าง ๆ และประสบการณ์ทางสังคมที่เด็กได้รับ ได้แก่ การกระตุ้นความสนใจ ซึ่งแนะนำให้กำลังใจ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ และให้โอกาสที่เด็กจะได้รับซึ่งสิ่งเหล่านี้เอื้อต่อการรับรู้ เรียนรู้ หรือเป็นสิ่งเร้าต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก ไม่ว่าครอบครัวจะมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไรก็สามารถที่จะอำนวยความสะดวกที่ช่วยกระตุ้นสนับสนุนพัฒนาการได้ทั้งนั้น ถ้าพ่อแม่เข้าใจถึงวิธีการเลี้ยงดู จัดหาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

2.2 ด้านที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ ด้านการกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน เนื่องจากกระบวนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้เวลาต่อเนื่องในการทำ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2543 : 18-20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งรูปแบบและขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มี 4 ส่วนที่สำคัญได้แก่

1. ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน
 - 2) ข้อมูลด้านสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์
 - 3) ข้อมูลด้านการศึกษา
 - 4) ข้อมูลด้านความสามารถพื้นฐาน
2. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้
- 1) ความเห็นของคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
 - 2) จุดมุ่งหมาย
 - 3) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 4) การลงนามของคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. รายงานผลการประเมินแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. แผนปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

และผดุง อารยะวิญญู (2539) และสุขพัชรา ชิมฺเจริญู (2543) (อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2544 : 38) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ไว้ว่า

1. มีส่วนร่วมและเข้าประชุมในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และอนุญาตให้มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
3. มีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้า และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ของนักเรียน มีรายได้ต่ำกว่า 10,000.- บาท และมีอาชีพรับจ้างและอาชีพรับราชการ ซึ่งส่วนใหญ่จะมุ่งไปในเรื่องการประกอบอาชีพการงาน ไม่รู้ถึงความสำคัญของตนเองที่มีส่วนทำให้พัฒนาการของบุตรหลานมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

2.3 ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้จะเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมของสังคมในปัจจุบันเพศชายและเพศหญิง ต้องร่วมกันแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบในครอบครัว และทุกคนในบ้านเห็นว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะต้องได้รับความรักความเอาใจใส่มากกว่าเด็กปกติ จึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไม่แตกต่างกันในด้านเพศ และการที่เพศชายมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนมากกว่าเพศหญิง เพราะบทบาทของเพศหญิงเป็นแม่บ้าน รับบทบาทงานบ้าน เช่น เลี้ยงดูบุตร ดูแลครอบครัว มักจะให้ความสนใจความรับผิดชอบในเรื่องของครอบครัว เพศหญิงส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะแสดงออกในที่ชุมชน ส่วนเพศชาย จะมีลักษณะของการกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เสียสละเวลา เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นมากกว่าเพศหญิง

2.4 ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ทุกระดับอายุ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ การที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้จะเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียน เป็นไปตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับ

สุภาพ จันทรมณี (2536 : 68) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการ ร่วมกันพิจารณาตัดสินใจ กำหนดการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนให้มากที่สุดด้วยความรับผิดชอบ และผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ทุกคนมีสิทธิและมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้น การเสียสละเวลาเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียน โดยไม่คิดว่าผู้ปกครองคนใดมีอายุมากหรือน้อย ทุกคนต้องทำหน้าที่และบทบาทของตนเองได้ดีที่สุด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรหลานของตนเอง โดยไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ทางสังคมบางประการ เช่น ระบบอาวุโส ให้ผู้ที่มีอายุมากมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่าเทียมกัน โดยผู้ปกครองทุกคนมีหน้าที่จัดให้บุตรหลานของตนเองได้รับการศึกษาตามความพร้อมของแต่ละคน

2.5 ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ทุกระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา เสมาเงิน (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดปทุมธานี พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการพัฒนา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ มาสุข (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถในการดำเนินงานตามโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของผู้ดำเนินงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลปรากฏว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินการตามโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในชนบท และการที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ทุกระดับการศึกษา ยังไม่มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ดำเนินการของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่คิดว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จะต้องให้ความรู้กับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองของนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ และ เพื่อแสวงหาการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อให้ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างถูกต้อง และมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เทาเทียมกับเด็กปกติ

2.6 ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ มีส่วน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา ภูมิ (2534 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรม และการที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า เมื่อโรงเรียนจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยที่ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง โรงเรียนจะทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองนักเรียนล่วงหน้า แต่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ส่วนใหญ่จะติดภาระความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และภารกิจส่วนตัว ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนจัดได้มากเท่าที่ต้องการ เนื่องจากกระทบกระเทือนต่อการประกอบอาชีพของตนเอง แต่จะให้ความร่วมมือ ในรูปแบบอื่น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง และสิ่งของ แต่เนื่องจากการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองทุกครั้งทางโรงเรียนจะกำหนดตามแผนปฏิทินปฏิบัติงานของทางโรงเรียน จะเป็นไปตามปฏิทินการศึกษา ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รับราชการ ค้าขาย และเกษตรกร ตามลำดับ จะขัดข้องไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนร้องขอไปได้ เนื่องจากติดภาระการประกอบอาชีพ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการจะมีความรู้ความเข้าใจ มีเวลา และมีโอกาสที่จะได้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างกับบุตรหลานของตนเองได้มากกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะต้องประกอบอาชีพของตนเองทั้งวัน ไม่มีเวลาและโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ที่จะนำมาใช้กับบุตรหลานของตนเองมากนัก

2.7 ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมรับรู้และร่วมทำ ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยงานวิจัยของ ศุภฤกษ์ โรจนธรรม (2533 : 95) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุข : ศึกษาเฉพาะหมู่บ้าน สาธารณสุขมูลฐานดีเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง พบว่า ประชาชนที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐานมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำ และการที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกร รับราชการ และอื่น ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันในรายได้ของแต่ละครอบครัว แต่การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรหลานไม่ได้เอารายได้มาวัดว่าทุกคนมีรายได้มากหรือน้อย ผู้ปกครองทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรหลานของตนเองตามบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน เพื่อให้บุตรหลานของตนเองมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

2.8 จากการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านบุคลากรของโรงเรียน การดูแลนักเรียน และการจัดการสอนการสอน อาทิเช่น บุคลากรของโรงเรียนพุดจาไม่สุภาพ ให้ข้อมูลของโรงเรียนไม่ชัดเจน วิพากษ์วิจารณ์นักเรียน ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง นักเรียนในหอพักมีมากเกินไป และการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง นักเรียนหอพักมีมากเกินไป จากสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่มีแรงจูงใจหรือมีแรงจูงใจน้อย คิดว่าตนเองไม่มีความรู้ความสามารถ ไม่กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และแสดงออกเพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของตนเอง

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา. ได้ข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในเรื่องที่คุณปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มาพิจารณาเพื่อหาวิธีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เรื่องที่คุณปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยและโรงเรียนควรหาทางแก้ไขให้คุณปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มากขึ้น ได้แก่

(1) โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP) ร่วมกับครูและนักเรียน ควรส่งเสริมและให้ความรู้ เช่น การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการศึกษาในแต่ละปีแก่บุตรหลาน การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือที่บุตรหลานควรได้รับ การกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการศึกษาและบริการที่บุตรหลานควรได้รับ

(2) โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาโรงเรียน เช่น การผลิต ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบุตรหลาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับบุตรหลาน การร่วมจัดกิจกรรมที่ทำให้บุตรหลานนำทักษะทางภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

(3) โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การร่วมเป็นกรรมการของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การให้การสนับสนุนการฝึกอาชีพ ทอพรมเช็ดเท้า ดอกไม้เกสรัดปลา ฯลฯ ให้สอดคล้องกับสภาพความบกพร่องทางสติปัญญา การให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลาน

(4) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การส่งเสริม สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนรู้กับบุตรหลาน เช่น วัสดุอุปกรณ์การฝึกให้บุตรหลานรู้จักคุณค่าของสิ่งของ และบำรุงรักษาสิ่งของตนเองและผู้อื่น การฝึกให้บุตรหลานเรียนรู้จากสถานที่จริง เช่น การซื้อของ การข้ามถนน การไปวัด

(5) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ผ้ากันเปื้อน ที่จะเปลี่ยนในระหว่างวัน ยาประจำตัว การฝึกทักษะการใช้สติปัญญาให้บุตรหลาน เช่น การรับรู้ร่างกาย การรับรู้ที่ตั้งของวัตถุ การรับรู้เวลา การดูแลสุขภาพของบุตรหลานให้เป็นคนร่างเร็ง แจ่มใส อยู่เสมอ

(6) โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา เช่น การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน การจัดซื้อและจัดทำอุปกรณ์ การจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน การชักชวนเพื่อนบ้านให้เสียสละเงิน วัสดุ สิ่งของ ให้กับทางโรงเรียน

(7) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองประสานงานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประสาน งานป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น การให้ความคิดเห็น และติดตามตรวจสอบความประพฤติของบุตรหลาน การร่วมมือกับทางโรงเรียนใน

การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบุตรหลาน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง การประสานงานกับครูฝึกทักษะ การใช้ปัญญา เช่น การรับรู้ร่างกาย บอกความแตกต่างของร่างกาย

(8) โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เช่น การเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ เรื่องของโรงเรียนกิจกรรมของโรงเรียน ให้ชุมชนทราบ การให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุตรหลาน นอกเหนือจากบทเรียนที่บุตรหลานได้

(9) โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ชุมน เช่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกับทาง โรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน การร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ในแต่ละวิชา รวมทั้งทักษะพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กร่วมกับทางโรงเรียน ให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของบุตรหลาน

(10) โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เช่น การร่วมดูแลพัฒนาการด้านการพูดและการใช้ภาษาตามศักยภาพของบุตรหลาน การจัดหา สถานที่เรียนที่เหมาะสมกับบุตรหลานให้เรียนตามการศึกษาภาคบังคับ การร่วมดูแลพัฒนาการ ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตามศักยภาพของบุตรหลาน

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ควรจะกำหนดเป็น แนวนโยบายการปฏิบัติในการดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่ผู้ปกครอง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านการเข้ารับบริการการศึกษา ควรปรับหลักสูตรการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน การพิจารณารับนักเรียนเข้าเรียน ควรจะมีการ ประกาศการรับสมัครนักเรียนให้แพร่หลายและทั่วถึง ด้านการดูแลนักเรียน ควรจะให้มีสนามเด็ก เล่น และบุคลากรที่ดูแลนักเรียนให้ทั่วถึงและมากกว่านี้ และด้านอื่น ๆ อาทิเช่น บุคลากรของ โรงเรียนบางคนพูดจาไม่สุภาพ และควรที่จะสอนนักเรียนให้ใช้ชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง ปกติสุข เพื่อแสวงหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรนำ ผลการวิจัยที่ได้ไปพิจารณาใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการ กำกับดูแล และแสวงหาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านอื่น ๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะจะเป็นปัจจัยบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เช่น จำนวนบุตร ตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น

3.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3.2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจอื่น ๆ ของโรงเรียน หรือ เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

บรรณานุกรม

- กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล *การจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ*
ประเทศไทย กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532
- การศึกษาเพื่อคนพิการ, กอง กรมสามัญศึกษา *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ*
บุคคล กรุงเทพมหานคร 2543
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม *สารานุกรมการศึกษาตลอดชีวิต เล่ม 1* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว 2538
- เกษตร ทมพิตชงค์, *การศึกษาพิเศษ* กรุงเทพมหานคร นำอักษรการพิมพ์, ม.ป.ป.
- กัลยา สุตะบุตร “การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD 10” *วารสารราชานุกูล*
7:24-28 ; กันยายน-ธันวาคม 2535
- เขตการศึกษา 6, สำนักงานเขต *การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและ*
ความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน
ขยายโอกาสของการศึกษา 6 ลพบุรี สำนักงานเขต เขตการศึกษา 6 2535
- คณะกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2543
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน *การศึกษาความพร้อมของนักเรียน*
ชั้นเด็กเล็กในโครงการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเด็กเล็ก
ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์กรมศาสนา 2527
- _____ . *รายงานสรุปการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับ*
เด็กพิการร่วมกับเด็กปกติในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534)
กรุงเทพมหานคร กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2534
- จักรพงษ์ ทองเพชร “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตาม
ข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล” *วิทยานิพนธ์*
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2539

จินตนา เสมวเงิน “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนา
ตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี” ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2539

จूरรัตน์ ภาธา “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการป้องกันโรคเอดส์
กรณีศึกษาอำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิตสาขาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล 2533

จรรยา บุญล้อม “ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอนของ
พนักงานครูเทศบาลโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ 2544

ฉลวย จุติกุล “เมื่อลูกเป็นปัญญาอ่อน” *วารสารราชานุกูล* 3(7) : 35-38; มกราคม-เมษายน 2531

ฉวีวรรณ กินวงศ์ *การศึกษาเด็ก* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ 2527

ชาติชาย นุชนารด “การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในเขตจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง : การศึกษาพหุกรณีหลายพื้นที่” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร 2539

ชนินทร์ จินเดหวา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมใน
เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ 2541 (ถ่ายเอกสาร)

ชวลา เขียรธนูและกัลยา สุตะบุตร *ความรู้เรื่องภาวะปัญญาอ่อน* กรุงเทพมหานคร :
ห้องคอมพิวเตอร์ ฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลราชานุกูล 2538

ชูชีพ อ่อนโลกสูง *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร : วรุฒิกการพิมพ์ 2527

ชูชาติ พ่วงสมจิตร “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2540

ไชย พรหมศรี “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่อเนื่องของสมาชิกศูนย์เยาวชน
ตำบลมายอ จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2533

ดารณี ธนภูมิ “เอกสารการอบรมชุดวิชาปัญญาอ่อน” *โรงพยาบาลราชานุกูล* 2535

- ธนศ จำเกิด “การประกันคุณภาพ” *วารสารส่งเสริมเทคโนโลยี* 22(140): 174-176 ; สิงหาคม-กันยายน 2541ข.
- ธีระวุฒิ คำรักษ์ “การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูอาจารย์ในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา” *ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* : มหาวิทยาลัยทักษิณ 2544
- นุกูล มณีวงศ์ “การสอนซ่อมเสริม” *เอกสารฝึกอบรมประสบการณ์วิชาชีพครูเสริมสำหรับนิสิตนักศึกษาคุรุทายาทภาคใต้*. หน้า 133 สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้ 2539 (อัดสำเนา)
- นงรัตน์ ศรีพรหม “โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน” *วารสารข้าราชการครู* ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 ธันวาคม 2534-มกราคม 2544
- นภาวดี สวนกัน “การพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ (50-70) อายุ 7-15 ปี โดยใช้โปรแกรมการฝึกกิจกรรมแอโรบิคแดนซ์” *ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร* 2540 (อัดสำเนา)
- แนว โสติพันธ์ “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของผู้ปกครองในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 2539
- บัญชา จันทร์รักษา “ทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี” *ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร* 2540 (อัดสำเนา)
- บุญสม นาวานุเคราะห์ รายงานการวิจัยเรื่อง *การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนพิการในการฟื้นฟูและพึ่งตนเอง : กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2542
- ประภาพันท์ กรโกสียกจ “การศึกษาเด็ก” *เอกสารคำสอนวิชาประถมศึกษา 301* กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2527
- ปรีดา จันทบุบผา *การบริหารโครงการเรียนร่วม* กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- ประดิษฐา จันทรไทย “การศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูในกรุงเทพมหานคร” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์*

มหาวิทยาลัย 2532 (อัครา)

- ประดิษฐ์ มาสุข “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดำเนินงานตามโครงการ
การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ของผู้ดำเนินงาน : ศึกษาเฉพาะ
กรณีในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ขอนแก่น ; บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2542
- ประยูร ศรีประสาธน์และคณะ “การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาของไทย” รายงานการ
วิจัยทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2537-2539 ม.ป.ท.
- ผดุง อารยะวิญญู การศึกษาพิเศษในปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2523
- . การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว
2542
- . การจัดการศึกษาพิเศษแบบไม่จำแนกประเภทในโรงเรียนชนบทไทย รายงานการวิจัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2541
- พนม พงษ์ไพบูลย์. “ทิศทางของมัธยมศึกษาในอนาคต” วารสารแห่งชาติ 14-18 : เมษายน –
พฤษภาคม 2532
- พรรณี แสงชูโต การประเมินและการกระตุ้นพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2545
- พัฒน์ ภาสบุตร “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ” เอกสารการสอนชุดวิชา การดูแล
บุคคลพิการ : หน่วยที่ 6-15 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2531
- พรทิพย์ เสมภักดี “แนวทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทาง
สติปัญญา” เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมสัมมนาการจัดการเรียน
การสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สหวิทยาเขตเมืองสงขลาปียมิตร
ณ โรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา 2544
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 เล่มที่ 74ก.
หน้า 9. 19 สิงหาคม 2542
- พัฒน์พงษ์ เลขาโฆษ การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษา
เฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2539

- ไพรัตน์ เดชะรินทร์ “นโยบายและกลวิธี การมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน” อ้างถึงใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ศูนย์การศึกษา : นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยมหิดล 2331
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” *พัฒนาชุมชน* 27 : 24-32 ; กุมภาพันธ์ 2531
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ “การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน” *คำบรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน* กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537
- เยาวพา เดชคุปต์ “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในทศวรรษหน้า ” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 1(3) : 13 : กรกฎาคม 2540
- โรงพยาบาลราชานุกุล *ปัญญาอ่อน* 2540 (เอกสารแผ่นพับ)
- วิชัย ต้นศิริ *โฉมหน้าการศึกษาไทย* กรุงเทพมหานคร ; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2542
- วิวัฒน์ ภูคนองศรี “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดปัตตานี” *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 2537
- วิไลรัตน์ ชันเจริญ “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน : วิเคราะห์ในกรณีของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร” *ปริญญาานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารศึกษา* กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2539
- วารี ธีระจิตร *การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541
- ศุภฤกษ์ โรจนธรรม “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเฉพาะหมู่บ้านสาธารณสุขมูลฐานดีเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง” *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์* 2532
- ศรียา นิยมธรรม *การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เลิฟแลนด์ ลิฟเฟรส 2534
- . “การศึกษาพิเศษ” *ในสารานุกรมศึกษาศาสตร์ฉบับเฉลิมพระเกียรติฯ* หน้า 161-165. กรุงเทพมหานคร : วิธีทัศน์พัฒนา 2535 ก.
- ลีปนพนธ์ เกตุทัต. “การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน” *วารสารวิชาการ.2(1)* : 12 มกราคม 2542.

- สามัญศึกษา. กรม กระทรวงศึกษาธิการ “ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ” *ชุดเอกสาร
ศึกษาด้วยตนเอง วิชาการศึกษาพิเศษ เล่มที่ 2* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
การศาสนา 2543
- . “การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล” *ชุดเอกสารศึกษาด้วยตนเองวิชาการศึกษา
พิเศษ เล่มที่ 3* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2543
- . “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา” *ชุดเอกสารศึกษา
ด้วยตนเอง วิชาการศึกษาพิเศษ เล่มที่ 6* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2543
- . *การประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา* กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา 2542
(อัดสำเนา)
- สงขลาพัฒนาปัญญา โรงเรียน กองการศึกษาเพื่อคนพิการ *ธรรมนุญโรงเรียน โรงเรียน
สงขลาพัฒนาปัญญา* สงขลา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา 2543
- . *สารสนเทศ* สงขลา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา 2544
- สมยศ ท่งหว้า *สังคมชนบทกับการพัฒนา* สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2534
- สมคิด รัตณรงค์ “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรรมการกลุ่มเกษตรกรในภาคใต้”
ปริญญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ 2542
- สุรเชา (นามปากกา) “สร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนด้วยการบ้าน” *สารปฏิรูป*
4(40) : 26-30 กรกฎาคม 2544
- สุภาพ จันทรมณี “การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต ปัตตานีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ปัตตานี 2536 (อัดสำเนา)
- สุภัทรา บินตะแพทย์ *จิตวิทยาพัฒนาการ* พิมพ์ครั้งที่ 3 ม.ป.ท. 2527
- สุมิตรา เจณะวาสิน “การเปรียบเทียบลักษณะของการ์ตูนเรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจใน
การฟังของเด็กปัญญาอ่อน” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530 (อัดสำเนา)
- อรนุช หลิมประเสริฐ และคณะ *การศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของ
ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา* โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี
กรุงเทพมหานคร 2530

- อุบล สุวรรณวงศ์ “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของกลุ่มแม่บ้านทหารในจังหวัดสงขลา”
 ปริญญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา มหาวิทยาลัยทักษิณ 2541
- อุษา ภูมิ “ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับชุมชนศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด
 สมุทรสาคร” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534
- อรุณ รักธรรม “หน่วยที่ 2 ทฤษฎีองค์การ” *ประมวลสาระวิชาชุดทฤษฎีและแนวปฏิบัติ
 ในการบริหารการศึกษา* หน้า 86 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2536
- อวยชัย ชบา “ความหมาย ขอบข่ายและตัวแปรอิสระของการบริหารและพัฒนาชนบท”
การบริหารการพัฒนาชนบท 2530 หน้า 116
- อรพิน สุทธิพันธ์ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรใน
 กิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนรายได้” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา :
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2533
- อรอนงค์ สุวรรณกุล *การจัดการบริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษ* กรุงเทพมหานคร :
 คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2524
- อำนาจ สุธาประดิษฐ์ “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด อำเภอรัตภูมิ
 จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ 2533
- Ashman, A. and J. Elkins. *Educating Children with Special Needs*. Sydney : Prentice-
 Hall of Australia, 1990.
- Barnes, Rhoda Ann. “African American Parents’ Involvement in Their Children’s
 Schooling” *Dissertation Abstracts International*. 55(10) : 3152-A; April, 1995.
- Brectenridge, E. *Child Development*. Philadelphia : Soundress, 1986.
- Brown, L., Williams G. and Crouner A. *A Collection of Papers and Programs Related
 To Public School Services for Severely Handicapped Students*. Midison,
 Wisconsin: Midison Public Schools, Department of Vocational Education, 1974.
- Cohen, J.M., and Uphoff, N.T. *Rural Development Participation : Concept and
 Measures for Project Design Implementation and Evaluation*, Great Britain :
Rural development Committee Center for International Studies.
 Conell University, 1977.

- Even Patricia A."Attitudies of Parents toward Handicapped Children and Their
Integration into Regular Classes."*Dissertation Abstracts International, Doctoral
Dissertation University of California*, 42: 01, July 1981.
- Karunatatne, Sunethra. "Family Science : Callabotation, Peer Interaction, Parental
Involvement to Build Hispanic Children's Interest in Learning Science,"
Dissertaiton Abstracts International.56(11) : 4339-A; May, 1996.
- Stroman. F Duane. *Mental Retardation in Social Context*. Boston: University Press
Of American, 1989.
- Yadav. (1980) *.Local level Planning and Rural Development Altematies Strategy*. New Delhi:
Concept Publishing Company.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นางสาวยีนดี พรหมจรรย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
2. ดร.พรทิพย์ เสมภักดี	รองอธิการฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนสงขลา
พัฒนาปัญญา
3. ผศ.เสาวนีย์ จันทร์เจดศักดิ์	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา
4. อาจารย์จำเป็น สัมมุสิกานนท์	อาจารย์ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัย

นางสาวณัฐวดี ชูศรี

แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.สุทธิวรรณ ดันตிரจนางค์	กรรมการ
ผศ.ดร.วีระนัทร สุปัญญา	กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

**การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา**

- คำชี้แจง** 1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา
3. การตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาให้ตอบทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริงและครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์สำหรับการเสนอแนะปรับปรุงการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของท่าน ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
- ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวณัฐวดี ชุศรี

บัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. โปรดอ่านแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความตรงกับสถานการณ์ความเป็นจริงของท่าน

ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 25 ปี

() 25 - 44 ปี

() 45 - 59 ปี

() 60 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย

() เกษตรกร

() รับจ้าง

ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย

5. ครอบครัวยุคของท่านมีรายได้อะไรต่อปีประมาณปีละ

- () ต่ำกว่า 10,000.-บาท/ปี
- () 10,001 - 50,000.-บาท/ปี
- () 50,001 - 100,000.-บาท/ปี
- () 100,001 - 150,000.-บาท/ปี
- () 150,000.- ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับที่ตรงหรือใกล้เคียงกับระดับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ช่องหมายเลข 1 ร่วมรับรู้	หมายถึง	ได้รับรู้ รับทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่บุตรหลานของท่าน แต่ไม่มีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมคิด
ช่องหมายเลข 2 ร่วมทำ	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่บุตรหลานของท่าน
ช่องหมายเลข 3 ร่วมรับรู้ และร่วมทำ	หมายถึง	ได้รับรู้ รับทราบ และร่วมทำ กิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่บุตรหลานของท่าน
ช่องหมายเลข 4 ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ และร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่บุตรหลานของท่าน แต่ไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน
ช่องหมายเลข 5 ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ และร่วมทำกิจกรรมการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่บุตรหลานของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. การกำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของนักเรียน (IEP)ร่วมกับครูและนักเรียน					
1.1 ให้ข้อมูลประวัติของบุตรหลานของท่าน เพื่อใช้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
1.2 ประชุมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับบุตรหลานของท่าน
1.3 กำหนดแผนการบริการด้านการฟื้นฟู สมรรถภาพของบุตรหลานของท่าน
1.4 กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการจัด กิจกรรมการศึกษาและบริการศึกษาที่ บุตรหลานของท่านควรได้รับ
1.5 กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลือที่บุตรหลานของท่านควรได้รับ
1.6 กำหนดระยะเวลาที่เริ่มและสิ้นสุดในการจัด กิจกรรมการศึกษาในแต่ละปีให้แก่บุตรหลาน ของท่าน
1.6 หาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลานของท่าน และหาวิธีการจัดการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหา เหล่านั้น
1.7 ประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาประจำปี ของบุตรหลานของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.8 ปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับบุคลิกของ ท่านยิ่งขึ้น
2. <u>การกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนา โรงเรียน</u>					
2.1 จัดกิจกรรมที่ทำให้บุคลิกของท่านนำทักษะ ทางภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2.2 จัดกิจกรรมที่ทำให้บุคลิกของท่านนำ ความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และ สิ่งแวดล้อมที่บุคลิกของท่านนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน
2.4 สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลิกของท่าน นำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2.5 สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย ที่เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน
2.6 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสังคม ศาสนา และ วัฒนธรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน
2.7 จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาด้านอาชีพ พื้นฐานที่เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน
2.8 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา ต่าง ประเทศ ที่เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2.9 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาด้านพัฒนา ผู้เรียน ที่เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน
2.10 ผลิต ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ การเรียนให้เหมาะสมกับบุคลิกของท่าน
3. <u>การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน</u>					
3.1 ร่วมประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อ ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุคลิก ของท่าน
3.2 ร่วมเป็นกรรมการของโรงเรียน ในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ
3.3 ร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันครู, กิจกรรมวันพ่อ, กิจกรรม เข้าค่ายผู้ปกครอง ฯลฯ และร่วมส่งเสริมให้ บุคลิกของท่าน ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง
3.4 ร่วมส่งเสริม ให้บุคลิกของท่านร่วมแสดง ออกในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นตาม ความสามารถของตนเอง
3.5 สนับสนุนบุคลิกของท่าน ปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
3.6 สนับสนุนการฝึกอาชีพ (ทอพรหมเช็ดเท้า, ดอกไม้เกล็ดปลา ฯลฯ) ให้สอดคล้องกับ สภาพความสามารถของบุคลิกของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัด สนใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัด สนใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
4.1 ส่งเสริมและสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนให้กับ บุตรหลานของท่าน เช่น วัสดุอุปกรณ์ การเรียน, ของเล่น ฯลฯ
4.2 ฝึกให้บุตรหลานของท่าน ได้เรียนรู้จาก สถานที่จริง เช่น การซื้อของ ,การข้ามถนน , การไปวัด ฯลฯ
4.3 ฝึกให้บุตรหลานของท่าน รู้จักดูแลรักษา ความสะอาดของร่างกายและรู้จักแต่งตัว ด้วยตนเอง
4.4 ฝึกให้บุตรหลานของท่าน รู้จักคุณค่าของ สิ่งของ และบำรุงรักษาสิ่งของ ของตนเองและ ผู้อื่น
4.5 ฝึกให้บุตรหลานของท่านช่วยเหลืองานบ้าน เช่น กวาดขยะ ,ถูบ้าน , จัดและเก็บของให้เป็น ระเบียบ ฯลฯ
4.6 ฝึกให้บุตรหลานของท่านมีมารยาททางสังคม เช่น การไหว้ทักทายผู้ใหญ่ การกล่าวขอบคุณ และขอโทษ ฯลฯ
4.7 ฝึกให้บุตรหลานของท่านรู้จักคุณค่าของเงิน ในการใช้จ่ายนอกร้าน
4.8 ฝึกให้บุตรหลานของท่าน รู้จักอันตรายจาก สิ่งต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น จากเตาแก๊ส จากเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. <u>อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน</u>					
5.1 <u>ดูแลสุขภาพร่างกาย ของบุตรหลานของท่านให้ สมบูรณ์และแข็งแรงอยู่เสมอ</u>
5.2 <u>ดูแลสุขภาพจิตของบุตรหลานของท่าน ให้เป็น คนร่าเริง แจ่มใส อยู่เสมอ จัดเตรียม เครื่องใช้ส่วนตัวที่มีความจำเป็นสำหรับ บุตรหลานของท่าน เช่น ผ้ากั้นเบื่อน ชุดที่จะเปลี่ยนในระหว่างวัน ยาประจำตัว ฯลฯ</u>
5.3 <u>ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองให้แก่บุตรหลาน ของท่าน เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การขับถ่าย ฯลฯ</u>
5.4 <u>ฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองให้แก่บุตรหลาน ของท่าน เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การขับถ่าย ฯลฯ</u>
5.5 <u>ฝึกทักษะการเข้าสังคมให้แก่บุตรหลานของ ท่าน เช่น การทักทายผู้ใหญ่ การทำความ เคารพ ฯลฯ</u>
5.6 <u>ฝึกทักษะการสื่อสารให้แก่บุตรหลานของ ท่าน เช่น การรับรู้เสียงและคำ การแสดงสี หน้าท่าทาง และคำพูด ฯลฯ</u>

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.7 ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้แก่บุตรหลานของท่าน เช่น การเดิน การนั่ง การยืน การกระโดด ฯลฯ
5.8 ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้แก่บุตรหลานของท่าน เช่น การใช้สายตาและมือ การขีดเขียน การวาดภาพและระบายสี ฯลฯ
5.9 ฝึกทักษะการใช้สติปัญญาให้แก่บุตรหลานของท่าน เช่น การรับรู้ร่างกาย การรับรู้ที่ตั้งของวัตถุ การรับรู้เวลา ฯลฯ
6. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา					
6.1 ชักชวนเพื่อนบ้านให้เสียสละเงิน วัสดุ สิ่งของ ฯลฯ ให้กับทางโรงเรียน
6.2 จัดซื้อและจัดทำอุปกรณ์ การจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน
6.3 จัดหาสื่อและอุปกรณ์ฟื้นฟูสมรรถภาพในการจัดการศึกษาให้กับทางโรงเรียน
6.4 บริจาคเงินให้กับทางโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการจ้างพี่เลี้ยงนักเรียนฯ
6.5 บริจาคเงินให้กับทางโรงเรียนเพื่อใช้ในกิจการของโรงเรียน
6.6 ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเมื่อมีการร้องขอจากโรงเรียน
6.7 ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. <u>ประสานงานกับครู ผู้ที่เกี่ยวข้องและแก้ไข</u> <u>พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน</u>					
7.1 ให้ความคิดเห็นและติดตามตรวจสอบความ ประพฤติกของบุตรหลานของท่าน
7.2 ประสานงานกับครู ฝึกทักษะสังคมนิสัย เช่น การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเล่นกับเพื่อน การปฏิบัติตนในสังคม ฯลฯ
7.3 ประสานงานกับครู ฝึกทักษะการช่วยเหลือ ตนเอง เช่น การใส่รองเท้า การใส่เสื้อผ้า การเข้าห้องน้ำ ฯลฯ
7.4 ประสานงานกับครูฝึกทักษะการพูดและการใช้ ภาษา เช่น การบอกชื่อตนเอง ชื่อพ่อแม่ พี่น้อง การพูดคำสุภาพ (ขอขอบคุณ/ค่ะ ขอโทษครับ/ค่ะ) ฯลฯ
7.5 ประสานงานกับครูฝึกทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น การเดิน การยืน การขึ้นลงบันได การวิ่ง การกระโดด ฯลฯ
7.6 ประสานงานกับครูฝึกทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น การขีดเขียน การวาดภาพระบายสี การจัดภาพตัดต่อ ฯลฯ
7.7 ประสานงานกับครูฝึกทักษะการใช้ปัญญา เช่น การรับรู้ร่างกาย บอกความแตกต่างของ ร่างกาย ฯลฯ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7.8 พบปะครู เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนฯ ในปกครอง
7.9 ร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
8. ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้					
8.1 ประชาสัมพันธ์เรื่องของโรงเรียนและกิจกรรมของโรงเรียน ให้คนอื่นทราบ
8.2 เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
8.3 ให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุคลากรของท่าน นอกเหนือจากบทเรียนที่ได้
8.4 ศึกษาข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ เช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ
8.5 นำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาใช้ในการพัฒนาบุคลากรของท่าน
8.6 เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษากับโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคลากรของท่านตามศักยภาพ
8.7 สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ของบุคลากรของท่านร่วมกับครู เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จะเกิดขึ้นกับบุคลากรของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้ (1)	ร่วมทำ (2)	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ (3)	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ (4)	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ (5)
8.8 วิเคราะห์ติดตามพฤติกรรมที่ประพิ้งประสงค์ ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลานของท่าน เพื่อหา แนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
8.9 หาแนวทางในการพัฒนามุตรหลานของท่าน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ได้อย่างถาวร
<u>9. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมิน การจัดการศึกษาของโรงเรียน</u>					
9.1 ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมนิตย ร่วมกับทางโรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของบุตรหลานของท่าน
9.2 ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ด้านสติปัญญาร่วมกับทางโรงเรียนให้ เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน
9.3 ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ร่วมกับทางโรงเรียนให้ เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน
9.4 ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กร่วมกับทางโรงเรียนให้ เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลานของท่าน
9.5 ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ด้านการพูดและการใช้ภาษาร่วมกับทาง โรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน ของท่าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้ (1)	ร่วมทำ (2)	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ (3)	ร่วมคิด และ ร่วมตัด สินใจ (4)	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัด สินใจ (5)
9.6 ร่วมประเมินความพร้อมและความก้าวหน้า ในการเรียนแต่ละวิชาร่วมกับทางโรงเรียน ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน ของท่าน
9.7 ประเมินความพร้อมและความก้าวหน้าใน การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ลูกเสือ/ เนตรนารี, ชุมนวม, แนะแนว) ร่วมกับทาง โรงเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของ บุตรหลานของท่าน
10. <u>การจัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี</u>					
10.1 ดูแลรับฟังปัญหา และแก้ปัญหาด้านการเรียน ของนักเรียนฯ ร่วมกับทางโรงเรียน
10.2 ช่วยเหลือนักเรียนฯ แก้ปัญหาในการปรับตัว เข้ากับเพื่อนที่โรงเรียน
10.3 รับฟังปัญหาของนักเรียนฯ ให้คำแนะนำด้วย ความห่วงใย
10.4 ดูแลพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและ สังคมนิสัย ตามศักยภาพของนักเรียนฯ
10.5 ดูแลพัฒนาการด้านการพูดและการใช้ภาษา ตามศักยภาพของนักเรียนฯ
10.6 ดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ตาม ศักยภาพของนักเรียนฯ
10.7 ดูแลพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กตาม ศักยภาพของนักเรียน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	ร่วมรับรู้	ร่วมทำ	ร่วมรับรู้ และ ร่วมทำ	ร่วมคิด และ ร่วมตัดสินใจ	ร่วมคิด ร่วมทำ และ ร่วมตัดสินใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10.8 คู่มือพัฒนาการด้านการใช้ปัญญาตาม ศักยภาพของนักเรียนฯ
10.9 คู่มือพัฒนาการด้านวิชาการของนักเรียนฯ ให้พัฒนาตามศักยภาพของนักเรียนฯ
10.10 จัดหาที่เรียนที่เหมาะสมให้กับนักเรียนฯ ได้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3

แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการจัดการศึกษา
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัด
สงขลา

.....

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องของปัญหา ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
1. ด้านการเข้ารับบริการการศึกษา	
1.1	1.1.....
1.2	1.2.....
1.3	1.3.....
1.4	1.4.....
1.5	1.5.....
2. ด้านการพิจารณารับนักเรียน เข้าเรียน	
2.1	2.1.....
2.2	2.2.....
2.3	2.3.....
2.4	2.4.....
2.5	2.5.....
3. ด้านหลักสูตรและระยะเวลา	
3.1	3.1.....
3.2	3.2.....
3.3	3.3.....
3.4	3.4.....
3.5	3.5.....

<u>ปัญหา</u>	<u>ข้อเสนอแนะ</u>
4. ด้านการดูแลนักเรียน	
4.1	4.1.....
4.2	4.2.....
4.3	4.3.....
4.4	4.4.....
4.5	4.5.....
5. ด้านการช่วยเหลือ/ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้	
5.1.....	5.1.....
5.2.....	5.2.....
5.3	5.3.....
5.4	5.4.....
5.5	5.5.....
6. ด้านการฝึกพื้นฐานอาชีพ	
6.1	6.1.....
6.2	6.2.....
6.3	6.3.....
6.4	6.4.....
6.5	6.5.....
7. ด้านอื่น ๆ	
7.1	7.1.....
7.2	7.2.....
7.3	7.3.....
7.4	7.4.....
7.5	7.5.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวณัฐวดี ชูศรี
วัน เดือน ปีเกิด	19 กันยายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ประถมศึกษา) พ.ศ.2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	ครู